

311227

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ అక్టోబరునెల 3-వ తేది శనివారము
శ్రీ క్రొధనామ సంవత్సరము, ఆశ్వజమాన బహుళ ప్రథమ ౧.

No. 154

సంచిక ౧౫౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన జ్ఞానముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
జ్వరముల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినవి.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 వేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

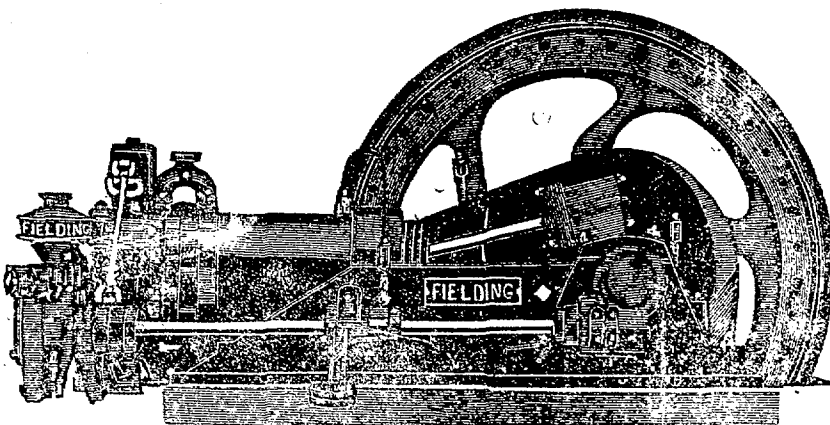
వేరుశనగకాయ, రైసు, ఆయిలు వగైరా మిల్లులు, ట్టుకొనదలచుకున్న వారికి మంచి తరుణము.

ఈ ఆగస్టునెల 1-వ తేది నుంచి ధరలు తిరిగి తగ్గించబడినవి.

“ఫీల్డింగు”

ప్రసిద్ధి కెక్కిన క్వి క్కు స్టార్డింగు శెమిడీ శల్ క్రాడు ఆయిలు యింజనులు
రెండే నిమిషములలో స్టార్డు కాగలవు.

ఈ యింజను స్టార్డు
చేయుటకు వేపరైజరు
కాల్చవలసిన అవసర
ము లేదు.

వేపరైజరు తరుచుగా
క్లిను చేయవలసిన
అవసరము లేదు.

ఈ యింజనులున్న వీటి సామానులున్న చాలాబలము గలవియై పుండుటవల్లనున్న, యంత్రసామగ్రి యెక్కువగాను, చిక్కుగాను
లేకుండ సులభముగాను తక్కువగాను యుండుటవల్లనున్న, యేవిధమైన తొందరలులేక బహుసులభముగాను, చిక్కుగాను వివిధయెడల
చాల ప్రసిద్ధిచెంది పున్నవి. క్రాడు ఆయిలుఖర్చు బహుతక్కువ. యెటువంటి మడ్డి క్రాడు ఆయిలు ఆయినను పునఃకొనించవచ్చును.

సోల్ యేజెంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి అండ్ కో., యింజనీర్సు, 12, తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ప్రబంచి ఆఫీసు:—

కొత్త ఆగ్రహారం, విజయనగరం.

ఇవిగాక మావద్ద పైని వ్రాసిన మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులున్న, యెవరైనా రైసు హల్లువున్న, శెట్టింగు, పుట్టింగు
మాఫ్టింగు, పంపులు వగైరా సామానులున్న యెప్పుడున్న స్థానాలో నుంచబడును.

“ఫీల్డింగు” క్వాసు యింజనులు, “లాంజి” స్ట్రీము యింజనులు సరసమైన పెలలకు వర్ణయిచేయబడును.

లోకామయహరకస్తూరిమాత్రలు

594

విజ్ఞాపన

మహాబాగా 25 సం॥ ల నుండి నేను లోకనేవ చేయుచుండునంత తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నా. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలీన్, మలయానేషియన్, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశీయులందుండు వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరును నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు)చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వారి, ముసలివారు, వారు వీరననేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తశీతలములు, సకలజ్వరములు, మాంద్యము, శీతవాతము, ప్రక్కలయ్యాద్యు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించినశ్చేదులు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు (క్వాసకాసము, పల్లనోప్పి, నడుమునొప్పి, ఇకొప్లాయెంజా, స్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేనకువేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

300 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు చేరు. 6 బుడ్డ వెల పోస్టుఖర్చుతో రూ. 1-8-0. 12 బుడ్డు రూ. 2-18-0. 25 బుడ్డు రూ. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు. ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

కుష్ఠమునకు చికిత్స యినాముగా చేయబడును

(ప్రత్యేకమైన వధ్యముండవలెను)

తెల్లకుష్ఠము తప్పక కుదురునని ప్రజలకు రూపిం చుటకును, దాని అత్యద్భుత గుణములు రుజువుచేయుట కును ఈ అమోఘమైన ఔషధము ఇనాముగా నమానా పొట్లములు పంపబడును. ఒక అంగుళం స్థలమునందు అద్భు తమైన గుణము ఒక పొట్లముచే గలుగును. తక్షణమే వ్రాయుడు మీరు వి. పి. ఖర్చుల నిమిత్తమై 0-6-0 చెల్లించవలసి యుండును.

PANDIT KRIPARAM

Specialist in Leprosy

8, Nandibagan Lane,

Salkhia, Howrah.

ఔషధము వాడుకు మనువు

ఔషధమువాడిన పిమ్మట

మీ డైరీయందు జరూరు, ముఖ్యము అని వ్రాసియుంచు కొనుడు

11 జ్యూయల్సు, బ్రిడ్జి మూవ్ మెంటు రోల్డ్ గోల్డ్ / ముంజేటి గడియారము.

ఇది క్రొత్తవాదిరి ముంజేటి గడియారము. శ్రేష్ఠమైన మెకానిజము, అద్దమునందు ఆరేబిక్ లేక రోమన్ సంఖ్యలుగలవు. దీనినిమీరు బాగుగా పరీక్షింపుడు. పూర్తి తృప్తినిచ్చును. చూ చుటకు సవరంబంగారమువలె నుండును. మరియు అందముగానుండును. కాలమును సరిగా చూపును.

5 సం॥ రమలవరకు పూచీనివ్వబడు గడియారము 1 కి ధర రూ 12-8-0, లీవర్ మూవ్ మెంటు 10 జ్యూయల్సుగలది, 1 సం॥ రము పూచీనివ్వబడు గడియారము బంగారుగిల్లినది 1 కి ధర రూ 18-4-0, 18 క్యారెట్ల రోల్డ్ గోల్డ్ ముంజేటి గడి యారము 1 కి ధర రూ 9-0-0, జర్మనీ అలారం టైంపీసు 1 కి రూ 5-0-0, జర్మనీ డబుల్ డేట్ అలారం టైంపీసు 1 కి రూ 6 వి. టైంపీసు 1 కి రూ 2-4-0.

ప్రెంచి పడకగది రంగుల ప్రేమసంబంధమైన ఫోటోలు 12 కి ధర రూ 2-4-0. ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయు

EMERALD WATCH Co.,
PARK TOWN MADRAS.

అగ్ని క్రీడ (బాణసంచా)

రెండవ కూర్పు 8 అణాలు

ఉపోద్ఘాతము బాణసంచ చేయుటలో జాగ్రత్త, తుపాకీ మందు, బాణసంచాలోని వస్తువులు. దేశవాళీ బాణసంచ ఇం గ్లీషు బాణసంచ రంగురంగుల వెన్నముద్దలు, ఆకాశబాణములు, వల్తెలు, తారానువ్వులు, పేకలు, చిమ్మబుడ్లు, చక్రబాణములు పోర్టుఫైరు, బంగారువాన, వెండివాన, నెమలిపించ, పాముల కట్ట, రంగులమత్తాబులు, అక్షరముల చిత్రములు, అవుట్లు, గుండ్లు నీటుబాణసంచా భోగిమంటలు మొదలగునవి.

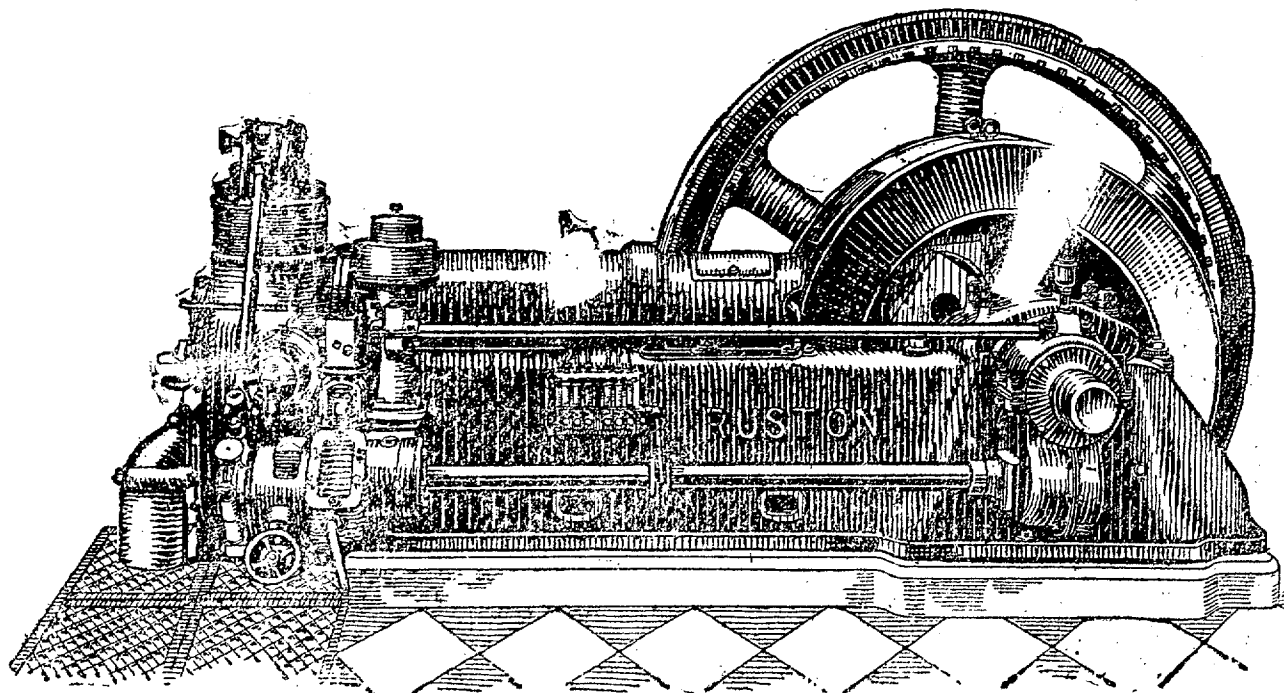
మంజువాణి ముద్రాక్షరశాల, ఏలూరు, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా

ది రస్ట్ న్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఏంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న ఆయిల్ ఏంజిను లన్ని టికంటెను మిక్కిలి పోడిమిగలది. తక్షణమే కదులును. హాట్ బల్బు, స్టవ్, మాగ్నెటా, మున్నగునవి లేవు

పోయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన నూ నె చాలును. కొద్దినూ నెతో పనిచేయును. చతురత ఏమియు ఉండ న వసరము లేదు.

నెం ఎ 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యాటలాగును వ్రాయుడు

(388)

మద్రాసులో ఫోల్ విజంట్లు, మాస్సి అండుకో, లిమిటెడ్, ఏంజనీర్లు, తపాల్ వెట్టె నెం 60, మద్రాసు.

వివాహము మొదలగు శుభకార్యసమయములందు మ ము ల ను మ రు వ కు డు

ఆశాభంగము
కలుగదు!

{ చిన్న వస్తువు మొదలు పెద్దదివరకు మావద్ద స్టాకులో నున్నది!! }

తృప్తికరముగా
నుండును!!!

మావద్ద సాదా బంగారు ఉంగరములు, శుభ్యరాగములు, కెంపులు పొదిగిన ఉంగరములు, తోడులు, మాటీలు, వంకీలు, బిర్యాణిములకు కావలసిన మోపులు, పలుకముల చేతిగాజులు, గొలుసులు, బేసరీలు, ముక్కుపుడుకులు, వాగరలు, మల్లెమొగ్గలు, రోజూపువ్వులు, పెండ్లెంటులు, బహుమానపత్రములు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. సీమవెండికి, షవరంబంగారుకు, మేలైన శుభ్యరాగములకు, కెంపులకు, పూచీ నిచ్చెదము. నగలవిషయములో ఏదోయము కావలసినను చేసెదము.

తృప్తికరముగాలేనిచో పైకము వాపనిచ్చెదము. ఒకదాని మానవ్యమును చూడగోరెదము.

ఉమ్మడిరామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,
నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

జార్జి డ్రెల్సు
లైను సబ్బు

ప్రక్షేపమందు అంతటను ప్రసిద్ధిచెందిన

టాయిలెట్ - డి - లూక్సు

అను

అత్తరు

చర్మమునకు దానియొక్క అమోఘమైన సువాసనను
కలిగించి, ఉపయోగించి చాలనేవైన విచ్చట
గాలిలో దాని సువాసన అద్భుతముగా వ్యాపించును.

ప్రతిచోటను వెలకుదొరకును లేక ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

సోల్ ఏజంట్లు:—

ఎ. వి. ఆర్. ఎ. ఆడికప్పచెట్టి, 52, బందరువీధి, మద్రాసు.

బ్రహ్మసూత్రార్థచంద్రిక తెలుగువచనము

కందుసంపుటములు ప్రతి 1-కి రూ. 12.
తెత్తిరీయోపనిషత్తు, పటిక " 8.
వ్యాచశోపనిషత్తులు, సంస్కృతమునకు సరియైనతెలుగు 8.
అప్పకవీయము, నూతనముదితము రావుసాహేబు గిడుగు
వేంకటరామమూర్తి పంతులుగారిచే పరిష్కృతము
పరిష్కృతరీతితో నున్నది. ప్రతి 1 కి రూ. 8.

వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రులు

అందు సన్ను,

292, ఎస్ట్రేడ్, మద్రాసు.

రుక్మణియే మీ యింటియందు

2128 వంట చేయనిండు

మానుప్రసిద్ధమైన రుక్మణి కుక్కరును ఉపయోగించి
మీరు, మీస్త్రీలు వంటచేయ కష్టమునుండి విముక్తులు గండు.

అన్ని కుక్కరులకంటెను ఇది శ్రేష్ఠకర మయినది
గాప్పవారిచే యోగ్యపత్రిక లివ్వబడియున్నది.

దశమైన ఇల్లడిరేకులచే తయారుచేయబడి బాగుగా
కళాయి చేయబడినది.

సైజులు గరలు

ఒకరికి	ఇద్దరికి	4 గురికి	6 గురికి	8 గురికి
రూ 18	రూ 18	రూ 22	27	రూ 38

వివరములు గల పుస్తకము ఇనాముగా పంపబడును.

Rukmani Cooker & Co.,

19 West Mada Church St, Royapuram Madras

కలరామాత్రలు

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు. వెల రూ. 0-8-0

కలరా క్షేగువలెనే ఒకవిధమైన అంటుజాడ్యము. ఇది
గాలియందు నీటియందు పరమాణువులైన విషపురుగులు చేరుట
వలన గలుగును. ఈపురుగులు శరీరములోకిర రక్తమును జెలు
వును. దీనియొక్కలక్షణములు:—అజీర్తి, కడుపులో స్వల్పనొప్పి,
వాంతరాలు, విరేచనములు, రోగము హెచ్చినకొలది గంజనీటిపం
టివిరేచనములు, మూత్రము బంధించుట, నాడి ఊచింపుట, శరీ
రమాందలట అతిబాధ, దుర్బలము. ఈ కలరామాత్రలు లోపల
ఇమిడిన వెంటనే విషపురుగుల జంప ప్రారంభించి, వాంతిశ్లేధల
తగ్గించి మూత్రము వెడలించి నాడికి పుష్టిగలుగజేయును. తగి
లిన వెంటనే వందును తినుట ఆవశ్యకము. కలరా యున్నచోట
నీటిని కాచి త్రాగుట యుక్తము.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

మద్రాసు వెన్నెల్లు

ప్రతి రకముద్రాయింగు పెన్ సెట్లయొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు, పోడిమికి పూచీ యివ్వబడును.

మద్రాసు వెన్నెల్ ఫ్యాక్టరీవారిచే మాత్రమే తయారు చేయబడుచున్నది.

వీటిని ఉపయోగించి స్వదేశోద్యమమునకు ప్రోత్సాహ మొనగడు. వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:

1964

వి. పెరుమాళ్ శెట్టి అండ్ సన్సు, మద్రాసు

రామమోహనఫార్మసీ, బెజివాడ.

సమస్త ఆయుర్వేదావధములు సరసమైనధరలకు విక్రయింపబడును. కోల్కతాలోని క్యాటలాగు ప్రకారము.

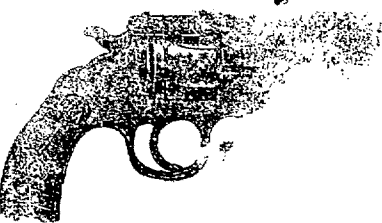
నూతన ప్రచురణ ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మాల నూతన ప్రచురణ

శ్రీమదాంధ్రమహాభాగవతము

పోతానామాత్య ప్రణీతము. ఇదివఱకు ముద్రితములైన ప్రతులకన్న భాగముగ్రందించునూరము 12 స్కంధములుగల సంపుటము గ్లేజుకాగితములు క్యాలికోబైండు గిల్లుపేరు వెల రూ 6-0-0 సంపూర్ణప్రతి 2 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్లుపేరు రూ 8-0-0 2080 సంపూర్ణప్రతి 2 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్లుపేరు రూ 9-0-0

ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి ఆండ్ కంపెనీ, 286, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాస్.

బంటినాశముతోటా తుపాకి సప్రసిద్ధముగ కంపెనీవారిచే చేయబడినది.

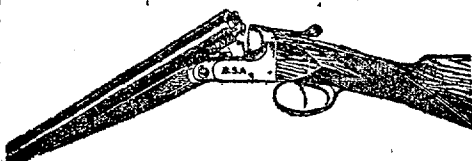

ధ ర లు సరసము.

క్యాటలాగు ఉచితము.

నానావిధములగు రివోల్వర్లు ఆరు లేక ఐదుతోటాలు యొక్కవని.

[స్టాపిలేము రూ 3 సం.]

నా ము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరకును. చిన్నవి కేబుల్ పెట్టకో గలిగినవికూడ దొరకును. (8068) యం. వి. రామానుజం శైలి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

గుణములలో శ్రేష్ఠము! బజారునందలి రకములన్నిటికంటె మేలైనది!! వెలలొ నరసము!!

రాజేశ్వరి

చర్మవ్యాధులకు

బొర క్కుసబ్బు

వజ్రాయుధము

మైనపువర్ణము, అన్నిరకముల సబ్బులు కూడ దొరుకును. అన్ని స్థలములలో ఏజంట్లు కావసాను.

ఆర్. ఆర్. సోఫ్ట అండ్ క్యాండిల్ వర్క్సు, బెజవాడ.

జాతకరత్నము 11 భాగము

ఇది సుమారు 280 పుటలుగల యద్భుతగ్రంథము. లగ్న స్ఫుటము, భావస్ఫుటము, గ్రహస్ఫుటము, అష్టకవర్గ, పోడశం వర్గ, ద్వాదశభావఫలితములు, దశాంతర్దశాఫలితములు, మున్నగు పెక్కుహాంశములతో శ్లోకతాత్పర్యరూపమున ఈగ్రంథము వ్రాయబడియున్నది. పెక్కుజాతకము లుదాహరణగా కలిగి ద్వాదశభావమును చర్చింపబడినవి. జ్యోతిషాంశములన్నియు చక్కగా ఇమడ్చబడినవి. ఇది యింటిజ్యోతిషము. వెల 2 0 0. మొదటిభాగము రూ 1-0-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. గ్రేట్ యిండియా జ్యోతిషాలయము, 2181 చకింకోట, విశాఖపట్నం.

వసుగుణ దీపిక

అయిదవకూర్పు- నూతనాంశములం జేర్చి ముద్రించితిమి. ఈగ్రంథముయొక్క యుపయోగము ఎల్లరకము దెలిసియే యున్నది. ఇందు సమస్తవస్తువులు, మూలికలు, అహారపదార్థములు ఫలములు మొదలగు వానియొక్క గుణగుణధర్మములను జక్కగ వివరింపబడినవి. 1100 పేజీలగ్రంథము వెల 5-0-0. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము 2179 యర్రా జగ్గారావు బ్రదర్స్, రాజమండ్రి.

స్టీల్స్ నెల్ వెటి 2263

ఇది 1862 సం॥ రము నందు కనిపెట్టబడి, యింకను దీని గుణము వృద్ధియగుచున్నది. ప్రపంచమునందు ఏదియు దీనిని మించుటకు వీలులేదు. యిప్పుడే గవర్న మెంటు కంట్రాక్టరు గారైన రామన్ మిసన్ గారి వద్దనుండి ఒక యోగ్యతాపత్రిక వచ్చినది. "నా గడ్డమునందు గజ్జియుండి, తినివేయుచుండెను. తక్షణమే మీ ఔషధమును వాడితిని. గజ్జి పోయినది. మొండి గాయముండిన స్థలమునందు మరల వెంట్రుకలు మొలచుచున్నవి." బుడి 1-3 ధర-రూ 1-0-0. టోకు ధరలకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుదు. Collingwood & Co., Mount Road, Madras

క్షయరోగము (Tuberculosis) ప్రస్తుతము హిందూదేశమందున్న సిద్ధాపథము.

(క్షయమునందు ప్రత్యేక అనుభవముగల)

దేవి పండిత ఏ. సి. కణ్ణప్ప మొదలియారిచే అత్యద్భుతముగా కనిపెట్టబడిన

దేవి సిద్ధభస్మము నెం 1220

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

చెన్నపురి గవర్న మెంటువారిచే నియమింపబడిన వైద్యునిచే పరీక్షింపబడి, ఆమోదించబడినది.

ఈ అమోఘమైన ఔషధము సిద్ధుల యోగము ప్రకారము తయారు చేయబడినది.

ఇందులో పాషాణ సంబంధమైన వస్తువులు చేరుట లేదు.

క్షయమునకు మొదటి దశా (అనగా 20 దినములు) నేవించిన ఆకలిని వృద్ధిచేసి భయంకరమయిన దగ్గును పారదోలును. రెండవదశా నేవించిన (మందముగా నుండు జ్వరమును) క్రమేణ పోగొట్టును. వ్యాధిగ్రస్తుని బరువును బలమును పూర్తిగా హెచ్చించుచు వాపును, నెమ్మది చేయును. మూడవ దశా నేవించిన దేహమునందున్న ముఖ్యభాగములకు బలము గలిగించి వ్యాధిగ్రస్తునికి మంచి ఆరోగ్యము నిచ్చును.

ఆరోగ్యవంతులు దీనిని నేవించిన క్షయము (Tuberculosis) రానీయక ఆటంకపరచును.

ఒక దశాకు (అనగా) 20 దినములకు సరిపడు ఔషధము వెల రూ 20

DEVI SIDDHA VYDIA SALAI,

3-72, Swamy Nalcken Street, Chintadripet, MADRAS.

Agents;—Messrs. P. RUNGIAH CHETTY & SONS, China Bazaar Road, Madras.

Telegrams: "NERVINE," Madras.

Send for free Literature.

5, భద్రయ్యగార్లనువీధి, పార్కుటవున్ ముదాసు

తెలుగుదేశం పార్టీ

సీమలపా... సీమలపా బొంబాయినుండి కుక్ర వారము రాత్రి 10.30 గంటలకు బయలుదేరినది. రేపు 9-10 గంటలకు జనరలు పొట్టాఫీసువద్ద బట్టాదా యగును!

మొసూరు దళరాసంచిక:— దీనిని మేము కృత జ్ఞతతో నందుకొంటున్నాము. మొసూరు నగరమునకును సంస్థానమునకును రాజకీయమునకును ఉద్యోగముండగిని సంబంధించిన వారి పట్టుములును యితర ప్రముఖుల పట్టుములును కొట్టు భవ నములు దేవాలయములు మున్నగువాని పట్టుములును దీనియందు విస్తారముగ నున్నవి. మొసూరుకు వెళ్లగోరువారికిని మొసూరును గూర్చి తెలియగోరు వారికిని యిది చాల ఉపయుక్తముగా నుండును. ప్రకాశములు - కె. ఆర్. హబ్బురు కంపెనీ - శం కరపురం - బెంగళూరు సిటి.

శారదానికేతనము, గుంటూరు:— శారదానికే తనమునకు గుంటూరులో దళరాసముల్లు జరిగెను. ఇతరప్రదేశ్ ములలో దీపావళివనూళ్లు ఇకముందు జరుగునని కార్యని ర్వాహకులు వ్రాయుచున్నారు. గురుకులములో 52 వందల వా లికలు భోజనసమయమును జూందుచు విద్యనభ్యసించు చు న్నారు. మొత్తము విద్యనభ్యసించు బాలికలసంఖ్య 150. ఇంక వీడనిమిది వందలరూపాయలు ఖర్చుచున్నవి. బాలికలు దూర దేశములనుండి గూడ వచ్చుచున్నారు. దరఖాస్తు లనేకము లిం కను వత్తుచున్నవని, డెలపుచున్నారు. ఆంధ్ర లీప్రతిష్ఠాపనకు తగిన ధనసహాయముజేసి, పోషింప ప్రార్థితులు.

భైదీ తప్పించుకొనుట:—నిన్నను మదరాసు పెనిటెన్నియరీ (శెయిలు) వెనుకనున్న కూమునది ఒడ్డున కూర ల పోటలో 12-30 గ. మామూలుగా వీడుగురు భైదీలు పని జేయుచుండిరి. వారిపై నోక హెడువార్డు కాపలాయండె ను, కొంత నేపటికి ఒక భైదీ కాన్పించుకుంటుచే వార్డులు కేక వేసెను. తెయిలుబంట్లోతులు వార్డులు అందరువిచ్చేసి వెదుక నారంభించిరి. భైదీ ఇదిలో దుమిక కొంతదూర మీది యెవ్వ రికికొచ్చుననుండ తప్పించుకొనెననిఅనుకునుచున్నారు. తెయిలు వెనుకనున్న కూమునది వంతెనపై చాలమంది గుమిగూడియుం డిరి. వంతెనకింద నెక్కడైన దాగుకొననేమోయని వెదుకిరి.

చెన్నపురి మండల ఆంధ్రజాతీయోపసంఘము:— ఈనెల 5 వ తేదీ సోమవారం సాయంకాలము 5-15 గం|| కు ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయమున (6-7 తంబుకెట్టిపిడి) జిల్లాసం ఘపు సాధారణసమావేశము జరుగును. కార్యక్రమము:— (1) బందరునందు జరుగునన్న ఆం ద్రసభలకు అధ్యక్షులను నూచించుట. (2) కాంగ్రెసు సభ్యుల ను అధికముగ చేర్చువిషయమై ఆలోచించుట. (3) పాట్నా తీర్మానములు. (4) ఇతరవిషయములు.

గద్దె రంగయ్యనాయుడు, రావినూతల వెంకటరంగారావు. కార్యదర్శులు.

రాకపోకలు:—కొల్లెంగోడురాజాగారు జి. శంక రను నాయకుగారు సి.ఆర్.లక్ష్మీనాథుగారు, నేడుదయవిచ్చేసిరి. ఎల్. హెచ్. అంబు. వి. సి. ఎస్. నిన్నను వచ్చిరాత్రి వాల్తేరు పోయిరి. టి. ప్రకాశసంతులుగారు బట్టాలో సంచారముజేయు టుకై నిన్ను ఉండుట నిన్నరా ప్టికికొచ్చి రంగం బోయిరి. గో|| వి. బి|| టి. ఎస్. శివజ్ఞానం పిల్లగారు, సర్ ఆర్. వెంకట రత్నంనాయకుగారు నిన్న రాత్రి బోయిరి. కర్నూలు జి. డి. క్రాశర్డుగారు ఎం. ఎల్. ఎ. బోగోపి యను సంఘకార్యదర్శి చెన్నరాష్ట్రమున సంచారము చేయుట కు నిన్న రాత్రి పయనమయిరి. 18 వ తేదీన వత్తురు. డి. వి. రాయగారు నేటిరాత్రి కలకత్తాకు పోయెదరు

పాట్నా విశ్వవిద్యాలయము పట్టప్రధానోత్సవము రాంచీ, అక్టోబరు 2:—పాట్నా విశ్వవిద్యాలయ పట్ట ప్రధానోత్సవము నవంబరు 28 తేదీన జరుగును. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్రమహాసభలు

రాష్ట్రసభ 23-వ తేదీని, మహాసభ 24-వ తేదీని ప్రారంభమగును.

రాష్ట్రసభకు సన్మాన సంఘాధ్యక్షుండు చిట్టా సుందరరామయ్యగారు

మహాసభకు సన్మానసంఘాధ్యక్షుండు శీలం జగన్నాథరావు నాయుడుగారు

మచిలీపట్నము అక్టోబరు 3:— కార్యదర్శి చెటుకు వాడ వెంకట నరసింహారావు గారిట్లు దెలియబడుచున్నారు: “ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభ, ఆంధ్రమహాసభ మొదలగుసభలన్ని యు, విశాలముగ పురమందిరమున జరుగును. ఏడవ ఆంధ్రరా ష్రీయ సభకు చిట్టాసుందరరామయ్య, బి. ఏ. బి. యల్. గా రు సన్మాన సంఘాధ్యక్షుండుగా నుందురు. 12 వ ఆంధ్రమహా సభకు పురపాలకాధ్యక్షుండుగు శీలం జగన్నాథరావు నాయుడు బారిష్టరుగారు సన్మాన సంఘాధ్యక్షుండుగా నుందురు. 9 వ ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ మహాసభకు పురాణం శూరిశాస్త్రిగారు సన్మానసంఘాధ్యక్షుండుగా నుందురు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర సభ అక్టోబరు 28 వ తేదీని మహాసభ 24 వ తేదీని ప్రారంభమగును.

మునిసిపాలిటీల ఆరోగ్యప్రచారము (ప్రభుత్వ ప్రకటన)

మునిసిపలు పట్నములందు ఆరోగ్యప్రచారము జరుపు టకు అనేకావకాశములున్నను సగముపైగా మునిసిపలు సంఘ ములు యీవిషయమును వెనుకబెట్టినందులకు విచారమగుచు న్నది. 88 మునిసిపాలిటీలు మాత్ర మివిషయమున కొంచెము పనిజేసినవి. ఇతర మునిసిపాలిటీలు గూడ పన్ను లిచ్చువారి యెడ తిమివిధిని మరవకుండురు గాక.

నేలము జిల్లాబోర్డువారు మాత్రము మాజికులంతరును బాగా యుపయోగించు చున్నారు. కొన్ని జిల్లాలో స్థానిక పత్రికలను యీప్రచారమునకై వినియోగించుట సంతృప్తికర ముగనే యున్నది. ద- కన్నడ, మలబారు, కోయంబత్తూరు, తంజావూరు,గుంటూరు జిల్లాలు అట్లు గావించినవి. ఇతర జిల్లా ఆరోగ్య కాళాధికారులుగూడ యిట్లు పత్రికల నుపయోగించు కొందురని ప్రభుత్వమువారు దలంచుచున్నారు.

* * * స్థానిక సంఘములు స్థానిక సంఘములు గూడ మునిసిపలు సంఘములవలెనే సాధారణపు పోస్టు బిళ్లలను కొని అవసరమగుచో ముందుగా కన్నములు పొడిపించికొని యుపయోగించుకొనవచ్చును. (22-9-25)

* * * తాలూకా, యూనియనుబోర్డు ఎన్నిక నిబంధనలు (ప్ర. ప్రకటన 19-9-25):—

తాలూకా యూనియనుబోర్డుల సభ్యుల నెన్నుకొనెడి నిబంధనలు దేశభావలలోనికి తర్జుమాజేయు టవసరమా? అవ సరమైనచో ఏభాషలో నెన్ని కావలసియుండును? అని తెలి యగోరుచు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులకు ప్రభుత్వమువారు నోటీసు జేసిరి. ఆఖర్కు స్థానికసంఘములే భరించవలసియుండును.

అనంతపురం, ఉత్తర దక్షిణ ఆర్కాటు, కోయంబ తూర్పు, కడప, కృష్ణ, మధుర, రామ్మడు, విశాఖ పట్నంజిల్లా బోర్డులు తప్ప తక్కిన వారు ప్రత్యుత్తరమొసంగి రి. చిత్తూరు నెల్లూరు నీలగిరి జిల్లాలకు తర్జుమా కాపీలక్కరలే దట. ఇతర జిల్లా బోర్డులకు మొత్తముపైన 954 అరవము, 817 తెలుగు, 262 మలయాళం, 75 ఒరియా, 98 కన్నడము కాపీ లు కావలెను. గంజాము జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షునకు 75 ఒడ్రము కాపీలు తర్జుమా జేయించి ముద్రించి యివ్వవలసినదిగా గంజా ము కలక్టరుగారి కుత్తరువు జేసిరి.

గవర్న మెంటు తర్జుమాదారు యితర భాషల తర్జుమా అను తయారు జేసి గవర్న మెంటు ప్రెస్సున కొనంగినచో ఆ ప్రెస్సు నూపరెండెంటు ఆయా జిల్లాల కంపించును.

మహాత్ముని జన్మదినోత్సవము

బొంబాయి పౌరుల గౌరవము

బొంబాయి, అక్టోబరు 3:— నిన్నరాత్రి యిచ్చుట్లో గాంధీమహాత్ముని 87 వ జన్మదినోత్సవ మత్సర్యాహ్వానముగ జరు పబడెను. బొంబాయి రాష్ట్రపాతీయసంఘము, భగీనీనమా జము, పార్సీరాజకీయ సభవారు ముస్లిములు సభలను సమావేశ పఱచిరి. సత్కారార్థన్యరాహిత్య సిద్ధాంతములను ప్రపంచమునకు బోధించిన మహాసన్యాసియని వివరించిరి. ఆ మహాసభాపునికి పరమేశ్వరుండు కీర్తనాపునిచ్చుటకు ప్రార్థించిరి. అన్ని రాజ కీయపక్షములవారును మహాత్ముండు భారతదేశమునకు, మానవ కోటికిని జేసినసేవను విశేషముగ గీర్తించిరి. సభాస్థలములందు ఖద్దరు బజారులకూడ ప్రదర్శింపబడెను. (అ. ప్రె.)

పుంగనూరు ప్రతిస్థాపనము

పుంగనూరు సంస్థానమునందు రాజాగారిని సింహాసనా నీడని జేయు మహాత్సవము 28 వ తేదీన గొప్ప వైభవముగా జరిగెను. మొసూరులో నాయకులు కొందరు, మహాసభ వారు యూనియను బోర్డువారు తదితర ప్రజాసంఘములు అభి నందనప్రత్యు లొసంగినవి. రాజాగారు పంతులించి దేవుని దయవలన వారంతరి మేలుకొరకు శక్తి వందనలేక పాటుపడెద ననిప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

ఈ మహాత్సవము ఏడాదికిందటనే జరుగవలసినదిగాని కోర్టు వ్యాజ్యములవల్ల విశేషమయ్యెను. జమీందారుగారి వదినెగారు (విలేతువు) చిత్తూరుజిల్లా కోర్టులో గూడ ఇంజం క్షను అర్రీపెట్టెను. కాని సమర్థులగు వకట్ల అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యరు పార్లమెంటులో అయ్యంగారుల వాదములన ఆశ్రయించి 28 వ తేదీన తప్పిపోయెను. (విలేఖరి)

కమలాక్షి

(విచిత్రకథ)

గంధకర్త:—నెల్లూరు వెంకటగిరి మహా రాజాకాలేజీ ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ, రాయసం వెంకటశివుడుగారు ఎం. ఏ., ఎల్. టి.

సాంఘికనవల—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంధ్యలు, పిల్లల యాటపాటలు, ప్రతాచారవ్యవహారములు, గుణ శీలములు సంధర్భానుసారముగ ప్రాతలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును. 120 పేజీలు. షెడ్యూల్డుకాగితము. మంచి అచ్చు. 0-8-0. విలాసము:—

ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము, నెం. 7, తంబు శెట్టిపిడి, మద్రాసు.

మోహినీ తైలము

5 తం||నూనె గల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శు, ఉద్యోగిగణులు, మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. సుందరుల ముఖలావణ్యమునకు ప్రాపక మరులను మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందు కల రమణీయ మగు సువా సన చెప్ప నలవిగాదు. తలకురాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగు పొరుగు వారలకుకూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలోమందును పుట్ట నీయదు. దీనియందు మనోహరమగు సువాసన ద్రవ్యములను జేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి పెన్నుబడసియు న్నాము. కేంద్రేల, ఒకసారి పరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు.

మోహినీ తైలము:— మొదడుకు చులువచేయును. మోహినీ తైలము:— కండ్లకు చులువ జేయును. మోహినీ తైలము:— వెండ్రుకులు పెరుగును. మోహినీ తైలము:— వెండ్రుకులు రాలకుండును. మోహినీ తైలము:— వెండ్రుకులు నునుపుదేరును. మోహినీ తైలము:— మనోహరముగా నుండును. మోహినీ తైలము:— సువాసన గలిగి యుండును. మోహినీ తైలము:— తలయందు మండు పోగొట్టును మోహినీ తైలము:— వాసన రమ్యముగ నుండును. మోహినీ తైలము:— ముఖమునకు తేజస్సు నిచ్చును. మోహినీ తైలము అనేక సీసాలు విక్రయము. మోహినీ తైలము:— వెండ్రుకులను చిట్లనియ్యదు. అమ్మ తాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వము (The Telugu Encyclopaedia.)

ఇందు చరిత్రలు, ప్రకృతిశాస్త్రములు జీవితములు, నీతి, మత, సాంఘిక, వైద్య, రాజకీయాదివిషయములు, భౌగోళము, న్యాయము, శిల్పము, జ్యోతిషము మొదలగు సమస్తవిషయములు చర్చింపబడును. ప్రతినంపుటమును, ఆరుసంచికలుగ పంపబడును. ఒక్కొక్కసంచికయందును రమారమి 100 పుటలుండును. ఆరు సంచికలకు చందా రూ. 5-0-0. అంచెకూలి అ. 0-8-0. మొదటిసంచికను వి. పి. గా వంపి రూ. 0-8-0. వసూలుచేసికొని మిగత ఐదును క్రమముగ ఒక్కొక్కసంచిక పంపుచుండుము. ఆరుసంచికలు ఒక్క సంచికలుగ చేర్చి బైండు చేయబడును. ఒక్కొక్కసంచికమునకు అంచెకూలి 0-12-0 ప్రస్తుతము మేలు (నగముతోలు) బైండు చేసినవి మూడుసంచికలు సిద్ధముగనున్నవి. ఒక్కొక్క సంచికము వెల రూ. 6-8-0 పుస్తకములను వి. పి. గా వంపగోరువారు ఒక్కొక్క సంచికమునకు అడ్వాన్సుగా రెండురూపాయలు పంపవలెను.

దొరకుచోట్లు:— ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము 7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.
ఆంధ్రకంపెనీ, 175, రెండవబజారు, హైదరాబాదు డక్కన్.

(వెనుక చింతించుట వెట్టితనము ముం దందుకొన్న వారలు మోదమంద గలరు)
40 దినములలోగా అతిసులభముగా యింగ్లీషు నేర్చుకొన వచ్చును.

ఆంగ్లేయ భాషాగురుడు.

ఆంగ్లేయ దొరతనమువారి పరిపాలనకు లోకులైన యీ భూమండలమున గౌరవభ్యాతియు పొంది జీవనోపాయములచే పుట్టివెనుటకు కారణకర్త యగు ఇంగ్లీషుభాషయే ముఖ్య మని యెరిగియు అనేకులు విడనాడియుండు వారలకు అతిసులభముగా గురు చెంత చేరక తమకు తామే భాషాగురువము పొంది చదువుటకును మాట్లాడుటకును వ్రాయుటకును పుష్కలముగా ఆంగ్లేయభాషయందు ముదిరిపించి అభ్యాసపరులకు అవలీలగా గ్రహింపదగినది గాన మావశ్యమున ప్రస్తుతము కొన్ని ప్రతులే ముద్రించి తక్కువధరలకు విక్రయించుచున్నాము.

ఇందుసాధారణముగా పుష్కలముగనున్న యింగ్లీషుపదముల నుచ్చరించుటకును వాటికిగల అర్థమును ఇంగ్లీషును ఆంగ్లేయమును వ్రాయబడి చిన్నకథలు సామెతలు పీటలు యింగ్లీషు అర్థములును అతిసులభమైనవి వ్రాయబడియున్నవి. మృగములు, పక్షులు, వారములు, నెలలు, సంవత్సరములు, పుష్పములు, ఆయుధములు, నానాదేశములు, లిఖితములు వ్రాయునట్టివిధములు గలవు. ఈ పుస్తకము బాలకు, బాలికలు, వర్తకులు, నాకరులు, విద్యార్థులు, వీరల కందరికి పుష్కలముగ సహాయగ్రంథము.

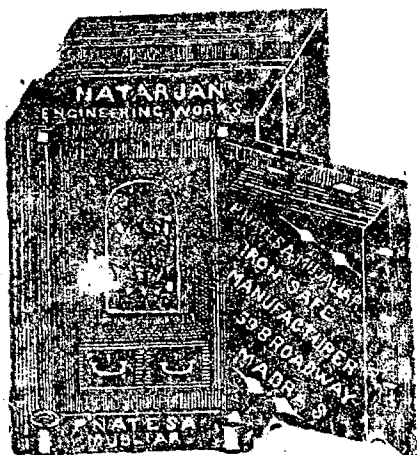
అంత్యకాలమున పుయిత్ మొదలగునవి వ్రాయు విధమును, తంతిసహచారములును, వడ్డి పరిమితియు జీతముల వర్గముల లెక్కలును యివియెల్ల విశదపఱచబడి యున్నది. పుస్తకము 1-కి ధర రూ. 1-8-0. తపాలాఖర్చు 0-4-0.

ఆనందాశ్రమ పుస్తకశాల, 5/34, నయ్యనాయకకోవిలి, పార్కుబోర్డు పోస్టు, మదరాసు.

న ర స ము

దృ థ మై న ది

న మ్మ క మై న ది

ఇప్పటిమోస్తరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుప పెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగా యున్నవి. బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో ఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న శే శ మొ ద లి యార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రాచ్యేటరు,

53, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు ఆయిత్ ఎంజనులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులగువారు. రైసుమిల్లుకుకావలసిన సిలండర్లు, సోఫ్టింగు నట్టలు సరసముగా యివ్వబడును. సుబ్బూరాయప్పిల్లవీధి, పెద్దనాయకకోవిలి మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆరరుయిచ్చి, తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ త్రైతములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

BISURATED MAGNESIA

చూర్ణముగాను, బిళ్ళలుగాను దొరకును.

ప్రతి దేశమధ్యకాణమునందును, స్థానికమున దొరకును.

ఎర్రక BISMAG గురకు

2192

మీరు మోసపోకుండుటకై ఈ గురుతును గమనింపుడు.

బై సురేటెడ్ మెగ్నీసియా అజీర్తికి ఒక మంచివైద్యుడు

అజీర్తి, మందాగ్ని, కడుపుబ్బరము, పులితేవులు, మంట మొదలగు బాధలనుండి త్వరలో నిజముగా విముక్తు లగుటకు 'బై సురేటెడ్ మెగ్నీసియా' భోజనాంతరములేక బాధయున్నప్పుడు బై సురేటెడ్ మెగ్నీసియా (Bisurated Magnesia) బిళ్ళలను రెండు లేక మూడిని పుచ్చుకొనుడు ఇంద్రజాలమువలె పనిచేయును. ఇందులో అపాయ మేమాత్రములేదు. ఎంత మాత్రము భయములేదు. వ్యాధిని హెచ్చించక అజీర్తిని ఎంత కఠినస్థితిలో నున్నను కుదిర్చి మనుషటి ప్రకారము బాగుగా భోజనము చేయవచ్చు చేయును. ఈవర్ణంబున వ్యాధులచే బాధపడువారికి బై సురేటెడ్ మెగ్నీసియా తగినవైద్యుడు స్వల్పధరకే 10 రూపాయలవఱకు తక్షణమే దొరకును, తక్షణమే మిను గుండును. ఎంతగ్రామీణులైనను ఆలశ్యముచేయక తక్షణమే మీ 'బై సురేటెడ్ మెగ్నీసియా' ఒక బిళ్ళనును కొని అందులో తెలుపబడిన వ్యక్తి ప్రకారము ముచ్చుకొనుడు 10 మొదలు 1 టి ఐదుకు అందులో ఇచ్చి ప్రకారము పుచ్చుకొనిన తక్షణమే సుఖమగును. మీకు కడుపుబ్బర ఒప్పును పుంజినవి కూడ మరచి పోవుదురు! బై సురేటెడ్ మెగ్నీసియా "Bisurated Magnesia" గల ప్రతిపాట్లమునైనను బిస్ మాగ్ "Bismag" అగు వర్తకగురుడు ఉండును. అది ప్రజల జాగ్రత్తకై వేయబడినది. అప్పు బై సురేటెడ్ మెగ్నీసియా "Bisurated Magnesia" యని ప్రజలు తెలుసుకొనుటకై అడివేయబడినది. 8-10-25.

బెల్జియం రాజదంపతులు

సిమ్లాకు రేవుచెచ్చెదరు

సిమ్లా, అక్టోబరు 2:— రేవు బెల్జియం రాజదంపతు లెచ్చటికి వచ్చినపుడు రైల్వే స్టేషనునంద రిడింగు దంపతులు స్వాగతమిచ్చెదరు. కాల్యాహిల్స్ వద్ద రాజదంపతులకు స్వాగతమిచ్చుటకు నేడు సర్ మాల్ కాం హైలీగారస్కు వెల్లిరి. అనివారమునాడు రాజాను రాణియు రిట్రేటు మహారాష్ట్ర గిడింగుదంపతులతో వింబరగించి ఆరాత్రి అచ్చటనే యుండురు. మరునాడుదయమున మోటారులో నార్మండాకు పోయి తిరిగి బుధవారమునాడు సిమ్లాకు వత్తురు. రాజాగారు యదుకుగా పర్యతము లెక్కగలవాడు. హిమాలయ ప్రకృతి సౌందర్యమును సాధ్యమైనంతవరకుమాడ దలంపినవాడు

(ఆంధ్ర)

డిల్లీ, అక్టోబరు 2:— ఊరును జూచుటలో మరియొక దినము గడపి రాజాగారును రాణిగారును కుటుంబ మివారు పూరణ్ లో కొల మొదలగువానిని చూచిరి. భోజనానంతరము రాజుల్ పెన్షన్ లో కాల్యాహిల్స్ వెల్లిరి. రైల్వేస్టేషనునంద కూడిన వారిలో మధ్యరాష్ట్రములకు బోవుచున్న ఫీల్డ్ మార్షల్ సర్ విలియం బర్క్లెయ్ గారు కూడ నుండిరి (ఆంధ్ర)

ఇండియా గెజెటు

సిమ్లా, అక్టోబరు 2:— ఇప్పటి ఇండియా గెజెటులో నిట్లు ప్రకటింపబడినది:—

హోము డిపార్టుమెంటు:— 1926 జూలై ఆగస్టు మాసములందు లండనులో జరుగు ఐ. సి. యస్. పరీక్షనిబంపనలు పూర్తిగా ప్రకటింపబడినవి.

ఆర్థికశాఖ:— సీకస్టము ఆఫ్ క్రింద ఉప్పు, నల్లనుండు, బ్రాసుడు పదార్థములు మొదలగు ఎక్స్ కైజ్ పదార్థములను ఎట్రిటి షు ఇండియన్ రేవునందు కధియవారులో ఏరేవునకును పంపగూడదని నిషేధింపబడినది. (ఆంధ్ర.)

బొగ్గుపై రక్షణపన్ను

టారిఫుబోర్డు

సిమ్లా, అక్టోబరు 2:— ఇతరదేశములనుండి యిచ్చటికి దిగు మతి చేయబడుచున్న బొగ్గుపై రక్షణపన్ను విధింపవలెనా? విధించినచో ఏరేటు ప్రకారము విధింపవలెను? అను ప్రశ్నలను విచారించవలసినదని టారిఫుబోర్డు వారి చదుగకలెనని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. ఈతీర్మానము 1924 మార్చి 15 తేదిన భారతకాపససభలో చేయబడిన స్టేటుమెంటు ననుసరించి యున్నదని ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నారు వ్యవటగాని కంపెనీలుగాని తమయభిప్రాయములను విచారణకు పంపగోరువారు కార్యదర్శికి వ్రాసికొనవలెను. (ఆంధ్ర)

వర్షపాతము

సిమ్లా, అక్టోబరు 3:— ఈశాన్యవాయువులను బంగాళా ఘాతముమీదుగా వచ్చు వర్షముల కనుమాల పరిస్థితులే యగుచున్నవి. వచ్చిమవాయువులవలన సుత్తరమున వర్షములు పడుచున్నవి. బర్మానుం దింకను వర్షములుకురియుచున్నది. దిగువ బర్మానుందు వర్షము సాధారణముగానున్నది. ఎనువ బర్మా పశ్చిమోత్తర ప్రాంతములు, మదరాసు దక్కనులందు వర్షములు సాధికముగానున్నవి. అస్సాము, జొంఖాయి, దక్కను, కొంకణము, మలబారు లందు వర్షపు జమీయపడినవి. మెర్కు, మోరైను, బే సీమలందుకీ, డయమందుదీవి, యా మెథిను, మాండలేసిలాంగు లందుకీ ఆంగుళముల వర్షము కురిసినది.

సూచన:—కొరమాండు తీరము, కాశ్మీరములందు వర్షము లెక్కువ కావచ్చును. (ఆంధ్ర.)

దంత శూల హరి

వెల సీసా 1 కి 0-8-0

దంతశూలకు రైల్వేము, రసపట్టు, పుష్పిపన్నులు దంతములు మొదలగునవి కారణములు, నొప్పిగలవోట మందులలో తగిన రైల్వే నొప్పి వెంటనే పోవును. అమ్మతాంబూలం డిఫో, బాంబాయి - మదరాసు

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల నిస్సహాయస్థితి

1,60,000 భారతీయులను బాధించు శాసనము

అక్టోబరు 11 వ తేదీని భారతదేశ మంతటను దాని నేవగించుచు సభలగావింపవలయును

సూర్యనీ చేవిగారి ప్రబోధము

బొంబాయి, అక్టోబరు 2:—దక్షిణాఫ్రికా భారతీయ జాతీయ సభాధ్యక్షుల రా లు సూర్యనీచేవిగారిట్లు ప్రబోధించుచున్నారు. “దక్షిణాఫ్రికా సంయుక్త ప్రభుత్వము ఆసియావాసులకు నిరోధములను గల్గించు శాసనము నొకదాని నంగీకరించెను. అది వలసవచ్చిన క్రైస్తవజాతీయుల నిరంకుశత్వమును బ్రకటించుచున్నది. శాసనములను ముఖ్యముగా దక్షిణాఫ్రికాదేశ మే స్వదేశముగా భావించి, ఆచటనే తమ యశలన్నిటను నెలకొనిన 1,60,000 భారతీయులకమితమున బాధలు నిరోధములు కలుగుచున్నవి.

కావున భారతదేశ మంతటి యన్ని జాతులవారిని, తమ రాజకీయాభిప్రాయము లెటులున్న నీజాతీయభావ ప్రకటనమునకు దోడ్పడి, శాసనము నెడ తమయసమృత్తిని జూడగోరుచున్నాను. అక్టోబరు 11 వ తేదీ యాదివారమునాడు దేశమందంతటను సభలు జరిపి శాసనముపట్ల తమ పోయభావమును వెల్లడింపవలయును. నాచోహిందూ, మహమ్మదీయ, క్రైస్తవ, శిక్కు, యూదు, పారశీక మతాలయములందు ప్రార్థనలు జరుపవలయును నేను ముఖ్యముగా నాంగ్లేయులను, భారత క్రైస్తవుల సీవిషయమున సహాయ చేసి క్రైస్తవ మతమునకాట పట్టుల గుర్తించుచు సమత్వభావముల కెదురెగురుపడ జూడ ప్రార్థించుచున్నాను.” (అ. ప్రె.)

పాట్నా జాతీయసంఘ సభానిర్ణయములు

కేల్కరుగారి యభిప్రాయములు

పూనా, అక్టోబరు 2:—కేల్కరుగారి మండితమునందు చాల మందిహాసిన సభ యెదుట నున్నవనియు యె. పి. కేల్కరుగారు కేంద్ర సభయందు దన్ని పక్షములు గలియుటవలన ప్రజలకెంత జయప్రదమునో వివరించిరి. పాట్నాయందు నూలు చందాకు ప్రతిగ డబ్బుచందానుగూడ నేర్పటముచే చాల యభివృద్ధికరమని సంతసమును వెల్లిబుచ్చిరి. నూలువడకు సంఘమున కభ్యవదయముగకాయని గోరిరి. పాట్నాసభలందు స్వరాజ్యవాదులకు, భాండకులకుగల వైరభావము చాలవడకు సమన్వయ పటుపరచిను, స్వరాజ్యవత్సమును, నూలువడకు సంఘమునుగూడ జాతీయ మహాసభతో సంబంధమును వేటుపటచి, రెండును ప్రత్యేక సంఘముగా చేసి మఱితే సఖ్యమును గుర్తవలెననిరి. మహాత్ముని సందేశ మిసఖ్యము కాన్పూరునందుకు దురుద నటు లా న గొల్పుచున్నది. కాని త ద్విషయమున నెక్కవ శ్రద్ధ బూనిన గాని కాన్పూరునందుమాడ పాట్నాసభలందు జరిగినదానికంటె నెక్కువ లాభకరమగు పడదేమోయని కేల్కరుగారు నూచించిరి. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి నేతపనివాండ్రు సమ్మె

చాల కష్టములపాలగుచున్నార

పనివాండ్రలో వ్యాధులు ప్రబలుచున్నవి

బొంబాయి, అక్టోబరు 2:—పనివాండ్రు తమకుగల సామ్రాజ్యములను వెల్లిబుచ్చుచే, సమ్మెవలన చాలాభాగ నందుచున్నారు. చాలమంది పనివాండ్రు తమకు గల యాధులను యుదాతల హస్తగతముచేసిరి. కావున నిచ్చటలనున్న కొద్దిమంది పనివాండ్రుమాడ తమ స్వగ్రామములకు బోవుచున్నారు. కొన్ని యంత్రములందు పనివాండ్రు కూలినప్పుట సోమవారమువఱకు నాపిరి. పట్టణమందంతట మిగిలియున్న పనివాండ్రలో చాలమంది విమజ్జనములకు బాల్తుచున్నారు. ఈ జ్వరభాగ మఱితే ప్రబలుచుండునది కాని పనివాండ్రు తెలిసినటుల చాలమంది పనివాండ్రు స్వగ్రామములకు బోవుచుండుటచే కొంతవరకా త్రవలించుచున్నది. (అ. ప్రె.)

అమృతసరమందు నూతన హిందూదేవాలయము

వేదోక్తముగ ప్రతిష్ఠింపబడెను

పం|| మాలవ్యాగారధ్వర్యము వహించిరి అమృతసరము, అక్టోబరు 2:—పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారిచ్చటకు రెండుదినములయి విచ్చేసిరి. వేదోక్తమున యజ్ఞమును జేయుచున్నారు. అది దుర్గియావా తటాకమందు జలప్రవేశ మహోత్సవసందర్భమున నయియున్నది. ఆతటాకము ఎంటి మహాదేవాలయముకంటే నిర్మింపబడుచున్నది.

అయిదు సంవత్సరములక్రిందట శిక్కుయధ్యక్షమును ప్రబలముగా నుండినపుడు, అమృతసర బంగారు దేవాలయములోనికి పూజారముబోవు హిందువులకు, శిక్కులచే నమలునకుదోబడిన నియమముల నాచరింపుట కష్టముగానుండెను. దానివలన నేగాక, నువ్వర దేవాలయావరణలోని కొన్ని హిందూదేవాలయములను శిక్కులు పాడుచేయుటచే హిందువుల కసహ్యము దోచెను. అందుచే హిందువులు తమతటాకపుట్టాద్దన దేవాల ప్రతిష్ఠాపనమునకు గడంగిరి. మొదట నిర్మాణము లొందగా నభివృద్ధి నందలేదు. కాని లాలానాథుమాలుగారు ఖర్చునంత ను ఖర్చించి దేవాలయమును బూర్తిజేయ సమకట్టిరి. ఈయాలయము, సుందరదేవాలయమువలెనే చలువతొత్తిసే, బంగారముతోను నిర్మించి, హిందువుల కొక మహాతే త్రము గ చేయు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. సుందరదేవాలయమువలెనే దీనిచుట్టును గూడ నీరుగ్గి యానా తటాకమును నిర్మించు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. చాలకాలమునుండి యాతటాకమున నీరులేక శుష్కమై యున్నది. నేడు దీనిని జలముచే నిండితురు. ఈమహోత్సవమును జూచుటకే చాలమంది హిందువులు చేటిరి. స్త్రీలు, పురుషులు బాలురు ననేకులు గుంపులుగా చేటిరి.

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారే యీపూజకు పౌరహితభావము వహించిరి. నాండెల్ల యుపవాసముండి, స్థానిక బ్రాహ్మణ ప్రవరులనేకులతో గలసి యీపూజావిధానమును సాగించిరి. ఈయంత్రవము కొంత పట్టణములోని దుకాణములు, బజారులు మూయబడెను. వారందఱు నీవేడుకయందు పాల్గొని తమ కక్తిగౌరవములను వెల్లడించుచుండిరి. నుమారు మధ్యాహ్నము గం 2 లకు పూజయంతయు సమాప్తమయ్యెను. అప్పుడు పండిత మాలవ్యాగారు తటాకమునకు నీరు వచ్చువార్గము నొద్దకు జరిగిరి. తొలుత భారతదేశమందు ధర్మశాస్త్రానుసారముగా పవిత్రవంతములని యెంచబడు సప్తనదుల జలములు పండిత మాలవ్యాగారు వేదపాఠముల నడుమ, ప్రజల మహోత్సాహకరములగు గంభీరధ్వనముల నడుమ తటాకములో బోసిరి. విష్ణువు నీరు వచ్చువార్గము తెలుపబడెను. నాడంతయు నామహోత్సవము సాగెను. (అ. ప్రె.)

అఖిలభారత టూట్ షట్రియ మహాసత్వ

అలహాబాదు, అక్టో 2:—అఖిలభారత టూట్ షట్రియ మహాసభయొక్క సాంవత్సరిక సభ పుష్కరులలో అక్టోబరు 27 తేదీన జరుగును. భరతపూరు మహారాజగారధ్వర్యతర వహించురు. (అ. ప్రె.)

గుంటూరు జిల్లా పంగోలుతాలూకా భీమవరంగ్రామంలో వున్న పాటిబండ్ల సుబ్బారాయుడు ఇందులల్ల యావస్యండిక్కి తెలియచేయుటం యేహనగా

నాకున్న, నాండ్రిగారైన పాటిబండ్ల వెంకటేశ్వర్లు, నాతమ్ముడు రంగనాయకులు వగైరాలనున్న ఏకకుటుంబముగా మండుటకు సరిపడక భాగములు పంచిపెట్టమని తికరరు పెట్టిండుటకు అయిదుగురు సభ్యులు 1. అబ్దురాజు సుబ్బారాయుడు, 2. జరుగురు రాంకో శర్మ, 3. అన్నెముస్వామి 4 రాయపాటి రామయ్య, 5 టి. సహస్రన్ భాసింనాపాబు గార్ల పంచాయితీతో వుండుటన్న ఆస్తి ఘనము 75 యకరముల పెట్టి, 12 యకరములు మాగాణి, 4 యిండ్లు రాబడులు పాను యివ్వవలసియుండిన అప్పులు రు 6500/- వీటిని మాడు భాగములుగా పంపకముచేసి ఖరారునామా వ్రాయించి యుంకిరి. రిదువరి యిండ్ల భాగములో కొంత తగాదావచ్చి మాలో గంగనాయకులు ఖరారునామా ప్రకారం నడచుకోక పోయినందున జిరాయతీపనులు అరకలు కట్టడం వగైరాయావత్తు నిలుపునబడినారు.

యిప్పుడు నాండ్రిగారయిన వెంకటేశ్వర్లుగారు నాకు చెందవలసిన ఆస్తిని సక్రమముగా చెందకుండా చేయగలందుల కయి అన్యాయకాంతములు, విక్రయములు, ప్రాసోట్లు వ్రాసియిచ్చుచున్నాడని తెలియపచ్చినది. అన్నెముస్వామి, వెంకటేశ్వర్లు గారికుమార్తెలు(మాతోడబుట్టువులు, 1 వెంకటసుబ్బయ్య 2 తులశమ్మ పిర్లకు శ్రీగనం వైన కనుపర్విన 6500/-తప్ప మరదేవిగ వైన రు.యున్ను ఎవరికిన్ని లేదు. ఇతరులు ఏవిధమైన నోట్లు గాని పత్రములుగాని వ్రాయించుకొనిననో చెల్ల నేరవని తెలియ

పచ్చుచున్నాను. ఇట్లు, పాటిబండ్ల సుబ్బారాయుడు.

కౌన్ థియేటరులో

ప్రతిదినము క్రొత్త ప్రదర్శనము

శనివారము 8-10-25, 8 ప్రదర్శనములు 8-15, 6-15, 9-80 మదన్ థియేటరు లిమిటెడ్. డబ్బూ. ఎం ఫాక్సు జయంట్లు సెమల్ బాం అమోఘమైనది “దిక్కిన్ ఆఫ్ సాహెబా”

ఆదివారము 4-10-25, 3 ప్రదర్శనములు 8-15, 6-15, 9-80 మేరి కోరెల్లెను గొప్పకథ బ్రెజర్ ఆఫ్ హెవెన్

సోమవారం 2 ప్రదర్శనములు 6-15, 9-80 ఏ. డబ్బూ. ఎం. పి. హెచ్. ఎల్ ప్రొడక్షన్ 6 రిల్సు. “డేన్ జర్ ఆఫ్ ది నైట్”

మంగళవారము 6-10-25, 2 ప్రదర్శనములు. జాకికూగెన్ ఆలివర్ ట్విస్టు

బుధవారము 7-10-25 2 ప్రదర్శనములు 6-15, 9-80. మేరిపిక్ ఫోర్డ్ “లిటిల్ లార్డు పాన్ ట్టిరాయి”

గురువారము 8-10-25 2 ప్రదర్శనములు 6-15, 9-80. రుడాల్ఫు వెల్క్ ట్విస్ట్ “షిక్”

శుక్రవారము 9-10-25, 2 ప్రదర్శనములు 6-15, 9-80 చార్లీ గాస్ట్ అందు జాకికూగెన్ “ది కిడ్”

నోటీసు.

కృష్ణాజిల్లా గుడివాడ తాలూకా మేడూరు గ్రామంలో వుయ్యూరు యెట్టేలు తాలూకు కోట ప్రదేశమందలి పాటిమట్టి వచ్చే డిశంబరు, జనవరి నెలలలో జనసామాన్యమునకు వీలుగానుండు కొద్ది ప్రతుల ప్రకారం విక్రయించబడును. గనుక వలయువారు అవసరమయిన సమాచారమును యీ క్రింది చిరునామాకు వ్రాసి తెలుసుకొనవలెను. వుయ్యూరు యెట్టేలు హజారు ఆఫీసు, నూజివీడు, కృష్ణాజిల్లా.

వకటన

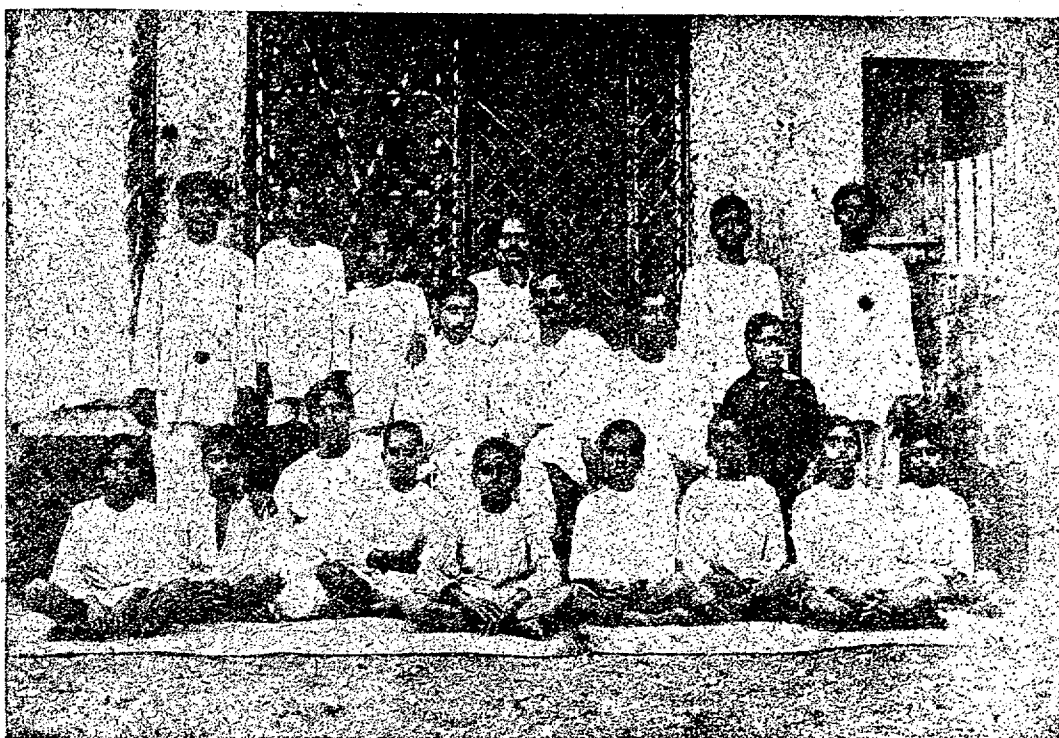
మాకు మాడు వంతులున్నా మానేపల్లి కృష్ణయ్యగారికి వకవంతున్నా గలిగి ఏలూరులో వున్న శ్రీ శీతారామాంజనేయ రైసుమిల్లులో కృష్ణయ్యగారి పావలావంతు విడదీసే నిమిత్తం ఏలూరు డి|| ము|| కోర్టు O. S. 244/23 రు దావాలో కోర్టువారి వుత్తర్వుప్రకారం మిల్లువద్ద ది. 12-10-1925 నం|| సోమవారం సాయంత్రం గం 3 నుంచి 5 గంటలవరకు మొత్తంమిల్లు నేను వేలంవేసెదను. కావలసినవారు వచ్చి పాటపాడుకోవచ్చును. పాడదలచినవారు నావద్దకువచ్చిన వరతులున్నా ఆస్తి యొక్క వివరమున్నా తెలుపబడును. సదరుమిల్లు 50 B. H. F. గల రప్పను 44 ఆయలు యింజనుతో 4-1/2 అడుగుల గల వక వలరున్నా వక పాలీసుహలరు వక బోదిహలరున్నా అందుకు సంబంధించిన సామానులు వగైరాలున్నా రేకు పెడున్నా కలిగియున్నవి.

షరా:—సదరుమిల్లు వున్న యిల్లు స్తలంలో కొంతభాగం మైలవరం వెంకటసుబ్బారావుగారివద్ద వాద్యప్రతివాదులు అద్దెకువుచ్చుకొని వ్రాసియిచ్చిన అద్దె దస్తావేజునుబట్టి ఏలూరు సబుకోర్టులో సదరు సుబ్బారావుగారు యీవాధి ప్రతివాదులపయ్యి O. S. 30/25 రు న దావాచేసివున్నారు. సదరు దావాలో డిఫెన్సుచేసుకునేపద్ధతినిన్ని సదరుదావా పర్యవసానంకు లోబడి సదరుదావాలో ఫయినల్ కోర్టువారు యిచ్చే డిక్రీప్రకారం సొమ్ము. సదరు సుబ్బారావుగారికి యిచ్చుకునే పద్ధతినిన్ని వేలం వేయబడును. ఏలూరు, 2-10-1925.

మానేపల్లి సత్యనారాయణయ్యార్, ఆక్షపక.

ఆనందనికేతనము- (ఆశ్రమము)

వెనుకవరుసలో కూర్చున్న వారు శ్రీయుత తల్లాప్రగడ ప్రకాశరాయుడుగారు.

మధ్యవరుసలో కూర్చున్న వారు కుడినుంచి యెడమకు.

1. శ్రీమతి తల్లాప్రగడ విశ్వసుందరమ్మగారు (సరసింహశర్మగారి ధర్మపత్ని) 2. తల్లాప్రగడ సరసింహశర్మగారు 3. ముదుగంటి జగ్గన్న శాస్త్రిగారు. 4. వారణాశి రామ శేషయ్యగారు. ముందువరుసలో కూర్చున్న వారును, వెనుకవరుసలో నిలుచున్న వారును విద్యార్థులు.

బెజవాడ మ్యునిసిపలు ఎన్నికలు

అన్ని స్థానములను కాంగ్రెసువారే వశపరచుకొనిరి

(మా ప్రత్యేక విలేఖరి)

కాంగ్రెసు పార్టీవారు సమావేశమై ఘమారు నెల దినముల క్రిందట ఈ ఘనతీర్ణము ఖాళీయగు ఏడుస్థానములను కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను నిర్ణయించిరి. మాడు స్థానములకు పోటీలేకనే కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు జయమొందిరి. వారెవరనగా 1వ వార్డుకు పి. సింహాద్రిగారు (కార్మికుడు) 2వ వార్డుకు కావలి శంకరరావుగారు, 7వ వార్డుకు మహమ్మదు అబ్దులు హాకిం హేగుగారు 2వ వార్డుకు భావనారాయణగారు కందుల గోవిందుగారు పోటీ పడిరి. ఇద్దరును కాంగ్రెసు సభ్యులే. ఇద్దరును చైతన్యము. కాంగ్రెసు పార్టీవారు వారిలో నెవరిని కూడ ఎన్నుకొనక ఎరిలో వారిని పోటీపడనిచ్చిరి. కందుల గోవిందుగారు జయమొందిరి. 8వ వార్డుకు అవతలి అభ్యర్థియగు మానేపల్లి బాపయ్యగారి నామినేషనులో లోపమున్నదని చైతన్యముగారు త్రోసివేసిరి. కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు మహమ్మదు ఖుర్రాహుద్దీన్ సాహెబుగారు పోటీలేక జయమొందిరి.

4వ వార్డుకు సి. కె. రెడ్డిగారు కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగా నిలుపబడిరి. వీరిని పోతిన రాములుగారు ఎదిరించిరి. సి. కె. రెడ్డిగారికి 180 వోటును రాములుగారికి 7 వోటును వచ్చి రెడ్డిగారు జయమొందిరి.

5వ వార్డుకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు గూడూరు లక్ష్మణరావుగారిని స్వతంత్రముగా నిలిచిన వీన్నకోట రాఘవయ్యగారికిని జరిగిన పోటీలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థియే జయమొందెను.

4వ వార్డుకును 5వ వార్డుకును ప్రత్యర్థులు కోర్టులో చావాలు వేసినారు. అవి నిలువలో నున్నవి.

ఈవిధముగా కాంగ్రెసు పక్షమువారి జయము పూర్తి అయినది. 21 మంది ఎన్నికస్థానములలో 18 మంది కాంగ్రెసు పక్షపు వారును 3 గురు తటస్థులునై యున్నారు. కాంగ్రెసు మ్యునిసిపాలిటీ ప్రజలకు ఏమి చేయ గలుగునో చూపు భారము బెజవాడ మ్యునిసిపాలిటీయందున్నది.

కార్పొరేషనుసభలో ప్రశ్నలు:—తండియాపేట లో, పి. త్యాగరాయచెట్టి, పి. వి. నటరాజమూల్యులుగారు బంగాళా విస్తీర్ణమునకు ఎంత శిస్తు కట్టుచున్నారు? అందరకు ఎక్కువ శిస్తునప్పుడు వారి కెక్కువశేషిరా లేకున్నచో ఎందుకు చేయలేదు. అని పాటి వహమ్మదుగారు కార్పొరేషను సభలో ప్రశ్నింపనున్నారు.

బొంబాయి వార్తలు

జిన్నాగారి ఆక్షేపణ

“కాంగ్రెసు కేసులను హిందువులసభయని నే (జిన్నాగారు) నవనలుల టైముస్ ఆఫ్ ఇండియాలో ప్రకటింపబడెను. నేనటుల ననియుండిలేదు” అని జిన్నాగారు ప్రకటించిరి.

హా. వి. జే. పలేలుగారు

బొంబాయి కార్పొరేషను

“నేను భారత కాసనసంఘాభ్యుదయముగా నుండినను బొంబాయి కార్పొరేషను సంఘసభ్యుడనుగా నుండుట కెట్టి ఆక్షేపణయును లేదుగాన నేను నాసభ్యత్వము వలదలచుకొనలేదు” అని హా. పలేలుగారు నుడివిరి.

పలేలుగారికి నన్యానపత్రములు

బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసువారు హా. పలేలుగారికి సన్మానపత్రము నియ్యదలచిరి. బొంబాయి కార్పొరేషనువారు గూడ హా. పలేలుగారికి సన్మానపత్రమును సమర్పించుటలు చేయుటకు కార్పొరేషను సంఘసభ్యులు కొందరు ప్రయత్నించుచున్నారు.

శ్రీమతి సరోజినీదేవి గారు

కాన్పురు కాంగ్రెసుమహాసభకు శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారిని అధ్యక్షురాలినిగా ఎన్నుకొనుట చాలమంది రాజకీయ నాయకులకు సంతృప్తికరముగా నున్నది. ఆమె తనపలుకుబడిని ఉపయోగించి అన్ని పక్షములవారును కాంగ్రెసులో చేరుటకు తగిన పరిశ్చితులను కలుగజేయగలదని పలువు రాశించుచున్నారు.

(ప్రీతెసు)

ద్రవిడరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము

కార్యనిర్వాహకసంఘసభ చెన్నపురిలో బ్రాడ్వేలోనున్న సభాభవనమున యీనెల 11వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు జరుగును.

“ఈసభ చాల ముఖ్యమైనదిగాన సభ్యులందరును ముఖ్యముగా రాగోరెవను, నెట్టెంబరు నెలాఖరుకు నూలు చందాను చెల్లించిన సభ్యుల కడపటి కాబితాలను రాష్ట్రీయ సంఘ కార్యాలయమునకు తాలూకాసంఘముల కార్యదర్శులందరును పంపబ్రాధితులు. కార్యనిర్వాహక సంఘసభ జరిగిన పిమ్మట వారి సభ్యులరు చూచుకొని సాలూసరి ఎన్నికలను జరుపవలసి యుండును. అని వరదరాజులు నాయుడుగారు నేలనుండి నేడు తంజివార్త నంపిరి.

వాతావరణస్థితి

1925 సం ఆక్టోబరు 31-వ తేదీ శనివారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక ఉష్ణము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప ఉష్ణము	గత 24 గంటలలో వర్షము	అక్టోబరు 31-వ తేదీనుండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు కురియు కుంతము.
గోపాలపురం	96.3	77.0	...	0	44.96
విశాఖపట్టణము	90.0	81.1	...	0	87.09
కాకినాడ	91.4	78.7	...	0	89.09
మచిలీపట్టణము	92.5	78.9	...	0	41.59
కర్నూలు	96.2	78.0	...	0	26.01
బళ్లారి	98.3	75.2	0.16	0.19	20.51
కడప	94.8	78.8	...	0.14	81.28
నెల్లూరు	98.9	76.9	...	0	87.98
మద్రాసు	94.2	78.1	...	0	50.74
కడపూరు	88.1	78.1	...	0.51	52.94
నేలము	93.1	72.5	...	0	89.30
కోయంబుత్తూరు	91.0	71.5	...	0	22.29
తిరుచునాపల్లి	94.5	76.4	...	0	88.18
నాగపట్టణము	87.8	78.1	0.05	0.05	54.98
మధుర	92.2	75.8	...	1.43	88.58
పాంబల్	90.8	78.0	0.05	0.08	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	0.04	0.04	28.84
తిరువేండ్రము	83.1	76.3	0.05	0.10	64.51
కొచ్చిక్	87.5	75.7	0.19	0.32	114.51
కాలికట్టు	90.8	75.1	...	0.19	117.16
మంగళూరు	87.9	74.4	...	0.23	125.68
బెంగళూరు	84.9	63.3	...	0.03	85.87
మెర్కార	77.2	61.4	...	1.83	125.46
కొడైకనాల్	64.4	49.2	...	0.59	62.18

సర్కారులు—మచిలీపట్టుములో ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. తక్కిన చోట్ల ఒక మోస్తరుగ నున్నది. గోపాలపురంలో పగటి వేడిమి 6 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ. విశాఖపట్టుములో రాత్రివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కన్—బళ్లారిలో 0.16 ఇంచు. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. కర్నూలులో ఆర్ద్రత తక్కువ. బళ్లారిలో పగటివేడిమి 7, కర్నూలులో 4 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ. బళ్లారిలో రాత్రివేడిమి 2 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము—మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. మద్రాసులో పగటివేడిమి 2 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

బంగాళాఖాతములో నైర్మతిమాలగ తుపానునూచుట గన్పించు చున్నది. రాజధాని దక్షిణ ప్రాచ్యభాగములందు వర్షపాతము హెచ్చుచున్నది.

ఎస్. ఆర్. యు. సామూరు.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

శ్రీ పీఠికాపుర యువరాజుగారి వరంతి మహోత్సవగానసభలు, పిరాపురం

ది 4-10-25 తేదీని శ్రీ పిరాపుర సంస్థాన విద్వాంసులు తుమరాజ సంగమేశ్వర శాస్త్రిగారి పీఠ. గోవిందస్వామి పిళ్లగారి ఫీడేలు, కోలక వెంకట్రాజుగారి మృదంగము, సుందర అయ్యరుగారి ఘటం ది 5-10-25 తేదీని గోవిందస్వామి పిళ్లగారి ఫీడేలు, పీఠంబర దేవయ్యగారి మృదంగము, సుందర అయ్యరుగారి ఘటంతో సంగీతవిశోదములు జయప్రదముగా జరుగను. ఇట్లు పురవాసి.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా 953

3-10-25 శనివారమునుండి 5-10-25 సోమవారమువరకు

యూనివర్సల్ జూయల్ డ్రామా

ది వైన్ ఆఫ్ జైజరు

వర్జినియావల్లి, నార్మన్ కెట్టి అద్భుతకార్యములు చూడతగినవి

ఆంధ్ర పత్రిక

1925 సం॥ అక్టోబరు నెల 31-వ తేది
శనివారము

వెంచి ఋణములు

వెంచి ఋణములను చెల్లించు విషయమున కొంత సౌకర్యమును సంపాదించు నిమిత్తము, ఆర్థికమంత్రిగారు కెయిలోగారు అమెరికాకు స్వయముగ వెడలిరి. ప్రాన్సునం దెల్ల ఆర్థిక పరిజ్ఞానమునందు, కెయిలోగారిని మించినవారికొకరు లేరు. ఋణముల విషయమై రాయబారము నలుపుటకు వీరు అత్యంత సమర్థులని జెప్పవచ్చును. అయినను వీరి ఎత్తులు సాగిరావయ్యెను. ఎక్కడ నయినను బావాయనురీతిని, డబ్బుదగ్గిర అమెరికా ప్రభుత్వమువారు గట్టిపట్టుపట్టిరి. రెండుమారులు సూచించిన ఏర్పాటులను, వారు తిరస్కరించిరి. కాని రిక్తహస్తములతో సాగనంపుట కిష్టములేక, కెయిలోగారితో కొంతవరకు సమాధానపడిరని, నేటి తంతివార్తలు చెలుపుచున్నవి. సమాధానపు వివరములను విచారింపక ముందు, అమెరికా దృక్పథమునకు కారణమేమియో ఇంచుక పరికించెదము. గత యూరపియను సంగ్రామమునందు, ప్రాన్సు విశేష బాధ నొందిన సంగతి నిజమే. ఫ్రెంచి ప్రజలు గావించిన త్యాగము లపారమనుటకు సందియములేదు. ఫ్రెంచి ప్రజల దురవస్థ గాంచియే, వెక్కు దేశములు వారి కండయై నిలిచెను. జర్మను మిలిటరీ విధానము నణగ దొక్కిన ఫ్రెంచివారు, ఎక్కుడు విశాలభావముతో ప్రవర్తించిన యెడల, నేడు ప్రాన్సుదేశము ప్రపంచమునందు మిగుల గౌరవస్థాన మాక్రమించెడిది.

అందుకు మారుగ, ప్రాన్సు మిలిటరీ బలము నుపయోగించి, జర్మనీపై పగసాధింప నెంచెను. నష్టపరిహారము పేరుతో, ద్రవ్యమునంతను వసూలు జేయ నెంచెను. ఎట్టి సౌకర్యము నొనగటకును నిరాకరించెను. ఫ్రెంచి దృక్పథము, బ్రిటిషువారికి సయితము వెగటు బుట్టించెను. నేడు ప్రాన్సు, సిరియా, మొరాకోలలో యుద్ధము సలుపుచున్నది. మొరాకోలో రిఫులపై యుద్ధము సలుపుటకుగాని, స్పెయినుకు సహాయము జేయుటకుగాని, ప్రాన్సు కవనరములేదని ప్రాజ్ఞలు భావించుచున్నారు. యూరపు సంగ్రామమునందుపయోగించిన మారణ యంత్రముల నన్నిటిని, ప్రాన్సు మొరాకోయుద్ధము నందుపయోగించు చున్నది. తుదకు ఫ్రెంచివారి ఖాతీకి, రిఫులు తాళలేరని చెలుపనక్కరలేదు. మొరాకోలో జోక్యము కలుగజేసికొనిన విధము జూచిన, ప్రాన్సు యితరులపై నీరీతిని విజృంభింపదని ఎవరు జెప్పగలరు? స్వల్పజాతుల స్వాతంత్ర్యము నురక్షితముగ నుండుటెట్లు? నానారాష్ట్రసంఘము పెద్దజాతుల చర్యలను నిరోధింప జాలదనియు, స్వల్పజాతులను నిరోధించుటకుమాత్రము బనికి

వచ్చుననియు, అనుభవము చెలుపుచున్నది. అట్టి సిద్ధిలో, ప్రాన్సు ప్రపంచ సానుభూతిని క్రమముగ కోల్పోవుటలో వింతలేదు.

ప్రపంచ శాంతిని కోరెడి అమెరికాదేశము నందు, ప్రాన్సుపట్ల విముఖత వ్యాపించినది. ప్రాన్సుకు ఎట్టి సౌకర్యముల గావించినను, మిలిటరీ విజృంభణమునకు తోడ్పడునను నమ్మకము ప్రబల జూచ్చెను. అందుచేతనే ఫ్రెంచి ఋణముల విషయమై దయజూపుటకు, అమెరికను లిష్టపడనటుల, సినేటరు బోరాగారు పత్రికాప్రతినిధితో దెలిపిన వాక్యములబట్టి స్పష్టమగును. ప్రాన్సు దేశము, ఇంపీరియల్ మిలిటరీ విధానములను విరమించి శాంతమార్గముల నవలంబించునెడల తన ఋణములను చెల్లింపగలుగుననియు, ఫ్రెంచి దృక్పథము మారుచో ఋణములనురద్దుచేయుమనిగూడ తాము అమెరికాకు విన్నవించెదమనియు, ప్రస్తుత మెటి వీలు గల్పించినను ఫ్రెంచివారి మిలిటరీ యుద్ధవము పెచ్చుపెరుగుననియు, యూరపు ప్రజల శాంతికి భంగము కలుగుననియు, బోరాగారు ప్రకటించిరి. జర్మనీసానమును ప్రాన్సుదేశ మాక్రమించుట శోచనీయము. అమెరికాతో కుదిరిన పరిష్కారముప్రకారము, ప్రాన్సు తన ప్రవర్తనమును అయిదు సంవత్సరములలోపల మార్చుకొనుటకు వీలుగలదు. అట్టి యవకాశమును ప్రాన్సు చేపట్టునో లేదో ముందుగాని తెలియదు.

కెయిలోగారు ముందుగ కోరిన పరతులలో ఇంగ్లండు కొనగినసౌకర్యములనే తమకును ప్రసాదింపవలయునను కోర్కె గలదు. ఫ్రెంచిసూచనల ప్రకారము, ఋణము దీరునప్పటికి అరువదిరెండు సంవత్సరములు పట్టును. ఇంతకాలము ఫ్రెంచి ప్రజలు ఋణబాధక్రింద నలుగుట, ఎంతకష్టమో యూహింపవచ్చును. తమపూర్వులు చేసినతప్పులకు, భావినంతతివారు మితిలేని బాధల ననుభవింపవలసివచ్చును. కాలము గడచినకొలదియు ఋణము దీర్చుటకు సుస్తీ జరుగుట సహజము. జర్మనీ చెల్లింపవలసిన ఋణములు అనుకొనిన ప్రకారము లభింపనిచో, ప్రాన్సు అమెరికాకు చెల్లింపవలసిన ఋణముల క్రమముగూడ మారవలయునని కెయిలోగారుకోరిగిగాని, రెంటికిని ముడి జెట్టుటకు అమెరికా యంగీకరింపలేదు. జర్మను ఋణములను తాకట్టుగజెట్టుకొను పద్ధతిని అమెరికా త్రోసివైచెను. ప్రాన్సుదేశము 4210,000,000 డాలర్లను చెల్లింపవలయును. వడ్డీతోగలసి యివి 5620,000,000 డాలర్లగును. సుమారు 100 కి 2 శాతము వడ్డీని చెల్లింపవలసివచ్చును. అమెరికా కాలయాపన సంగీకరించుటలేదు. త్వరలో ఋణము దీర్చవలెనని పట్టుబట్టుచున్నది. ప్రస్తుతస్థితిలో ప్రాన్సు పెద్ద మొత్తములను చెల్లించుట యసంభవమని అమెరికాకు తెలియను. అందుచే మొదటి అయిదు సంవత్సరములలో సంవత్సరము నకు 40,000,000 డాలర్లను గ్రహించుటకు అమెరికా యొప్పుకొనెను. ఆ పిమ్మట, ఎక్కువమొత్తమును త్వరితముగ చెల్లింపవలెనని అమెరికాగారు చున్నది. కెయిలోగారిని వచ్చినదారినే వెడలి పొమ్మనుటకు ప్రెసిడెంటు కూలిడ్జిగారికిష్టములేదు. ఈమాత్రము సౌకర్యమయినను జూపనిచో, ప్రాన్సునందు కెయిలోగారిస్థానము దుస్సహాయ్యు

డిది. ఫ్రెంచి ప్రజలలో నిదివరకే తీవ్రమగు అశాంతి వ్యాపించియున్నది. త్వరితకాలములో రెండుప్రభుత్వములు వరుసగ మారుటకు కారణము, ఫ్రెంచికోశము వట్టిదగుటయే. అమెరికా తన ఋణములను వెంటనే చెల్లింపవలయునని పట్టుబట్టుచో, ప్రస్తుత ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము కాల్లుజావలసి వచ్చును. అట్టి దుస్థితికి తావీయకుండ, మొదటి అయిదు సంవత్సరముల పాటు అమెరికా కొంత దయ జూపెను. కెయిలోగారు సూచనల సంగీకరించెను. కెయిలోగారు ప్రాన్సుకుబోయి అమెరికా సూచనల నక్కడ నెరిగించెదరు. అయిదు సంవత్సరముల కాలములో, పిమ్మట నేరీతిని ఋణము చెల్లింపవలయునో నిర్ణయించుటకు, ప్రాన్సుకు వీలు చిక్కును కొంత గడువెర్పడినను, ప్రాన్సు యంతటితో సంతృప్తిజెంది ప్రయోజనములేదు. తన మిలిటరీ పద్ధతులను మానుకొని, శాంతమార్గము నవలంబించి, ప్రాన్సు తన వివరతపు ఖర్చులను తగ్గించుకొనవలయును. ఈరీతిని ప్రపంచశాంతికి ప్రాన్సు కృషిసలుపుచో, సిశ్చింతతో కాలము గడపుటయే గాక, అమెరికావారిదయనుగూడ సంపాదించగలదు. ఫ్రెంచి ప్రజలయసంతృప్తిని మాన్పగలదు. లేనియెడల, ప్రాన్సుభావిస్థితి ఎటు లుండునో యూహింప నశక్యము.

లేబరు సమావేశము

బ్రిటిషు లేబరుసమావేశమువారు గావించిన ముఖ్యతీర్మానములలో హిందూదేశ స్వపరిపాలనమునకు సంబంధించినతీర్మాన మొకటియని నిన్నటి దినము తెలిపియుంటిమి. మరియొకటి జనీవా ఒడంబడికకు సంబంధించియుండెను. జనీవా ఒడంబడికలో నిమిడియున్న సూత్రములను, ఈ సమావేశము వారామోదించిరి. వివిధజాతులమధ్య యుద్ధంబు చెడి తగాదాలను మాధ్యస్థముమూలమున పరిష్కరించుకొనవలయును గాని యుద్ధమునకు దిగగూడదనియు, అన్నిజాతులను ఆయుధబలమును చాలవరకు తగ్గించుకొనవలయుననియు, జనీవా ఒడంబడిక సూచించెను. ఇట్టి యొడంబడిక నామోదించి తమ శాంతిప్రియత్వమును గనుపరచుటకు మారుగ, కన్ఫర్మేటివు ప్రభుత్వమువారు ఒడంబడికను నిరాకరించిరి. మరలప్రత్యేకపుటాడంబడికల గావింపబూనిరి. జనీవా ఒడంబడిక గాలి కెగిరిపోయినది. లేబరుపక్షమువారు మాత్రము దానిపై తమ కభిమానము గలదని సూచించిరి. ఇందువలన వేరు ప్రయోజనము లేకున్నను, కన్ఫర్మేటివులకన్నను లేబరుపక్షమువారి దృక్పథము ఎక్కుడు విశాలమయినదని మాత్రము ప్రపంచమునకు వెల్లడి గాగలదు. ఇరాకు మాండేటును ఇంతటితో వధలుకొనక, మరి యిరువదియైదు సంవత్సరములవరకు కొనసాగింప నెంచుట, లేబరు పక్షమువారి కేమాత్రము ఇష్టములేదని, తీర్మానించుట భావ్యముగ నున్నది. మరియొక ముఖ్య విషయము చర్చకు వచ్చెను. లేబరుపక్షమువారి ముఖ్యతీర్మానములలో, డబ్బుమీద పన్ను విధించుట యొకటి. వీరు అధికారమునకు రాకముందు ధనపుపన్ను విషయమై పట్టుదలజూపుచుండిరి. అధికారము వహించినపిమ్మట, తమ ప్రయత్నములు సాగిరావని ఎరిగి, ఆవిష్కరణము నెత్తుకొను

టయే మానుకొనిరి. పిమ్మటనయినను, లేబరు పక్షమువారు మానమువహించి యున్నారని చెప్పనక్కరలేదు. ఇప్పుడు జరిగిన సమావేశమునందయినను ఇందుకు సంబంధించిన తీర్మానము గానరాదు. ఈ సూచన యంతరించెననియు, ప్రధానాశయముల సీరితిన యడుగంటజేయుట పాడి గాదనియు, నొక సభ్యుడు కేకలిడెను. ప్రస్తుత స్థితిలో, లేబరుపక్షమును, తదితరపక్షములనుండి ఖచితముగ వేరుజేయదగిన విభేదము కనుపించదు. లేబరుపక్షమువారు కమ్యూనిస్టులను తమనుండి వెడలగొట్టుచున్నారు. వారిలో తమ కెట్టిసంబంధములేదని తెలుపుటకు, క్యాపిటల్ పన్ను విషయమై వారు హాసము వహించిరేమో తెలియదు. ఏదియెట్లున్నను ధనవంతులతోగలసి సర్వసౌఖ్యముల ననుభవించుచు, మాక్స్ నాల్డు ప్రభృతులు బీదలను మరచుచున్నారని, వారిపై నింద యారోపింపబడుచున్నది. ఇది ఎంతవరకు నిజమో తెలియదు.

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయము

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయపు కాన్వేషను సందర్భమున, ఛాన్సులరుగా రిచ్చిన యుపన్యాసము ఉన్నత భావములను దెలుపుచున్నది. దేశభాష లద్వారా ఉన్నతవిద్యను నేర్ప వీలగునని నిదర్శన పూర్వముగ జూపుటకు, నైజాముగారు ముందంజ వైచి, భారతీయులకృతజ్ఞతకు పాత్రులైరి. దేశభాష లు నిరర్థకము లనువాదము నిక్కాలమున ప్రతిపాదిం చు వారు లేరు. కాని తమ యుద్దేశ్యములను కార్యరూపమున బెట్టుటకు మాత్రము పలువురింకను వెనుదీయుచున్నారు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునం దిట్టి ప్రయత్నము జరుగునని తలచినను కాలేజీ తరగతులలో దేశ భాషలకు ప్రాముఖ్యము గలుగునప్పటి కెంత కాలము బట్టినో యూహింప వీలులేదు. మొత్తము మీద దేశమునం దీవిషయమున భావ పరివర్తనము గావించుటకు ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ ము తోడ్పడినదనుట కేమాత్రము సందియము లేదు. ఛాన్సులరు గారి విషయమై గర్వపడుట సమంజసమే. కాని యింతటితో విశ్వవిద్యాలయపు కర్తవ్యము దీరదు. ఉర్దూభాషలో విద్యను నేర్చుచున్నను హైదరాబాదు సంస్థానమునందు దీనిని స్వభాషగ గలవా రల్పసంఖ్యాకులుగ నున్నారు. ఆంధ్ర, కన్నడ, మహారాష్ట్ర భాషల మాట లాడెడివారురు పెక్కుమందిగలరు. ఆంధ్రులుఆంధ్ర భాషలో విద్య నేర్చుకొన గోరుట సహజము. వారికిఉర్దూభాష అన్యభాషయగుటచే దానియందు విద్యనేర్చుకొనుట ఎంతకష్టమోయూహింపవచ్చును. రాజ్యాంగ వ్యవహారముల నిమిత్తము యీభాషను రెండవభాషగ నేర్చుకొనవచ్చును. మాతృభాష ప్రధానముగ నుండుట యవసరము. ఈ సంగతిని గుర్తించి, విశ్వవిద్యాలయమువారు దేశభాషల కర్హాస మొసగి, ఛాన్సులరుగారు ప్రతిపాదించిన సిద్ధాంతమును సార్థకపరచుట యుక్తము. లేని యెడల నిజము ఆంధ్రులు మున్నగువారు విశ్వ విద్యాలయపు పూర్ణలాభమును బడయజాలరు. ఆంధ్రు లీవిషయమై నైజాముప్రభుత్వమువారికి విన్నవించి, యభీష్టసిద్ధి గాంచుట శ్రేయస్కరము.

సంయుక్తరాష్ట్రరథ రాబోవు సంయుక్తరాష్ట్ర రాజకీయ సమావేశమునకు, హాలానా షాకతాలీగారిని అధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనుట మిగుల దూర దృష్టి నిజాపుచున్నది. ఈ సమావేశము 18 తేదిన జరుగనున్నది. గాంధీ మహాత్ముడుగూడ హాజరగునని వార్తలు దెలుపుచున్నవి. సంయుక్త రాష్ట్రమునందు హిందూ మహమ్మదీయ విభేదములు బలముగ నున్నవి. చీటికిని మాటికిని ఉభయ సంఘములవారు కలహించుచు స్వరాజ్య సంపాదనోత్సాహరులకు విషాదము గలిగించుచున్నారు. ఇట్టి దుస్థితి నెంతత్వరలో బోగొట్టిన నంత శ్రేయస్కరము. ఇతరులెట్లు భావించినను కాంగ్రెసు సభ్యులలో హిందూ మహమ్మదీయ విభేదములు పాదుకొనలేదనుటకు షాకతాలీగారిని సంయుక్తరాష్ట్ర సమావేశాధ్యక్షులుగ నెన్ని కొనుటయే నిదర్శనము. షాకతాలీగారు హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యమును దృఢముగ నాశించు వారిలో ముఖ్యులు. తమ హితమును తోడి మత స్థులు నిరాకరించుటచే వీరు మిగుల వగచుచున్నారు. అధ్యక్షాస్థానమునుండి వీరు గావించెడి యుపదేశమును భారతీయు లాచరణలోనికి దెచ్చెదరుగాక యని కోరెదము. ఎన్నిమార్గముల నన్నే పించినను హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యము గుదురనిది స్వరాజ్యము భగ్గుమగును. ఉభయ సంఘములును హిందూదేశమునకు రెండు నేత్రములవంటివారు. ఏనేత్రమునకు జబ్బుచేసినను నష్టమే గలుగును. ఈ సత్యమును గుర్తించి ఉభయ సంఘములును కొరమాలిన తగాదాల నంతరింపజేసికొనుచో, మాతృదేశరక్షణకు తప్పక తోడ్పడగలరు.

11 వ అక్టోబరు

అక్టోబరు 11 వ తేదిన, దేశమందంతటను సభల గావించి దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులకు గలుగుచున్న దురన్యాయములగుర్చి అసమ్మతి తెలుపుట ముఖ్యమని, సరోజినీదేవి హెచ్చరించుచున్నది. పాట్నా కాంగ్రెసు సంఘసభవారిట్టి సూచనగల తీర్మానమును గావించి యుండిరి. ప్రస్తుత స్థితిలో దక్షిణాఫ్రికా సోదరులకు వేరు విధముగ సహాయము జేయుటకు భారతీయులకు సాధ్యపడదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రజల కోర్కెలను చెల్లించకున్నారు. దక్షిణాఫ్రికాపై ప్రతీకారము నలుపుటకు నిరాకరించుచున్నారు. వీరు జరిపెడి ఉత్తరప్రత్యుత్తరము లెట్టిఫలము గలిగించకున్నవి. దక్షిణాఫ్రికా తెల్లవారు వట్టి బెడరింపులకు లొంగువారుగారు. అనుకూల హితము వారికి నచ్చదు. సామాజ్యక్షేమము మున్నగు నవి వారిని కదలించజాలవు. బ్రిటిష్ప్రభుత్వము వారెట్టి జోకయ్య దీసికొనరని వారికి దెలియును. ఇండియా ప్రభుత్వము వారని నవారి కనలే లక్ష్యము లేదు. ఇట్టి సందర్భములలో భరతవర్షము స్వరాజ్యమును సంపాదించిన గాని ఇతరప్రదేశములో నివసించెడి సోదరుల కష్టములను బాజాలదు. స్వరాజ్యసిద్ధి నిమిత్తమై భారతీయులు తమ సర్వశక్తులను భారబోయవలసిన యవసర మెంతగలదో తెలుపనక్కరలేదు. తచ్చుభ సమయ మేతెంచులోపల, కాంగ్రెసు ఆదేశాను

సా ఆసేతు హిరలముగమాచ పర్యంతము ప్రజలు తమ అసమ్మతిని దృఢముగ దెలుపుట సమంజసము. 11-వ అక్టోబరునాడు భారతీయుల దృఢాభిప్రాయము ప్రపంచమునకు వెల్లడియగునని నమ్మెదము.

హిందూయువతీ శరణాలయము, చెన్నపురి శ్రీమతి యామినీపూర్ణతిలకమ్మగారి ప్రయత్నములములమున, పతితలగు వేశ్యల యుద్ధరణకై స్థాపింపబడిన హిందూయువతీ శరణాలయమునకు ధనసహాయము జేయవలయునని, చెన్నపురి నాయకులు గావించిన విన్నపమును స్థలాంతరమున ప్రచురించితిమి. బొంబాయిప్రముఖులుగూడ యిట్టి విన్నపములను గావించిరి. శరణాలయోద్యమోదే శ్యములు మిగుల శ్రేష్ఠములని దెలుప నవసరము లేదు. ఇట్టిప్రతిష్ఠాపనను పోషింపవలసిన భారము ప్రధానముగ ఆంధ్రులపై నిలచియున్నది. ఆంధ్రులును తదితరులును యీసంఘమునకు తగిన ధన సహాయ మొసర్చి, అధఃపతితలయిన తమ సోదరీ మణులను సముద్ధరింప ప్రార్థితులు.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ

మహాత్ముడు కాంగ్రెసును వదలిపోవునా? భారత కాంగ్రెసుసంఘసభ్యుడు రఘువీర సాహేగారు (బుదాను) ఎమ్. ఎల్. సి. వ్రాసిన వ్యాసము "పాట్నాలో మహాత్ముడు ప్రపరించిన రీతినిబట్టిమాడ గా మహాత్ముడు క్రమముగా కాంగ్రెసు సంబంధమును వదలుచున్నాడనియును త్వరలోనే పూర్తిగా వదల గలడనియును తోచకమానదు. కాంగ్రెసు పరితలనతో సంబంధము లేకుండ స్పిన్నర్లు సంఘమును ప్రత్యేకముగా నేర్పరుచుటవలనను కాంగ్రెసుసంఘముల నన్నిటిని స్వరాజ్యపక్షమునకు వశపరుచుట వలనను యీ అనుమానము మరింత బలమగుచున్నది. మహాత్ముడు కాంగ్రెసును వదలిపోవుట చాల విచారకరమే యైనను అది జరుగక తప్పదనియే తోచుచున్నది. విదేశీయుల ఆక్రమణము నుండి దేశీయులను తప్పించుకొరకు దేశసేవ చేయుటలో రెండుమాడు వత్సరముల క్రితము సకల ప్రపంచమును గజగజలాడించిన మహాత్ముడు నేడు తన విధానమును ఆమోదించజాలని వారికి అన్ని విషయములలోను మారుమాట చెప్పకుండ లోబడుమ తాను నిదివరకు ప్రకటించిన అఖిలభారతము వంతనగూడ వశపరుచుచున్నాడు. ప్రపంచ చరిత్రమునం దెన్నడును యేనా యకుడును గూడ నిట్టి మహాత్ముగము నొనరించినట్లు కనబడదు. కాంగ్రెసుకు సంబంధించి సంతోషకు తన జోక్యము పూర్తిగా తొలగిననుగూడ నష్టమేమియును కలుగదనియే మహాత్ముడు తలచుచున్నట్లు లున్నది. సర్వాధికారమును చదిచప్పుడు లేకుండ మహాత్ముడు స్వరాజ్యపక్షమునకు సమకూర్చుచున్నాడు. దానినిపుడు దేశీయులు సరిగా గుర్తింపగలిగియుండలేదుగాని అంతయును పూర్తియైన పిమ్మట దానివలన కలిగిన గొప్ప నష్టమంతయును స్వప్రముకాగలదు. మహాత్ముడు ఐదేండ్లక్రితము భారతదేశచరిత్రలో ప్రారంభించిన అసహాయశూన్యప్రకరణమును నేడు ముగించివేయుచున్నాడు. ఈచరిత్రలోని అన్ని ప్రకరణములలోను యిదియే శ్రేష్ఠతమమని దేశీయులందరూ తప్పక ప్రశంసించుదురు. క్రినేవాపరత్వము, స్వార్థత్యాగము, స్వయంనిర్ణయదీక్షమున్నగువానిని మహాత్ముడు దేశమునందంతటను ఆపారముగ వ్యాపింపజేసెను. ఇదివర కేదేశమున ఏనాడును ఏనాయకుడును కలుగజేసియుండని అద్భుత ప్రబోధమును మహాత్ముడొక్కడే కలుగజేసెను. ఇందులకు దేశీయులందరూ మహాత్మునకు కాశ్యకాలమును కృతజ్ఞులుగా నుండగలరు." (అమృతబారుపత్రిక- కలకత్తా)

శిరోమణి గురుద్వారా సభ అమృతసరము, అక్టోబరు 2:—శ్రీపు నాల్గవతేదిన జరుగబోవు శిరోమణి గురుద్వారా ప్రబంధక సంఘమువారి సాధారణ సభయందు చర్చింపబడు విషయములనుగూర్చి, కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు రహస్యముగ నేడు సభచేసి చర్చించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయము

పట్టపర్తి దానోత్సవము

ఛాన్సలరు ప్రసంగము

హైదరాబాదు, షకరవారము, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయము ఛాన్సలరు నవాబు వాలీ - ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయమున నొసంగిన యుపన్యాసము నీక్రింద ప్రకటించుచున్నాము -

నెనెలు సభ్యులారా, ఆర్యులారా, నే నీ విశ్వవిద్యాలయమునకు అధిపతి నగుటచేసి మీకందరకును నేడుస్వాగతము సంగ భాగ్యము లభించినది. ఇది నిజముగా ఆచంద్రార్థము సర్వత్రయమును దివసము. ఇప్పటి కేనిమితి సంవత్సరముల క్రింద నీవిశ్వవిద్యాలయము మన ప్రభువుయొక్క ఉదార సామన్యముల వలనను రాజనీతిజ్ఞులవలనను స్థాపితమైనది. దీనిని స్థాపించుటవలన భారతదేశమున విద్యాసంస్థాపనమునందు ముఖ్యముగా హద్దేర్పడినదని చెప్పవచ్చును. పాఠశాలలందు విద్యాభ్యాసము ఇంగ్లీషుద్వారా గాక దేశభాషాద్వారా జరుపుటకు ధైర్యములేని యిప్పటి కేబది సంవత్సరములనుండియు ననుసరించుచుండిన మార్గము నుండి వైదొలగిరి. చాల మంది విద్యజ్ఞులు, ఈ క్రొత్త పంథా నడుచునా జయప్రదముననాయని అనుమానించి భయపడిరి. కాని ప్రపంచవంతటను విశ్వవిద్యాలయములందు విద్యావిధానము జూచినయెడలకొంత కాలము ఉన్నతవిద్యను నేర్పుటకు విదేశభాషనే ఆధారములేని కొన్నటలగొప్పించును. మధ్యయుగమునందులాటినుభావ బోధనామూలముగ నుండెను. మన పవిత్రభాషయగు అరబ్బీ భాషయే విద్యస్థానములగుపాదు, ఆ, డెలోవా, పారిసులలో అత్యంత ప్రచారమునందుండెను. ఇంగ్లాండులోని పురాతన విశ్వవిద్యాలయములు గూడ నిదే పద్ధతిని అనుసరించుచుండెను. ఇచ్చట ఇంగ్లీషున ఇంగులనే ఆచోట్ల లాటిను ముఖ్యముగ నుండెను. లాటిను లేకుండ ఏకాన్త్రముగాని కళగాని యభివృద్ధి యగుటకు సాధ్యము గాక పోయెను. జ్ఞానకాంక్ష యొక్కనుగ సరిక ప్రతిదేశమునందును విద్యజ్ఞునభాషయగు లాటినుకు బదులు దేశభాషను నెలకొల్పి గతావలము జనించెను. అంటును అందరకును ఉన్నతజ్ఞానమును బడయవలెనను ఆ ఆధికవయోను. అప్పుడు ఒక్కలాటిను నేర్పినవారికే జ్ఞానోదయము గల్గుట యేమను ప్రతిబంధకము త్రోసివేయబడెను. అందరును జొరబడి విజ్ఞానమును సంపాదించుకొచ్చిరి. ఇందులకు దేశభాషను బోధనామూలము చేయుటవలన సమకాలగలదు. ఇట్టిలోను, ఫ్రాంసు, ఇంగ్లాండులలోను తుదకు జపానులోగూడ నిదేవిధముగ జరిగెను. నేటికి యీ మాసంస్థ విజయముగాంచునా యను సందియము దీరినందులకు సంతోషముచున్నది.

ఆంగ్లాండా, మాపరీక్ష సఫలమైనది. మనప్రభువు సుమునున్నట్లే అతిజాగ్రత్తతో నేర్పించెను. పెంచుటచేత నది నేటికి పెరిగి పెద్దపట్టు మెనటుల మునుమును మునుపటివలెనుచున్నది. నీ విధానము జయప్రదముగుటయేగాక భారతదేశమునందెతర భాగములలోగూడ దేశభాషాద్వారా విద్యగరవుటగూర్చి ఆలోచనలు వివరములను వి. మొదట మనమీవిషయమును భయపడితిమి. ఆమాట విన్నవారే లేకపోయిరి. భారతదేశములో నితరభాగములు నెమ్మది నెమ్మదిగ నీ మార్గమునే దిరుగుచున్నారు. కొద్దిసంవత్సరములలోనే బ్రిటిషుభారతదేశమందంతను కళాశాలలను విశ్వవిద్యాలయములు ఈ మనవద్దతిని యనుసరించుచుండగలవు.

పరిశోధనాకార్యములు

ఈవిశ్వవిద్యాలయమునందు అన్నిశాఖలయందును బోధనాపరిశోధనలు తృప్తికరముగనుండెననియే చెప్పగలను. అయితే యీ విశ్వవిద్యాలయమును నిజముగనట్టి సంస్థగణేయుట కింకను చాలవని జరుగవలసియున్నది. ఒకటి జూడుడు. పరిశోధనాకార్యములను పట్టభద్రులు జరుపుటకు ప్రత్యేకము వసతి నేర్పరచి స్వయముగ పరిశోధనలచేయుటకు యంత్రసామగ్రి నంతను సమకూర్చవలయును. ఇందు కొన్ని శాఖలయందు దైర్ఘ్యాన్త్రమునందును ఇంజనీరింగునందును బోధనము ప్రారంభము చేయబడి అభివృద్ధిమార్గమున నున్నను ఇంకను మన విశ్వవిద్యాలయము ఈ విషయమున బాల్యావస్థయందున్నదనియే చెప్పవలయును. మనము స్వయముగ పరిశోధనమును జరిపి ఉన్నత విద్యనాదర్యముగనుండుకొని ప్రయత్నముల చేసినదప్ప నిశ్చాలమున విద్యాప్రపంచమున చేరువరకు గాంచాలము. ఉ

స్వానియా విశ్వవిద్యాలయ మున్నతవిద్యయందు ముఖ్యముగ మన పురాతనవిజ్ఞానము ననుసరించి క్రాస్త్రములం దున్నతవిద్య నొసంగి పరిశోధనల జరుపుట కేర్పాటు చేయవలయున్నది. వీనివలన విజ్ఞానాభివృద్ధి యగుటయేగాక దేశమునందు భాగ్య మతిశయించి ననబిలిప్రమాణ మభివృద్ధికాగలదు. ఇందువలన ఆర్థికముగ మనకు లాభముగల్గి మనభూముల నెక్కువసాగుచేసి మనదేశపు పరిశ్రమలలోనే దేశమును నింపగల్గుదుము. ఈకాన్త్రములను బోధించి అభివృద్ధి చేయుటవలన మనయొక్క భాగ్యోదయమేగాక మానవజాతికంతకును ఒకవిధముగ సౌభాగ్యము జేకూరగలదు. అందుచేత మనము అందరమును విశ్వవిద్యాలయముయొక్క పరిమితిని విస్తరింపజేసి ప్రయోజన వధికముగ నుండునటుల జేయుభారము మనపై గలదు. ఈదేశమునందు విద్యావిజ్ఞానప్రబోధమునకు మన నైజాము ప్రభువుగారి యాదార్యమును, పండితగౌరవమును, పోషణయు లోప్పడెను. అందులకు మన కృతజ్ఞతను డెల్పుటకు నై యీవిశ్వవిద్యాలయమువారికి 'మల్తాను ఉవ్-ఉలూ' అను గౌరవపత్రము నొసంగుచున్నది.

ఆర్యులారా, కిస్లింగు జెప్పినటుల తూర్పు తూర్పు పడమర పడమరే. రెండను యెప్పటికిని కలియనేరవు' అని యుండెను, కాని ఆపంక్తులు వ్రాసినప్పటినుండియును కాలము మారెను. సంఘమునందు ప్రతిపక్షమునను పరివర్తనము జరుగుచున్నది. అట్టి తిరి మైకిలింగు వ్రాసిన పంక్తులయందలి సత్యము గూడ మారిపోవచ్చును. పశ్చిమదేశమున కెట్టి ప్రహేళికయు గలుగ

అబ్దుల్ ఆలీఖాన్ బి.ఎస్.సి. గారు

ఇంజీరియలు ఫార్మెంట్ సర్వీసునకు నియమించబడుటకు మహమ్మదీయులలో ఏకైక ప్రధములు. ఛైన్ములో గణితులు. ఇంగ్లాండుకు ఇంగ్లండునకు జనుట కీవారము ప్రయాణమై వెళ్లిరి.

గలవో ప్రాచ్యదేశము గనుకనెను. పశ్చిమ దేశముగూడ ప్రాచ్యదేశమునండి యెట్టి పాతమును నేర్పుకొనగల్గినో కనుగొనెను. ఒకరి లోపముల నొకరు పూర్తి చేసికొనుట కుభయము సమకూరవలయును. కలసి పనిచేయుటయందే ప్రపంచము నకు మున్నుండెనను మోక్షము గలుగగలదు. మూసీ నదియొడ్డున మావిశ్వవిద్యాలయమునందే ప్రాచీ ప్రతిష్ఠించుకొనుగల్గి ఆ యా దేశము లోని కాన్త్రములన్నియు నభ్యసించబడి కూటమి యేర్పడుచున్నదన్న ఆశ్చర్యమేమి? ఎప్పటికైనను యిట్టి ఫలితము జేకూరునెడల ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయమునందలి పండితులను అందలి విద్యార్థులను యిందులకెంతయు లోడ్చడి రసవలయును.

ఆర్యులారా, మిమ్ములను నేనెక్కువ కాలము వేచియుండగోరను. నేడు మనమిచ్చ సమావేశమైనది దిరుదముల నొసంగుటకు నై యున్నది. ప్రథమమున నవాబు ఇమాదులు మల్గులారి పేరు బిలిచెదను. ఆయన ప్రాచీ ప్రతిష్ఠి విద్యాపారంగతుడు. అట్టివారికి యర్. యర్. డి. గౌరవవిరుదము నొసంగుటకు సంతోషముచున్నది. ఈవిద్యవ్యహారయని నామము యీసంస్థానమునందే గాక భారతదేశ మంతటకును ప్రఖ్యాతిగాంచినది. ఆయన రిజి వ జన్మ దినమున మన మీషిషముగ గౌరవించుట యెంతయు యుక్తముగ నున్నది. ఈసంస్థానమునందు విద్యయను దానిని ప్రథమమున స్థాపించినది నవాబుగారే యని

చెప్పవచ్చును. పట్టభద్రులను శాఖను స్థాపించి దానికి 80 సం. ము లభిపతిగనుండి పనిజేయుటచేతనే యీవిశ్వవిద్యాలయమును స్థాపింప గల్గితిమి.

నూతన పట్టభద్రుల కొరకమాట

ఇకను, ఈ సంవత్సరపు పట్టభద్రులారా, మీరు కష్టపడి, ఓరిమితో పరిశ్రమజేసి పొందిన దిరుదములకు మిమ్ముల సభింపించుచున్నాను. నైస్యములో పతాకములను క్రింది చిన్నకమిషను ఆఫీసరుల చేతులలో నుండునటుల యీ విశ్వవిద్యాలయముయొక్క గౌరవము లూ యువజనపట్టభద్రులయందు నిలిచియున్నది. ఆఫీసరుల పరాక్రమమువలన నైస్యమును ప్రసేదించి గాంచునట్లే మీవలెను మీవిజ్ఞానమువలెను మీవిశ్వవిద్యాలయముయొక్క పేరు ప్రకాశింపగలదు. ఇందులకు మీలో గొందరు జ్ఞానాభివృద్ధికే మీజీవితములను భారబోయవలయును. మీరు యెక్కువ చదువుకొనిదియు మాతృభాషము లేర్పడి రవ్వలవలె చెలుంగగలరు. ప్రపంచము లో సుప్రసిద్ధులగు వారి గ్రంథములను పఠించి మీరు స్వంతముగ భావములను వెదజల్లగా నవి రత్నములై మీరు జనించి యీవిశ్వవిద్యాలయమునకు మకుటముగాగలరు. గరునిస్థానమున శిష్యుడువచ్చునుగాని కుమారుడు రానేరడు. కావున మీరు కావలసినంత జ్ఞానమును సంపాదించి యీవిశ్వవిద్యాలయమునందు మీపిదప వచ్చువారికి అమూల్యముగు వారసత్వమును వదిలి మీనామమును దిలించి గర్వపడునటుల జేయుడు. మీలో చాలమంది విజ్ఞానదీపికను చేబూని యీసంస్థానమునందు అజ్ఞానతీమిరము లల్లకొనియున్నతావుల వెలుంగజేయవలయును.

ఈ విశ్వవిద్యాలయ గౌరవమంతయును మీలోనే కలదు. మిమ్ములనుబట్టియే దానిగుణములు నిర్ణయింపబడును. కాబట్టి మీరు విశాలమునకునై సహనశీలులై నీతిసంపన్నులై యుండుట మీ తీ వి తా ద ర్య ము కా వ ల యు ను. దేశభక్తి ప్రోత్సహము గాంచవలయును. ఇదియొక్కటియే మీ చరిత్రను, నడవడిని, నీతిని, విజ్ఞానమును నిర్ణయింపగలదు. మీ దేశీయులు చాలమంది మూఢత్వమున, పిచ్చి నమ్మకములందు మునిగియున్నారు. అదియే దారిద్ర్యమునకును దుర్మార్గత్వమునకును మూలమైనది. మిమ్ములను పెద్దజేసిన తల్లిని పిడి ప్రపంచములోనికి బోయి విజ్ఞానదీపికను జేబూనుడు. మీరు జీవించి యున్న వాళ్లును ఆ దీపికతో మూఢనమ్మకములను పారద్రోలుడు. జ్ఞానప్రసారము కన్న మీరు దేశమునకు జేయగల మేలుయొక్కది యొకటుండబోదు.

మన ప్రభువు యజమాని దీర్ఘాయువును గల్గిమనలను పావించుచుండుగాక యనినను గోరుచు మిమ్ములనుగూడ యీ పార్థనయందే భవింపు మనికొరుచున్నాను.

బరంపురం మ్యునిసిపల్ ఎన్నికలు

కాంగ్రెసు ప్రతినిధి శ్రీయుత గాది బలరామ దాసుగారు ఎన్నుకొనబడిరి

5-వ వార్డు ఎన్నికల ఓట్లు లెక్కపెట్టబడెను. మొత్తం 138 ఓట్లలోను కాంగ్రెసు ప్రతినిధియు శ్రీయుత గాది బలరామదాసుగారికి 88 ఓట్లువచ్చినవి. వీరికిపోటీగా శ్రీయుత నూకూరు జగన్నాథం (స్టేడరు) గారు నిలిచిరి. కాంగ్రెసుకు ప్రతిపక్షములగు పక్షములన్నియును జగన్నాథంగారికి బాసటయైననుగూడ దాసుగారే నెగ్గగలిగిరి. దాసుగారు సుప్రసిద్ధ కాంగ్రెసునాయకులు. కీరే ఎన్నుకొనబడుటవలన ప్రజల కధికముగ సంతృప్తి కలిగినది.

మహాత్ముని వర్ధంతి
నిన్ను నేవహాత్ముని వర్ధంతిగూడ నగుటచే కాంగ్రెసు విజయమునకును వర్ధంతిగిగూడ సంకీర్తనము జరుపబడెను. (ఒక విఖ్యాత విలేఖరి తంతివార్త.)

భాయి పెరునందలిహత్య

శవము దొరకినది, పోలీసువారి పరిశోధనలు
అమృతసరము, అక్టోబరు 2- భాయి పెరునందలి హత్య విషయము పోలీసువారు విశేషముగ పరిశోధించుచున్నారు. శవము దొరకినదని తెలియుచున్నది. ఇదిగాక పి. జి. డి. యిస్సెక్టరు సర్దారు ప్రతాపుసింగు, అమృతసరము తహశీల్దారుడగు సర్దారు బీత్సింగుగార్లు, అమృతసరముట్లాగా మకాఫూరులోని చేటికా సింగు కుమారుడగు పృథక్ సింగును బంధింపగలిగిరి. ఈ పందర్బమున నింకను చాలమంది కొద్ది కాలములోనే బంధింపబడుదురని తెలియుచున్నది. (అ.ప్రె.)

కాకినాడ

ఆంధ్రానుగారు వివిధసంస్థలను దర్శించుట

(నవ్వీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, అక్టోబరు 1:—నిన్నటి మధ్యాహ్నం 2½ గంటలకు యిదివరకు యేర్పరచినట్లుగా పితాపురమునుండి కాకినాడకు మోటారుమీద తిన్నగా కాలగ్రెసు ఆఫీసునకు దయచేసిరి. వారిని గౌరవపూర్వకముగా రాష్ట్ర కాలగ్రెసు అధ్యక్షుడును కార్యదర్శియు యింకా యితరకాలగ్రెసువారును ఆంధ్రానుగారిని గౌరవ పూర్వకముగా లోనికి దీసికొని వెళ్లిరి.

సుమారు 3 గంటలకు ఆంధ్రానుగారు కాలగ్రెసు హాలుకుతో హిందీ బాలికాపాఠశాలను దర్శించిరి. అచ్చట పాఠశాలస్థాపకురాలున్న, ఆధ్యాపకురాలు నగు శ్రీమతి సుమ్యద దల దుర్గాబాయిమ్మగారు ఖడ్గరహితమున ఆంధ్రానుగారికి అర్పించి లోనికి రావించెను. అచ్చట 6, 8 గురు శ్రీలు రాత్తు ములమీద నూలువడకుచు తమ వైపువ్యయము ప్రదర్శించిరి. మిక్కిలి పన్ననివారమును తీయుటను చూచి ఆయన మిగుల సంతోషించిరి. స్థాపకురాలును ఆంధ్రాను గారును కుతల సంభాషణమును హిందీలో గావించిరి పిమ్మట మేడమీద బాలికలను యితరశ్రీలును పెక్కురు సమావేశమైరి. బాలికలు హిందీ కీర్తనలు, ఆంధ్ర కీర్తనలు చక్కగా పాడిరి. కోలాట ప్రదర్శనముగూడ చేసిరి. శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మగారు స్వాగతప్రముఖ హిందీలో నర్పించిరి.

మరల ఆంధ్రానుగారు హిందీభాషలో ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు యిట్లుచెప్పిరి. మీరు చేసిన ప్రదర్శనము లన్నిటింగాంచి మిగులసంతోషపడుచున్నాను. ఈ పాఠశాలను కడపటికిలోను భక్తితో నడపుచున్న దుర్గాబాయిమ్మగారు, ఈపాఠశాలను చక్కగ నడపించుచున్న సిగ్గిలించుచి మిగులసంతోషించుచున్నాను. నేనొక్క ఉపదేశమును మాత్రము చెప్పవలెనుచున్నాను. ఏమనగా భారతదేశములో నెవరినిగాని అపవిత్రముగాను, అంటరానివారుగాను మీరు తలంపరాదు. ఎందుచేతననగా అందరు ఒక్కపరమాత్మయొక్క బిడ్డలు. ఒక్కభారతమాతయొక్క బిడ్డలు. కావున ఒకేరీతియొక్క, ఒకేతల్లియొక్కబిడ్డలును అయియున్నారు. కాబట్టి కొంతమందిని పవిత్రులని కొంత మందిని అపవిత్రులని పిలుచుట మిగుల దోషకరము. మీరు స్వరాజ్యమును సంపాదించ కోరుచున్నప్పుడు సంపూర్ణముగా నిట్టి అలవాటులను త్రోసివేయవలెను. ప్రతివారిని మీ సోదరునిగాను మీతోబుట్టువుగాను ఎంచవలెను. అస్పృశ్యతను పాటించరాదు.

పిమ్మట మంగళముతో సభ ముగింపబడెను. శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మగారు ఫలములను తాంబూలమును అతిథికి వందనములతో నర్పించి వెలపు కైకొనెను. పాఠశాలయొక్క ప్రేక్షక పుస్తకమునందు యీ క్రిందవిధముగా, ఆంధ్రానుగారు వ్రాసిరి.

"ఈపాఠశాలయందు నిరాశంబరముగా జరుగుచున్న పని చూచినందున నాకు అవరమిత సంతోషమగుచున్నది. దీనిని చూచినతోడనే నాకు హృదయసంతృప్తి కలిగినది. ఇందులో పనిచేయుచున్న వారందరికి నా ఆశీర్వాదము నిచ్చుచున్నాను."

ఆంధ్రానుగారు పిమ్మట పురమందిరమున సుమారు 400 శ్రీలకు యింగ్లీషున ఉపన్యసించిరి. సభాప్రారంభమున విద్యాధిపీఠ సమాజపాఠశాల బాలికలు జాతీయకీర్తనములు పాడిరి.

దేశభాంధవి దువ్వూరి సుబ్బయ్యగారు కాకినాడశ్రీల పూర్వపు కార్యములను శ్రీలసమావేశమును గురించి ఉపాధ్యక్షముగా చెప్పిరి. ఈ క్రిందివిధముగా ఆంధ్రానుగారు ఉపన్యసించిరి. (దీనిని క్రియంత బులుసు సాంబమూర్తి గారు తెలుగు నచెప్పిరి.)

"నాప్రియమైతల్లులారా! యీమధ్యాహ్నము మిమ్ములను కలిసికొన్నందుకు నాకు చాల సంతోషమగుచున్నది ఇక్కడ నున్న పెద్దవారందరు ను నా తల్లులగు ను, చిన్నవారి నందరిని నాతోబుట్టువులవలెను మిమ్ముల, నందరను తలంచెదను. భారతదేశములో నుండెడు ప్రతి శ్రీని నాతల్లిగను, తోబుట్టువులవలెను ప్రేమించునట్లు నాతల్లి నాకు బోధించుచుండెడిది. అందులగురించి చక్కని కథచెప్పబోవుచున్నాను. దీనిని వినిన తరువాత మరచిపోకుండ మీసేపితురార్లకును మీబిల్లలకును తప్పక చెప్పుడు.

నాతల్లి చనిపోయి సుమారు 13 సంవత్సరము లయినది. చనిపోవుటకు పూర్వపు దినములలో గాంధీ మహాత్ముడు దక్షిణ ఆఫ్రికాలో ఘోరముగా నున్నపుడు ఆయనకును అచ్చటనుండి

హైందవులకును సహాయ మొనర్చుటకు దక్షిణఆఫ్రికా వెళ్లవలసిన దని గోఖలేగారు చెప్పిరి. వెంటనేబయలుదేరుదమనుకొని నత్తును యింగ్లాండునుంచి వాల్తేలి దగ్గరనుండి వెంటనే యింటికి రావలెను. నేను చాల జబ్బు సిగ్గిలో నున్నాను. నాకురీసంగి రములు గడచిన వి. శి. పూర్వ కాలము లో ప ర మ ప దించె ను. నేను మృతి నొందక పూర్వ ము నిన్ను చూడగోరుచున్నాను" అని నాకు తలంపివార్త వచ్చెను. నేను ఇంగ్లాండునకు నాల్గి చనిపోవకముందు ఆమెను చూచుటకు వెళ్లవలసియున్నదో లేక గాంధీ మహాత్ముడు ఘోరముగా నున్నప్పుడు దక్షిణ ఆఫ్రికాలోని హైందవులకు సహాయము చేయుటకు వెళ్లవలెనో యిట్టి తెలియని సిగ్గిలో యున్నాను. కాబట్టి నాతల్లికి మరల ఆమెయొక్క ఆశయమును తెలియగోరుచు తంఱిని పంపించితిని. ఆమె యిట్లు ప్రత్యుత్తరము పంపెను. "నేను చనిపోవక పూర్వము నన్ను చూడవలెనని రాద్ధు. మెట్లు మొదటనే దక్షిణ ఆఫ్రికాకు వెళ్లము. అచ్చట నీవిధి కృతమైన తర్వాత నన్ను చూచుటకు రమ్ము" దీనినిబట్టి నేను దక్షిణ ఆఫ్రికా వెళ్లితిని. నేను అచ్చటనుండగా నాతల్లి మృతివొందినట్లు వార్త వచ్చెను. నిజముగా దుఃఖసమద్రమున మునిగితిని. నాతల్లిని నేనుగానినన్ను నాతల్లిగాని చూచియుండక పోవుట మంత త మనస్సుకు బాధకలిగెను. అప్పుడు గాంధీ మహాత్ముడు నాతో నిట్ల నె ను. "నీ తల్లి మిక్కిలి ఘనమైన శ్రీ. ఆమె తన కొమారుని చూడగోరియు తన హైందవ సోదరీమణుల నిమిత్తము యిచ్చియుండెను ఇదే ఘనమైన కార్యము."

ఆ మధ్యాహ్నముననే అచ్చటి హైందవ శ్రీలకు యీ విచార వార్త తెలిసి 12 గురు శ్రీలు కన్యాబాయితోగూడ నావద్దకువచ్చి యిట్లనిరి. "మీ తల్లి మృతివొందినట్లు తెలిసినది. కావున మమ్ములను ఆమెకుబదులుగా మీతల్లులుగా నంగీకరించవలెను"

ఆ తరువాత యిటువంటి సమావేశములలో గూడు భారతదేశ శ్రీలందరును నాయొక్క తల్లులరియు వారినిచూచి నప్పుడు నాలల్లియే యున్నట్లును నేనెప్పుడును భావించెదను. కాబట్టి మిమ్ములను నాతల్లులు అని నేను పిలిచితిని నన్ను మీ కొమారునిగా భావించవలెను.

ఇంకను యితర సమావేశములకు వెళ్లవలసియున్నది గావున నేనిచ్చట విశేషకాలము గడుపలేను. నేను వెడలక పూర్వము మీకు చిన్న ఉపదేశము చేయవలెనని కోరుచున్నాను. అన్నిటిలో ముఖ్యమైనదేమనగా, హిందీ, బాలికా పాఠశాలలో యిప్పుడు నేను చెప్పినట్లుగా యితర కులములవారిని అపవిత్రులుగను, అంటరానివారిగను యెన్నడును యెవరును-భావించరాదని ప్ర ప్రథమమున గాంధీమహాత్ముని భార్యయగు కన్యాబాయికిగూడ గుజరాతులో నున్న ఆస్పృశ్యులతో కలసియుండుటకు కష్టముతోచినది. ఆమె కలియుటకు కోరినప్పటికిని తమవర్ణము పోవునేమో యని మొదటజంకినది కాని ఆమెగొప్పధీయు ఘనమనస్కురాలును దయాపరురాలును అగుటచేత ప్రతివోటును అస్పృశ్య తాబాతికి సహాయముచేయుచుండును వారిసందరిని తనతోబుట్టువులుగా భావించును. ఒక్కపురుషులు మాత్రమే యస్పృశ్యతాని వారణవిషయమై పని చేయుచు శ్రీలు తోడ్పడకపోయినయెడల ఆ ఆంధ్రదేశమునకు మేలు చేశారదు. శ్రీలుగూడ తోడ్పడి పనిచేసినప్పుడే కార్యము సంపూర్ణముగ నెరవేరును. ఆంధ్రదేశములో నిట్టికష్టమున్నదిగాని, ఉత్తర హిందూస్థానములో పంజాబునంటి ప్రదేశమునందు హిందూ మహామృదీయుల కలహములవలన యెక్కువ కష్టము కలుగుచున్నది. మీ ఆంధ్ర దేశమున అస్పృశ్యతాసమస్యను మీరందరు సంపూర్ణముగ తోడ్పడి నిష్పవడినట్లయితే పూర్తియగును. ఇక్కడనుంచి దక్షిణముగా వెళ్లినయెడల తమిళ ప్రదేశమునందును వలబారునందును పరిస్థితులు బహుశః మిక్కిలి దోషాంశములుగా నున్నట్లు నాకు తెలియును. ఆంధ్ర దేశములో యీ మంచి కార్యమునకు మీరు సహాయము చేయుయెడల వలబారులోను తమిళనాడులోను ఉన్న ప్రజలు మిమ్ముల ననుకరింతురు. ఈ చక్కని భారత దేశములో యిట్టి అస్పృశ్యతా దోషమును తుడిచివేయుటకు దేశభక్తులును, మహాత్ముని ప్రేమించువారును, స్వరాజ్యమును గోరువారును అగు మీరందరు చేయవలసినదని కోరుచున్నాను.

ఇంకొక్క సలహా చెప్పగోరుచున్నాను. ఈ గ్రామములందు తల్లులు వారి బిడ్డలకు మిక్కిలి అపాయకరమైన విషభూయిష్టమైన నల్లమందును ఉపయోగించుచున్నారు. గాంధీ మహాత్ముడు బిడ్డలకు నల్లమందు చేయుటకు నిచ్చునచుడు. దానిని ఉపయోగించకుండా దానిని పర్వవిధము

లా ప్రయత్నించవలెను. పరమేశ్వరుని ఆశీర్వాదములనిచ్చుచు యింతటితో వివాద వెలపుతీసుకొనుచున్నాను.

పిమ్మట ఆంధ్రానుగారు చిత్రజల్లు పుల్లయ్యగారింట్లో సమావేశమైన పత్రికాశ్రీల (భోగాలవారు) కు ఉపదేశించిరి. అటుతరువాత పురమందిరమున గోదావరిజిల్లానల్ల మండువర్కాపు సంఘమువారిని కలిసికొని దర్బాపు సెట్టుచేయవలెనో ఎట్లునిజే దికను తయారుచేయవలెనో దాని వ్రాముఖ్యమేమో తెలియజేసిరి. అటుతరువాత అస్పృశ్యుల సభ గావింపబడగా, వారికి హితబోధ చేయుచు వారిబిల్లలకు చదువు ముఖ్యముగా చెప్పించవలసినదని కోరిరి పిమ్మట ఆయన పితాపురమునకు రాత్రి 8 గంటలకు 2యట్లరి వెళ్లిరి.

నేటి మధ్యాహ్నమునకు చాగ్లువెళ్లి అచ్చటి ఆనంద నికేతనమందు ప్రార్థనయొనర్చిరి.

* * *
డాక్టరు బెనెంటుగారి జన్మదినోత్సవము

కాకినాడ, అక్టోబరు 2:—డాక్టరు ఆనీబెనెంటుగారి జన్మదినోత్సవ సభ నిన్న సాయంకాలము 6 గంటలకు కాకినాడ గౌరవిా దివ్యజ్ఞానపండిరమున విగల ఉత్సాహముతో జరుపబడెను. డి|| బి|| దుర్రె, డి|| శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు సభాధ్యక్షులుగా నుండిరి. కాతేజీ ప్రాధేనరు అగు మహాలింగయ్యరు గారు ప్రార్థనచేసిరి. అగ్యత్తుకు ఇంగ్లీషున బెనెంటుగారి వివిధ కార్యములగుంచి చెప్పి ఆమెయొక్క కార్యదీక్ష పట్టుదల, నమ్మిందానిని చేయుటయందు గల పూనికను బిల్లిచెప్పిరి.

పిమ్మట, రాజకీయమునకు సంబంధించుకొండ బెనెంటు గారి జీవితము మత సాంఘికములకు సంబంధించి మాట్లాడవలసిన దని శ్రీయంత బులుసు సాంబమూర్తిగారిని అగ్యత్తుడుకోరెను.

సాంబమూర్తిగారు లేచి, అగ్యత్తుడు చెప్పినదానిని మన్నించలేకపోవుచున్నందులకు తుమింపగోరుచున్నాననియు, కార్యదర్శి తనను మాట్లాడవలసినదని కోరినప్పుడు యిట్టి అభ్యంతరము ఏమియు ఆయన చెప్పియుండలేవనియు, చెప్పి, తన సంపూర్ణ వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యముతో నుపవ్యసించిరి. ఆయన సుమారు 45 నిమిషములు ఉపన్యసించిరి. అందు నీయర్థముతో తెప్పిరి. నేను కుర్రవాడనుగా నుండినప్పుడు 25 సంవత్సరముల క్రిందటనే ప్రప్రథమముగా బెనెంటుగారిని చూచి యుంటిని. ఆమె గంభీరపన్యాసమును వినియుంటిని. ఆనాటి వాగ్ధారణ నేటికిని నా హృదయమున నాటియున్నది. ఆమె రాజకీయ సంబంధమైన చరిత్ర ఆమె జీవితమున గదు గొప్ప అధ్యాయముగా నేర్పడుచున్నది. ఆభాగమును గురించి మరున గోరినయెడ ఆమెకు చాల అన్యాయము చేసినవార మగుదుము భారతమాతయొక్క పెంపుడు బిడ్డనని ఆమె చెప్పుకొనెను. ఆపెంపుడు తల్లియొక్క స్వాతంత్ర్య సమస్యలో ఆమె చేయుచున్న కొప్ప నేనును నిజముగా ఆమెకు ఆమెయే సాటి. పెక్కు రాజకీయ విషయములందు నాకును ఆమెకును భేదముకలదు. కాని ఆమెయొక్క కొప్ప నేర్పరికము శక్తి నాకు మేరలేని అద్భుతమును కలిగించుచున్నది భారతమాతయొక్క బిడ్డ లందఱును నిద్రపోవుచుండ, 78 సంవత్సరముల ముదుసరి రాత్రింబసకు దేశముయొక్క రాజకీయాభివృద్ధి విజయములో పనిచేయుచుండుటను మీ హృదయకవలములందు చిత్రించుకొనవలసినదని కోరుగున్నాను. చురుగుగ్గి దీక్షతో నిరంతరము పనిచేయుచుండుట మీకు ఆమె జీవితమే ఉదాహరణము అగును. అసహాయావస్థమునందు గాంధీ మహాత్మునితో ఏకీభవించనప్పటికిని రాజకీయపక్షము లన్నియు కలియుటకై సమమానుషాలముగ వర్తించి గాంధీమహాత్ముని కొమా రునివద్ద రోజునకు అరగంట-కొప్పన నూలుపడుకుటకు ఒకవాక్యములో నేర్చుకొనెను. కాబట్టి, మీలో ఆమెకంటె మిగుల దారుణ్యవంతులే తీరిక గర్భియున్న వారెందు గాంధీ మహాత్ముడు దేశమునంతను చెయుచున అతీక్షుకు లోబడి మీలో ఎందఱుండగలగో మీ వనస్సులలో ఆవలోకనము చేసికొని పరీక్షించుకొనవలసినదని కోరుచున్నాను. మహాత్ముల జన్మదినములు నిత్యశివనమునందు నిజమై ఆవేశము కలిగించుచుండవలెను. లేనియెడల యీవర్ణంతులుచేయుట కాలయాపనమగును. ఆమె పనిచేయుచున్న కావనవెల్లు ఆస ఇండియాబిల్లును గురించి మనకు కొన్ని భేదాభిప్రాయము లుండొచ్చును. కాని ఆసమస్యను గూర్చి ఇంగ్లాండులో ఆమె చేయుచున్న ఉన్నతతేజ్విని గమనింపవలెను. రేపు గాంధీమహాత్ముని జన్మదినము నమృచున్నది. అప్పుడును మీలో కొందఱు మహాత్ముని రాజకీయకార్యక్రమమునం దేకీభవించ నప్పటికిని మహాత్ముని ఆదేశములను గుర్తించి తనిచేయ ప్రయత్నింపవలసియుండును.

తర్వాత, పెద్దిభొట్ల సుబ్బారాయుడుగారు, డి.

గాంధీ మహాత్ముని వర్ణన

మానవజాతి మధ్యరీతులకు అవతారము
దాల్చెను

మైలాపూరు బహిరంగసభలో ప్రశంస

గాంధీమహాత్ముని 56 వ వర్ణించిన జరుపుటకుగాను మైలాపూరు స్టేషను వారి యాజమాన్యమున నిన్న సాయంత్రము బహిరంగసభ జరిచినది. గా. జేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు కె. భాష్యముగారు మొదలగు ప్రముఖులు మహాత్ముని గుణగుణము ప్రశంసించుచు నుత్సాహపూరితముగ నుపన్యసించుచు, ప్రతివారును స్వీకృత్య అసాధ్యమనునందు చేరవలెనని కోరిరి. టి. ఎస్. రామస్వామి అయ్యగారు రధ్యక్షత వహించిరి.

“బలవంతులు బలహీనులను హింసించి అణగ ద్రోక్కునపుడు దుర్బలలకును, బీదలకును శరణ్యమై వారిని కాపాడి యుద్ధరించుటకుగాను భగవంతుడప్పుడప్పుడు ప్రపంచము ననంత రించుచుండెను. గాంధీ మహాత్ముడు అట్టి అవతారపురుషులలో నొకడు” అని మహాత్ముని అవతారమును వర్ణించి అధ్యక్షుడు మహాత్ముని సేవల ప్రశంసించుచు ప్రారంభించెను. బీదలయెడల ను దుర్బలలయెడలను మానవు లే విధముగ ప్రవర్తించవలెనో బోధించుటకుగాను మహాత్ము డవతరించెను. అతను రాజకీయము లందు ప్రవేశించుట దేశమంతటను గొప్ప కలవరము గలిగించెను. అంతవరకును ప్రపంచ రాజకీయములన్నియు రహస్యరాయబారములు, రహస్యయోధాబాహుళ్యము, రహస్యతంత్రములతో నిండియుండెను. రాజకీయములనుండి ఈ రహస్యతంత్రముల తొలగించి, వానియందు భూతదయ దైవభక్తిని ప్రవేశపెట్టినవేగాని మానవ జాతి తరింపజాలదని మహాత్ముడు గమనించెను. ఇదియే అత్యంత శక్తి. ఈ శక్తిని గాంచియే-ఒక్క భారతదేశమేగాదు. ప్రపంచమంతయుగూడ నాశ్చర్యపడుచున్నది. ఈ శక్తినే మనమర్చుకొని కొనవలసి యున్నది. మానవజాతి దీని నిష్పత్తికే కొంతవరకర్మము జేసికొనగలిగెను. ఇకమీద నింకను ఎక్కువగ సర్వ మొనర్చు గలుగునని నమ్ముచున్నాను.

మహాత్ముని జీవితమునందలి ముఖ్యసిద్ధాంతములు మహాత్ముని జీవితమునందలి ముఖ్య విషయములు రెండు; సేవ, త్యాగము. వానిని మన మందరమునుగూడ యధాశక్తి నలవరుచుకొనవలెను; అని అబ్దుల్ హమీదుఖానుగారు నుడివీరి. మహాత్ముని జీవితము దెచ్చుట జూచినను, ఈరెండు ముఖ్యసిద్ధాంతములే గాన్పించుచుండును. అతడు రాజకీయములందు ప్రవేశించుటకు గూడ నీ యున్న తాదర్భములచేతనే ప్రవేశింపబడినాడు. తన సర్వస్వమును, మానవజాతి కొరకును, మహాత్ముని కొరకును త్యాగమొనర్చి సన్యాసజీవితమును స్వీకరించెను.

భారతీయుల నేకమొనర్చి దాస్యమునుండి విముక్తికొని దించుటకుగాను ఆరు వర్షములనుండి మహాత్ముడు ప్రయత్నించుచుండెను. అతని జీవిత ముఖ్యసూత్రములగు “త్యాగసేవ”లను మనయందుగూడ కలిగించెను.

గాంధీమహాత్ము డిప్పుడు ప్రజలందరను నిర్భాగకార్యక్రమము కొరకును, స్వరాజ్యము కొరకును పనిజేయువలసినదని గోరుచున్నాడు. అందుకొరకుగాను మహాత్ముడు నూలువడకు సంఘము నేర్పరచెను. ప్రతి భారతీయుడును అందు జేరవలెనని మహాత్ముని కోరిక. భారతీయుల దారిద్ర్యమును బాపుట కిదియే సాధనము. ఈ దినము ననే మహాజనసభ యందు నూలువడకు సంఘ మేర్పరుపబడినది. ప్రతివారును అందు సభ్యులు మహాత్మునికి ప్రీతి నొసగవలసినదనిగోరుచున్నాను.

గాంధీ మహాత్ము డవతారమునందున్న ఈ దినములలో మనము నివసించుచుండుట మహాభాగ్యముగాని చేరుగాదని, కె. భాష్యముగారునుడివీరి. ఈ మహాభాగ్యమును మన మప్పుడు సరిగ్గ దెలిసికొనజాలక పోవచ్చును. కాని మన మనుమలు, మన మనములు, తమ తాతలును, ముత్తాతలును, గాంధీ మహాత్ముని స్వయముగ జూచిరి. అతని వాక్కుధను వినులాగ్రోలిరి. అతని తో స్వయముగ మాటలాడిరి అని చెప్పికోని తమ జన్మలన్నియు తరించెనని గర్వింపగలరు.

పోర్చుగారును, కాకిభట్ల సుబ్బయ్యశాస్త్రిగారును ఉపన్యసించిరి.

అధ్యక్షుడు సభను ముగింపుచు, తాను పెద్దవాడనై తన నియు, సాంబమూర్తిగారివలె స్వరాజ్యపరులలో పరుగెత్తలేననియు, తాను ఇతరులవలె స్వరాజ్యమునకై ఆకురతపడుచున్నప్పటికిని గాంధీగారి అహింసాపూర్వకమైన రాజకీయ ప్రశ్నయను (నాకొవయెలెంట్ పోలిటికల్ రివల్యూషను) నకు గాకుండ ఇవల్యాపనునకు యిష్టపడుచు ననియు ఉపన్యసించి, సాంబమూర్తిగారిలో ఇతరవిషయములను చేయలేక పోయినప్పటికిని ఆయన తెలుగున మాట్లాడి చూపిన మార్గమును, అనగా, మార్క్స్ భాషలో మాట్లాడుటను ఆచరించునని చెప్పుచు తెలుగున మాట్లాడెను.

గాంధీ మహాత్మునియందు రెండు ముఖ్యగుణములు ప్రతిచర్యయందును గాన్పించును. అంతోకటి సర్వసమత. మహాత్ముడు భారతదేశమునందున్న, విశ్వ మంతటను జేరినవాడు. ఒక్క భారత దేశము కొరకే అతడు జీవించలేదు. ప్రపంచమంతటి కొరకును అతడు జన్మించెను. అతని చర్యలు, సిద్ధాంతములు ఒక్క భారత దేశముకొరకే యుద్దేశింపబడినట్లు ప్రతి గాన్పించినను, అవి ప్రపంచమంతటను వర్తించును. ఈ విషయమును ప్రపంచ మిప్పటికే కొంతవరకు గమనించెను. దౌర్జన్య రాహిత్య నిరోధ సిద్ధాంతమును జర్మనీ దేశ మర్థమొనర్చుకొని అవలంబించి లాభమునందెను. ప్రపంచమందలి చాలరాష్ట్రముల మహాత్ముని సహాయము నేరక్షించుచున్నవి.

మహాత్మునియందు ప్రధానముగ గాన్పించు మరియొకగుణము భూతదయ. దక్షిణాఫ్రికాయందు భారతీయుల విముక్తి కొరకు పోరాడినప్పుడుగూడ నిదియే అతనియందు గాన్పించును. అచ్చటి భారతీయులను మృగములకంటెను నికృష్టముగ జూచుచుండుట నాతడు సహించజాలకపోయెను. వారు భారతీయులైనను గాకపోయిననుగూడ వారికొరకొవిధముననే పోరాడియుండెడివాడు. అసహాయ్యమును ప్రారంభించుటకును, అందు ఖద్దరును ప్రధానముగ జేయుటకునుగూడ, మహాత్ముని భూతదయయే కారణము. ప్రతిదినము కొట్లకొలది ప్రజల హింసలకే బాధపడుచుండుటజూచి అతడు సహించజాలకపోయెను. వారి తొందరైని తొలగించుటకు ఖద్దరుతప్ప మరియొక తరుణిపాటును లేదని అతడు గమనించెను. కద్దరుధరించి-వారి తొందరైని బాధపడెనని గాంధీమహాత్ముడు ప్రతివారిని అడుగుచున్నాడు.

బీదలకొరకు మహాత్ముడెంత తపించుచుండెనో అతని రూపమునందే గాన్పించును. దేశమునందలి కొట్లకొలది ప్రజలు తిన కూడును, కట్టు గుడ్డయు లేక అల్లాడుచున్న విషయము నాతడుచూచెను. వారిట్టి యందుండ తాను, అవసరమైన దానికంటె నెక్కువ గడ్డనుధరించుట గూడ ఘోరనేరమని అతడనుకొనెను. అప్పటినుండియు, సత్యదేవ ప్రవృత్తమునదప్ప కేరొకవస్త్రమును ధరించుటనుగూడ మారినెను. మహాత్ము డస్వల్భ్యతానివారణమునకు ప్రాసన్నుడై అతని సర్వసాధరభావమును వ్యక్తీకరించుచున్నది. ప్రజలందు కొండ్రు, అస్వల్భ్యులుగ పరిగణింపబడుట నాత దేహాత్రేయము సహించజాలడు.

ఈయధ్యయము లన్నిటిని రాజకీయధ్యయమునందు సమ్మిళిత మొనర్చి రాజకీయముల భూతదయ, సర్వసమత్వముల ప్రవేశపెట్టెను. అంతకుపూర్వము- ధనికులును, విద్యావంతులును విశ్రాంతి సమయములందు కాలముపుచ్చుట కేర్పడిన ఆటలుగనుండెను. మహాత్ముడు రాజకీయ రంగమున ప్రవేశించుట తో నవన్నియు నొక్కమారు మారిపోయెను. రాజకీయములు గొప్ప పరివిధులుగ మారెను.

గా. రామదాసుపంతులు గారు

“1922 సం॥ విచారణమున ఒకానొక బ్రిటిషుకోర్టు పురుషాగ్రజుని పాదములు సోకుటచేపవిత్రమొనర్చబడినపుడు కేసువిచారణ జేయుచున్న మేజిస్ట్రేటు—బోనులోనున్న అతనిని నీవృత్తి యేమి అని ప్రశ్నించెను. నేతనీయులు—వ్యవసాయము అని అతడు ప్రత్యుత్తర మొసగెను. ఈ ప్రత్యుత్తరము నందలి యర్థమేమియో యొకింతనేపు అలోచింపవలసినదని గా. రామదాసు పంతులుగారు సభ్యులను గోరిరి. దినమంతయు పోలములలో పనిజేసి ప్రజలకు కడుపునిండ అన్నము పెట్టుపారును, దినమంతయు నూలువడకి, నేసి మనుష్యుల మానమును గాపాడుటకు వస్త్రము నొసగువారును—మార్కెట్ మే భారతదేశమున నివసించుటకు హక్కుగలవని అతనియొద్దేశము. శరీరకష్టమునొనర్చుట యందుగల పవిత్రతనుమహాత్ము డావాక్యములొనర్చెడిచెను. శరీర కష్టమునే రాజకీయ సూత్రముగ నొనర్చెను. భారతదేశముకై డాయ కష్టపడి పనిజేయువారిపైననే ఆధార పడి యున్నదని యెంచి, ఎన్నికలహక్కు అట్టివారికిమాత్రమే యుండవలెనని విధించెను.

పంతులుగారుచుండుచు ప్రతివారును నూలువడకుసంఘమున జేరి, మహాత్మునిపైగల గౌరవాభిమానములనుకార్యరూపమున గన్పరుపవలసినదని కోరిరి.

మహాత్ముడు- అల్పసంఖ్యాకకులములు

డాక్టరు కొలంబెగాడు (క్రొస్తవులు) తరువాత మహాత్ముని గూఢము ప్రశంసించుచు అతని జీవిత చారిత్రమే తనను జాతీయవాదిగ నొనర్చునని నుడివెను. మహాత్మునియందు ఏనుదేవుని ప్రతిబింబమే నాకు గాన్పించెను. ఏనుక్రిస్తు శర్యత్ ఖిల రాగ్రమునుండి గానించినబోధలే, గాంధీమహాత్ముని ప్రతిభర్యయందును నాకు గాన్పించెను. తెలిలు నందలి సిద్ధాంతములన్ని ఆచరణయోగ్యములుగావని నేనింతవరకును దలచుచుంటిని. మహాత్ముని జీవిత మాతలంపుల పటాసంచలొనర్చి అవన్నియు

ఆచరణయోగ్యములే యని స్పష్టపరచెను. వానిని గాంచి, అట్టి మహాపురుషుని నాయకత్వమున పవిత్రమొనర్చబడిన యధ్యయమున జేరుటకు ఇంక సవసరములేదని యెంచి నీజాతీయోధ్యయముక జేరితి నని యుపశాసకుడు నుడివెను. కొలంబెగారు ముగించుచు స్వరాజ్యపతమువారు అన్ని కలముల చాలె యెడలను సరిసమానదృష్టితో శ్యాఖ మొనర్చునదనియు అట్లు జరుగని యెడల జాతీయోధ్యయము భగ్గుముట తప్పదనియు నుడివీరి.

గాంధీమహాత్మునకు జయ జయ ధ్వనులతో సభ ముగిసెను.

కర్నూలు

స్వరాజ్యపార్టీ విజయము

అక్టోబరు 2:—ఈ గ్రామములో ఘనముగ—పది హేను వర్షములుగా గవర్న మెంటు తరపున పనిచేయు పార్టీ మునిసిపాలిటీలో పనిచేయుచు ప్రజలకు సౌకర్యము లేకుండా నిరంకుశముగా సాగుచుండెను. దరిదిలా నాన్ కోఆపరేషన్ వచ్చినప్పటి నుంచి యిద్దరు ముగ్గురు కాంగ్రెస్ పార్టీవారు ప్రవేశించి తమ బలమును వృద్ధిచేసికొని యీ వర్షమున వైర్ మెన్ గారిని యొడించి బార్ ఎట్ లాగాకానెట్టేట, లక్ష్మణస్వామి రావుగారిని వైర్ మెన్ గా నెన్నుకొనిరి. వీరు వచ్చి కొద్ది కాలమైనను గ్రామములో చాలాపేటల కలగజేయుచున్నారు. ఈ వర్షము భారీయైన ఆరుస్థానములలో అయిదు స్థానములు ఎల్వెన్ అయినవి. చాటిలో చూడుస్థానములు స్వరాజ్యపార్టీ వారు గెలుపొందిరి. 1-10-25 తేదిన జూటూరు రామయ్యగారిని స్వరాజ్య పార్టీ తరపున మొదటినుంచి కాంగ్రెస్ లో పనిచేయుచున్న యల్. సి. రంగాచార్యు, బి. యె. బి. యల్ గారు వోడించి గెలుపొందిరి. 5-10-25 తేదీ జరుగు ఎన్నికలో గూడా గెలుపొంద గలరు. ప్రజలు విశేషముతో ఓట్లెచ్చుదరు గాక. ఇప్పుడు స్వరాజ్యపార్టీ బలము మునిసిపాలిటీలో యెక్కువైనదిగనుక నిర్భాగ కార్యక్రమము క్రద్ధగా జేసి భ్యాని నిలవజెట్టుకొనెదరుగాక.

పురవాసి.

గాంధీమహాత్ముడు

మైసూరు సంస్థానమున సంచారము

గాంధీమహాత్ముడు మైసూరు సంస్థానమునందు చాల ప్రదేశములలో సంచారము చేయు ననియు మైసూరునగరమున నున్న పుడు మహారాజావార ఆతిథ్యము నొసంగెదనియు మైసూరు కాంగ్రెసు పక్షమువారిద్వారా తెలిసినదని మా విశేషకరి యానెల 1 వ తేదీని వ్రాసెను. (జి.టి.సు)

సంయుక్త పరగణాల

రాజకీయ సభ

హో. పోకతాలిగారి రధ్యక్షత వహించురు

అలహాబాదు, అక్టోబరు 2:— సంయుక్త రాష్ట్రీయుల రాజకీయసభ సన్యాససంఘ సాధారణసభయందు మాలావా పోకతాలిగారి సభ్యులుగా నెన్నుకొనిరి. సభ అక్టోబరు 18 వ తేదీని గాంధీమహాత్ముడు కూడ సభకు వచ్చును.

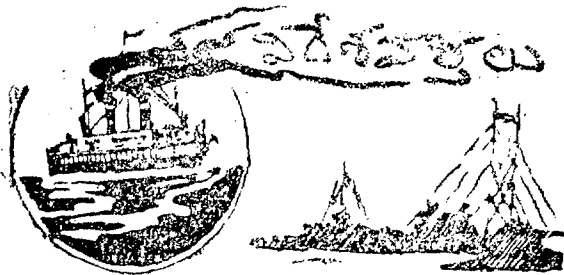
ఓడలు

బొంబాయి, అక్టోబరు 2:—రాజ్యకు తపాలు యొడ నేటి యుదయము చేరెను. అందు దిగిన ప్రయాణికులలో లెఫ్టినెంటు కర్నూలు యిరియటు, తర్నెళిమడి, తెప్పినెంటు కర్నూలు జి. యమ్. గ్లింటును, లెఫ్టినెంటు కమేండరు హెచ్. పి. రస్కలెట్టి కర్నూలు బి. డి. డెవస్వర్త జోన్ను, లెఫ్టినెంటు కర్నూలు హెచ్. యం. మెకస్సీ, లెఫ్టినెంటు కమేండరు, ఎ. యల్. మెక్సీమీరా రెనెరెండు డా॥ మోఫట్సు, రెనెరెండు ఆర్. హెచ్. మెకాలిస్టరుగార్లు కలరు. (అ.ప్రె.)

జాగీరుదారుల కలహములు

నలుగురుమనుష్యులు చంపబడుట

అలహాబాదు, అక్టోబరు 2:—దేశీయానుండి వచ్చిన యొక తం లివార్ యిట్లు తెలుపుచున్నది:—దేశీయా సంస్థానములో బరోశీ ఎస్టేటు జాగీరుదారులగు దివాన్ బహదూర్ సింగు కున్వార్ ప్రతాపసింగులకు ఒకచిన్న భూమి విషయములో గొప్పదొమ్మిదొకగు. దివాన్ బహదూర్ సింగుతరపు మనుష్యులునల్లరు చంపబడిరి. ఇద్దరికి గాయములుతగిలెను. దర్యాదు నుడి పటాలము పోయినప్పుడుగాని కొట్లాట నిలువదయ్యెను. (అ.ప్రె.)

కార్మిక మహాసభ

బెసాంటుగారి కామను వెల్లు బిల్లు ఆమోదించ బడుట

లండను, ఆక్టోబరు 30:—కార్మిక మహాసభయందు నేటిదినము ఈక్రింది తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించబడెను:—

భారతీయులకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలనా స్వయం నిర్ణయాధికారము లుండవలయునని మహాసభవారు ఆభిప్రాయపడుచున్నారు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు భారతదేశమున ఇతర దేశములలో పాటు సమాన మగు గౌరవము హక్కులు ఉండవలయునని భారతీయుల ఆశయములను ఈసభవారు ఆమోదించుచున్నారు. భారతీయులను తృప్తిపరచుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సహకారము చూపవలెను. భారతీయ నాయకులు కొరినవిధమున సంస్కరణములందలి లోపములను తొలగించుటకును ఒక పవరణబిల్లును ప్రభుత్వమువారు తయారుచేయవలెను. భారత ప్రభుత్వ విధానమును కాళ్ళతవరచి భారతదేశమున కాంతిని సమకూర్చుటకు నిరోధకాసముల నన్నిటిని రద్దుచేయవలయునని సభవారు ఆభిప్రాయపడుచున్నారు. 1929 సంవత్సరమువరకు సంస్కరణములను వృద్ధిచేయుటకు పిలువేదని ఇండియామంత్రిగారు ప్రకటించినందులకు సభవారు చింతిల్లుచున్నారు. భారతీయులు తయారు చేయు నిర్మాణమును సానుభూతితో పరిశీలించవలయునని సభవారు ఇండియామంత్రిని కోరుచున్నారు. కామను వెల్లు బిల్లును, భారతీయ నాయకులు తయారుచేయు ఇతర బిల్లులను పరిశీలించవలయుననియు, భారతీయుల ఆశయముల కనుగుణముగ మార్పులను త్వరలో అమలుపరచవలయుననియు సభవారు కోరుచున్నారు.

ఈ తీర్మానమును జార్జిలాన్సుబరీగా రుపపాదించిరి. బ్రాక్లింగారు తీర్మానమును బలపరచుచు బెసాంటుగారి భారతదేశమునకు గావించినవేనను ప్రశంసించిరి.

జేసీవా ఒడంబడిక

లండను, ఆక్టోబరు 1:—విరోధాఖండమున కాంతిని పూపించుటకు అన్ని రాష్ట్రములవారు జేసీవా ఒడంబడికను ఆమోదించుట అవసరమని ఒక తీర్మానము గావించబడెను. మాక్నాలాగారు ఈ తీర్మానముపై మాట్లాడుచు కార్మిక ప్రభుత్వమువారు నష్టపరిహారముల సమస్యను పరిష్కరింప వూనుకొనినప్పుడు దానినొక రాజకీయ సమస్యగ పరిగణింపక ఆర్థిక సమస్యయను దృష్టితో పనిని ప్రారంభించిరియు కాన్ఫర్వేటిఫు ప్రభుత్వమువారుకూడ అదేదృష్టితో పనిచేసిన ఈ సమస్య అనుకూలమున విధమున పరిష్కరింపబడగలదనియు చెప్పిరి.

ఇరాకు మాండేలు కాలపరిమితిని 25 సంవత్సరముల వరకు హెచ్చించుట ఎంతమాత్రము తగదని మరియొక తీర్మానము గావించబడెను.

ఆహారపదార్థములపై పనులను విధించుటను, సంరక్షణ విధానమును తీవ్రముగ ఖండించుచు ధనికులు చెల్లించవలసిన పన్నును వృద్ధిచేసి జాతీయబుణమును తగ్గించవలయునని కోరుచు ఒక తీర్మానము గావించబడెను.

కమ్యూనిస్టులు - స్వరాజ్యపక్షమువారు

భారతదేశమునందలి స్వరాజ్యపక్షమువారికిని కమ్యూనిస్టులకును పరస్పర సంబంధము లుండుట భారతదేశమునకు నష్టమును కలుగజేయునని పలువురు కార్మిక నాయకులు ఆభిప్రాయపడుచున్నట్లుగ న్యూ ఇండియను తేలివార్త వచ్చినది.

మాక్నాలుగారి అభిప్రాయములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

ప్రతికా ప్రతినిధితో మన్యుటియను మాక్నాలుగారు ఈక్రింది అభిప్రాయములను తెలిపిరి. "కార్మిక మహాసభ జయప్రదముగ కొనసాగినందులకు సంతోషించుచున్నాను. కార్మిక పక్షమునందలి కార్మికులకు రాజకీయ ప్రచారకులకును గల విభేదములు మనస్ఫూర్తులు ఈ మహాసభయందు అంతమొందినవి. ఇంకను ఈ పక్షమునాగు సంపూర్ణముగ ఐక్యతయితో తమ పనిని కొనసాగించెదరు "

కార్మిక మహాసభ ముగిసినది.

అజ్ఞీరు ఆక్రమణము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

మాడ్డిడు, ఆక్టోబరు 31:—స్వేయిను సైనికులు అల్పాకీమాను ప్రదేశమును సంపూర్ణముగ స్వాధీనపరచుకొనుట ఆ ఉన్నత ప్రదేశమునుండి అజ్ఞీరును ముట్టడించుట కులభమయ్యెను. తేని ఒకటిజాతివారిని ఓడగొట్టుట ఆసాధ్యమని చెప్పబడుచుండెను. కాని అల్పాకీ మాను ఉన్నత ప్రదేశములనుండి స్వేయిను సైనికులు ఈ జాతివారిని ముట్టడించి ఓటమి గ్రామమును తగులపెట్టిరి. అజ్ఞీరుకుకూడ అదేగతిపట్టెను. స్వేయిను సైనికులు జాగరూకతతో అజ్ఞీరు నగరము ప్రవేశించి రిఫ్త సైనికులను నిర్బంధించి ముఖ్యమంత్రిపావముల నన్నిటిని ఆక్రమించుకొనిరి. రిఫ్తల సేనలు మందుసామగ్రిని తుపాకులను వదిలి పారిపోయిరి.

మొరాకో పరిస్థితులు

ఫ్రాన్సు స్వేయిను సైనికుల విజయము

పెజ్, ఆక్టోబరు 1:—స్వేయిను సైనికుల విజయము ననుసరించి ఫ్రాన్సు స్వేయినుకూడ నూతనోత్సాహముతో మందుకు నడుచుచున్నది. కఫీసుగ ఉత్తరమున 300 చదరపు కిలోమీటరుల విస్తీర్ణమును ప్రదేశమును ఆక్రమించుకొనిరి. మరల యాద్రము ప్రారంభించిన పిమ్మట రెండుదినములలోనే ఫ్రాన్సు సైనికులు గొప్ప విజయము గాంచిరి.

మాడ్డిడు, ఆక్టోబరు 2:—స్వేయిను సైనికులు గాంచిన విజయమునకు స్వేయినువార్తాపత్రికలు సంతోషమును ప్రకటించుచున్నది.

మార్షలు లియోటిగారి రాజీనామా కారణమేమి?

లండను, సెప్టెంబరు 29:—మార్షలు లియోటిగారి రాజీనామాకు ప్రాన్సునందలి రాజకీయ కుట్రకు కారణమని పారిశుభ్యత్రైక ప్రకటించుచున్నది. పత్రికలన్నియు లియోటిగారు మొరాకోనందు గావించిన అద్భుత సేవను ప్రశంసించుచున్నవి. న్యాయశాఖమంత్రియు, ఆర్థికశాఖ గవర్నరు జెనెరలుగ పనిచేసిన మాన్షీరు ట్రీగారు మార్షలు లియోటిగారి సేవను నియమించబడుదురని తెలుపుచున్నది.

ఫ్రాన్సు ఋణములు

అమెరికాతో రాజీకుదురుట

వాషింగటను, ఆక్టోబరు 1:—అప్పును చెల్లించు విషయమై ఫ్రాన్సువారు గావించిన సూచనలు అసంతృప్తికరముగ నున్నదని, అమెరికా ప్రతినిధులు తెలుపుటచే కాలిగారు ఈక్రింది కొత్తవరతులను నూదించిరి. మొదటి 5 సంవత్సరముల వరకు సంవత్సరమునకు 40,000,000 డాలరులు, పిమ్మట 7 సంవత్సరముల సంవత్సరమునకు 60,000,000 డాలరులు, అటుపిమ్మట 50 సంవత్సరములవరకు సంవత్సరమునకు 1000,000,000 డాలరులు చెల్లించుటకు ఫ్రాన్సు ప్రతినిధులు అంగీకరించిరి. అనగా మొత్తముమీద 62 సంవత్సరములలో 5620,000,000 డాలరులు చెల్లించవలెను. ఫ్రాన్సువారు 4210,000,000 డాలరులు మాత్రమే అప్పుపడియున్నారు. మిగతామొత్తము వడ్డీక్రింద చెల్లుపెట్టబడును. ఈ సూచనలు కాలిగారు నేటిదినము ప్రెసిడెంటు కూర్చుండి గారీ కందచేసెదరు.

తాత్కాలికపు రాజీకుదురుట

వాషింగటను, ఆక్టోబరు 1:—సంవత్సరమున 40,000,000 డాలరులు అప్పున 5 సంవత్సరములవరకు ఫ్రాన్సువారు చెల్లించువరకును కూర్చుండి గారీ అంగీకరించిరి. ఈ రాజీకుదురుటకు కూర్చుండి గారీ చాకచక్యమే కారణమని నమ్ముచుచున్నది.

రషియా జర్మనీ

బర్లిను, ఆక్టోబరు 1:—చిచిరనుగారు డాక్టరు లూదట్ డాక్టరు ప్రెసిడెంట్ గారితో సంభాషణలు జరుపుచున్నారు. జర్మనీలో వ్యవసాయాభివృద్ధికి అవసరమును యంత్రసామగ్రిని కొనుటపై 100 మిలియనుల మార్కుల అప్పును సంపాదించుటకు జర్మనీ బాంకులతో చిచిరనుగారు సంభాషణలు జరుపుచున్నారు. జర్మనీ మంత్రులకును చిచిరనుగారికిని రాజీకుదిరిదని చెప్పుబడుచున్నది. జర్మనీలో రషియాపట్ల అనుకూలాభిప్రాయము సృష్టయినట్లు ఈసంభాషణలట్లు తెలుచున్నది.

జపానులో గాలివాన

టోక్యో, ఆక్టోబరు 2:—సెప్టెంబరు 30 వ తేది రాత్రి గొప్ప గాలివాన కురిసెను. 50 సంవత్సరములలోపుగ ఇంత గొప్పగాలివాన కురిసియుండలేదు. టోక్యోలో 42000 భవనములు కూలిపోయినవి. మరణించినవారి సంఖ్యకూడ అధికముగ నున్నది.

మోసలు తగ్గాదా

బ్రిటిషువారి బాధ్యత

కాంటరుబరీ ఆఫ్ బిషపుగారి హెచ్చరిక

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండను, ఆక్టోబరు 2:—కాంటరుబరీ ఆర్చిబిషపుగారు ప్రధానాచార్యునకు ఈక్రిందిలేఖ పంపిరి:—మన బాధ్యతలను మనము వదలుకొని మోసలుపండుకై క్రైస్తవులను సంతోషించు ధర్మమును వదలుకొనిన ఇంగ్లండు స్కూలు బాండులం దున్న విజ్ఞానవంతులు తల యెత్తుకొని తిరుగజాలరు. బ్రిటిషువారు తమ బాధ్యతలను నిన్నటికిని మరవరనియు బాధ్యతలను నిర్వహించు విషయమై చెనకడుగు చేయరనియు ప్రభుత్వమువారు స్పష్టముగ ప్రకటించిన మత విషయములందు పట్టుదల గలవారందరు ప్రభుత్వమువారికి అన్ని విధముల తోడ్పడగలరు.

ప్రధానాచార్యుడగు బాల్ఫోరుగారు ఆర్చిబిషపు గారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ఈ సమస్య ప్రాముఖ్యమును, బ్రిటిషువారి బాధ్యతను ప్రభుత్వమువారు దృష్టియందుంచుకొని యున్నారని తెలిపిరి.

నా వికుల సమ్మె

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండను, ఆక్టోబరు 2:—దక్షిణాఫ్రికాయందు సమ్మెకట్టిన నావికులు ఇంగ్లండునందలి మెరై మర్యు-మెన్సు యూనియనువారికి ఈక్రింది తంతివార్త పంపిరి:—ఈక్రింది మరతులను మేము అంగీకరింపవచ్చునా? సమ్మెకట్టినవారిని శిక్షింపకుండుట, సమ్మెకట్టినవారిని ఉద్యోగమునుండి తొలగింపకుండుట, పనులలో చేరునంతవరకు శిక్షములు లేకుండుట- ఈమూడువరతులను అంగీకరించిన సరియగు విచారణ సలుపవలయునని దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారిని కోరుటకు అంగీకరించిరి. 48 గంటల లోపుగ ప్రత్యుత్తర మివ్వవలయునని కోరబడినది. మెరై మర్యు-మెన్సు యూనియనువారు సమ్మె నిలువగూడదని సలహా ఇచ్చిన దర్బననందలి పనివారందరు ఆసలహా ననుసరించి సమ్మెను కొనసాగించుటకు సంసిద్ధులై యున్నారు.

ఈ తంతివార్తకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకై యూనియనువారు ప్రత్యేకసమావేశమును జరుపుచున్నారు. ప్రత్యేక సమావేశము జరుపబడు చున్నదనియు, త్వరలోనే తన ఆభిప్రాయములు తెలుపబడుననియు యూనియనువారు దక్షిణాఫ్రికాకు ప్రత్యుత్తరము పంపిరి.

ఒక ప్రతికాప్రతినిధి మరణించుట

పారిసు, ఆక్టోబరు 1:—టెంపుసప్రతిక ప్రత్యేకయుద్ధ విలేభుడగు కలనలు రెజినాల్డాగారు ప్రెరించిననలుండు ప్రదేశమునకు పోవుచుండ చంపబడెను.

పార్లమెంటుల మహాసభ

సంక్షతువాలాగారి ఆక్షేపణ

వాషింగటను, ఆక్టోబరు 2:—పార్లమెంటుల మహాసభ వాషింగటనులో సమావేశమయ్యెను. 38 రాష్ట్రముల పార్లమెంటుల ప్రతినిధులు ఈ మహాసభకువచ్చియుండిరి. తన్ను సభకు రానివ్వకుండ చేసినందులకు సంక్షతువాలాగారు పంప ఆక్షేపణను సెనటురు బోగారు మహాసభ అధ్యక్షునకు పంపిరి.

సామ్రాజ్యవార్తా పత్రికల మహాసభ

మెల్బోర్న, ఆక్టోబరు 1:—సామ్రాజ్యమునందలి వివిధ రాష్ట్రములకు పరస్పర వ్యాపారసంబంధములను వృద్ధిచేయుట అవసరమని వార్తాపత్రికల మహాసభయందు డొకతీర్మానము ఆమోదింపబడెను. ఇంగుల కొక ఉపసంఘము కూడ నియమింపబడెను.

సామ్రాజ్య వార్తాపత్రికల మహాసభ 1980 సంవత్సరము లండనులో సమావేశమగును.

ఇంగ్లాండు బాంకురేటు

లండను, ఆక్టోబరు 1:—ఇంగ్లాండు బాంకి డిస్కౌంటు రేటు నూటికి నాలుగు చొప్పున తగ్గించబడినది.

సర్వోచితముల పట్టుకొనగారు ముద్రపెట్టెను.

ఆర్థిక విచారణ

ధి

సంఘము

ఎక్స్‌క్ల్యూజివ్ కమిటీ సూచనలు

సెంట్రల్ ట్రేడింగ్ కౌన్సిల్ సూచనలను సలహా సర్. యం. వి. శేషారెడ్డిగారి రిపోర్టును, పండిత హరి కిషన్‌కాల్, ప్రొ. శేషారెడ్డి బర్మెట్టు హార్వర్డు సర్వేయింగ్ గను నియమించబడిన భారత ఆర్థిక విచారణసంఘ నివేదికను మొన్న ప్రచురించబడినది.

అందు నివేదికను, ప్రొ. శేషారెడ్డి బర్మెట్టు హార్వర్డుగారి ప్రత్యేకాధిప్తాయమును గలవు. రెండునివేదికలను ట్రేడింగ్ కౌన్సిల్ సమక్షాద్వారము సేకరించినది. కాని యేవిధముగ నెవరు సమక్షాద్వారమును విషయమున మాత్రము భేదాధిప్తాయముగల్గెను.

సూచనల సారాంశము

భారత ఆర్థిక విచారణ సంఘము గావించిన ముఖ్యమైన సూచనలు యొక్కయు, అధిప్తాయముల యొక్కయు సారాంశము నీక్రింద ప్రచురించుచున్నాము:—

ప్రి లి మి స రి

(1) ఆర్థిక విచారణ జరుగవలెనని దేశములో ఆర్థిక విస్తరించి యుండెను.

విచారణోద్దేశ్యము

(2) ఈ ఆర్థిక పరిశీలనోద్దేశ్యము సంవత్సరములవారీగా లెక్కలన్నియును గనిపెట్టి ఆర్థిక విధానములను నిరూపించి ప్రస్తుతమున్న ఆర్థిక సమస్యలను పరిష్కరించి యిష్టమున్న లోటు లేకుండజేసి ఆదాయములను వృద్ధిపరచి దేశము యొక్క భాగ్యము సభివృద్ధిజేయవలెననియు యుండెను.

(3) ఆర్థిక పరిశీలన ముఖ్యముగ పరిశీలనలు, రాబడి, ఖర్చు, జీవితవ్యయము, భాగ్యము మున్నగువాని నన్నిటిని పరిశీలించవలయును. ప్రజల ఆర్థిక స్థితినిగూర్చి విచారించుటలో రెండు ముఖ్యమగు పీఠికలకింద జరుగవలయును.

(4) రాష్ట్రములకును దేశమంతటను గూడ వర్తించు పరీక్షలు (5) ప్రజలలో కొన్ని తరగతులకు ఆయా దేశములకు పరీక్షలు. వ్యక్తి ఆదాయము, వ్యక్తి భాగ్యము, దేశమంతటను గల భాగ్యము, ఖర్చు, కూలీలు, ధరలు, అప్పులు మున్నగువానిని విచారించవలయును.

ఇష్టమున్న లెక్కల వివరములు

(4) బ్రటిషు ఇండియా పరిశీలనలో ఇష్టమున్న లెక్కలను మూడుతరగతులకింద విచారించవచ్చును.

ఎ-ఆర్థికాదాయము, జనసంఖ్య, వర్తకము, రవాణా, రాకపోకల మార్గములు, విద్య, నలసపోవుట మున్నగువాని లెక్కలు.

బి-వ్యవసాయము, గడ్డి, పశుపోషణము, అడవులు, చేపలు, లోహములు పెద్దపెద్ద పరిశ్రమలు మున్నగునవి.

సి-ఆదాయము, భాగ్యము, జీవనవ్యయము అప్పు, కూలీలు, ధరలు మున్నగువాని అంచనాలు.

(5) క్లాసు క్రింద లెక్కలు కొద్దియో గొప్పయో పూర్తిగానే యుండవలసి చెప్పవచ్చును.

(6) క్లాసు క్రిందను కొన్నివిధముల తృప్తికరముగనే యుండవలసి పూర్తిగా లేవు. ఇకను (7) క్లాసుక్రింద లెక్కలను సూక్ష్మము చేయును ప్రయత్నమే జరుగలేదు.

5. ఏ-క్లాసు లెక్కలను దేశము యొక్క ఆర్థిక విధానములను నిర్ణయించుచున్నట్టి తోనింత వరకు సీతముజేయలేదు. వానిని యిప్పటి ట్రేడింగ్ కౌన్సిల్ లతో బాటు తయారుజేయుటకు తన్నిపుటల సహాయముతో బనిజేయవచ్చును.

6. ఉత్పత్తి మొత్తము ఎంత విలువయగునో శేరి లెక్కలను తయారు జేయవలయును.

ఇప్పుడున్న వ్యవసాయపు లెక్కలను బాగా తయారు జేయుకొని వ్యవసాయపు లెక్కలను సాధించుటకు మార్గమునుచిచ్చెరుగును. ఈ పనిజేయుటకు సర్వార్థసేవి రెవెన్యూయే జేసి యున్నప్పుడు వేరే యింకొకదానిని నియమించబడినట్లు.

45-52 పార్సాలలో వ్యవసాయాత్మక సంబంధించిన లెక్కలను సమక్షాద్వారము గూర్చియు మొత్తములకు ధరలు పట్టుటగూర్చియు, వివరముగ సూచనలు గావించబడినవి.

ప్రదేశములు చక్కగ గుర్తింపబడి యుండుటచేతను, యిదివర కీవివరములు బాగా తెలియుటచేతను వ్యవసాయాత్మక లెక్కలను గూర్చి యంతింతకాలమున కని లెక్కలను తయారుజేయుచు టనవలయును. ప్రతిసంవత్సరపు లెక్కలను విదేష్ల కొకసారి పరిశీలించుచు నివేదికను తయారుజేసిన జాలును.

55-57,60 పార్సాలందు గడ్డిమేపుట, పశుపోషణము, అడవులు, చేపలు, గృహపరిశ్రమల ఉత్పత్తి విలువను కనిపెట్టుటకును సూచనలు గావించబడినవి.

లోహ ఖనిజ పరిశ్రమలకాఖిలు ప్రతిసంవత్సరమును భాగపరిశ్రమల ఉత్పత్తిని, విలువను సమక్షాద్వారమును.

పరిశ్రమల ఉత్పత్తినిగూర్చి వివరముగ విద్యసంవత్సరముల కొకసారి నివేదికను పంపవలయును.

7. దేశములో ననేకచోట్ల గ్రామములందు యీవిషయములు పరిశీలించబడినవి. కుటుంబములకు ఆయవ్యయములు సిద్ధము చేయబడినవి. కాని అవి వానినిబట్టి యెట్టి నిర్ణయము గావించుటకును వీలులేదు.

కాబట్టి ప్రతి సంవత్సరమును ప్రతిజిల్లాలోన కొన్ని కొన్ని ప్రదేశములందు వాని ఆదాయమును, అప్పును, భాగ్యమును, జీవితవ్యయమును యెంతెంత తగునో నివేదికలను తయారు జేయుచుండవలయును. ఇంకంటాకు లెక్కలను మరికొన్ని యెక్కువ అంశముతో ప్రచురించుచునే యుండవలయును. సాధ్యమైన చోట్ల విచారణకర్తలు వ్యక్తిభాగ్యముల అంచనాలనుగూడ సమక్షాద్వారమును. ఈ లోపల గ్రామములందు పట్టణములందును యెంతెంత భాగ్యము కూడునో అంచనాలు చేయుచుండవచ్చును. ముఖ్యమగు పారిశ్రామిక స్థానములందు జీవనవ్యయ మేమాత్రముండునో సంఖ్యలను సిద్ధము జేయవలయును.

పారిశ్రామిక సంస్థలందును గనులందును పనిచేయు వారలకును గృహపరిశ్రమలందును, వ్యవసాయము, కూలీ పనుల జేయువారికిని గృహమేమి కూలీనిచ్చెదనో రేట్లను తెలిసికొనుటకు సూచనలు వివరముగ జేయబడినవి.

విదేష్ల కొకసారి యీకూలీల పట్టికను గూడ తయారు జేయవలెనని సూచించబడినది.

టోకు చిల్లరధరలు గూడ సమక్షాద్వారమునని సూచనలు గావించబడినవి.

ఆర్థికపరిశీలనమార్గము

8. పరిశీలన ఫలితమును వివరముగ జూపుటకునైన జనసంఖ్యను వృత్తి, ఆదాయములబట్టి విభజన జేయవలయును. ఈ లెక్కలను పరిపాలనాప్రదేశముల బట్టియు అవసరమైనచోట ఆర్థికప్రదేశముల బట్టియు తయారు జేయవలయును.

9. అవసరమైనచోట్ల యెక్కువ మంది గుమాస్తాలను వేసి ప్రభుత్వకాఖిలద్వారానే అన్నివిధముల ఉత్పత్తి లెక్కలను సంపాదించవలయును. మొత్తం ఉత్పత్తివిలువను జేయవలయును. సరియైన ఉత్పత్తి సంఖ్యలను సమక్షాద్వార సాధ్యముగాని చోట్ల ఘనము లెక్కలను జేయవచ్చును.

బాగా పరిశీలన జేయుటకు పూర్తి సంవత్సరమైన బట్టును. గ్రామములందెట్లు పరిశీలించుచు రందరను కొన్ని గ్రామముల వర్తమును రెవెన్యూ సర్కిలునుబట్టి పనిజేయవలయును. పట్టణములందు విడిదిల కొక యింటిని దీసికొనవలెను. సామాన్యముగ నీ పరిశీలనములందు ఆదాయము, వ్యయము, భాగ్యము, అప్పులను కనుగొని చేర్చవలయును.

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ ముసరమని తలంచినపుడు ప్రత్యేకముగ ఆయా ప్రదేశములందుగాని లేదా ప్రత్యేకము తరగతుల గూర్చిగాని విచారణల జరుపవచ్చును.

ప్రావిన్సియల్ లీకోక్రింద నున్న సిబ్బంది ప్రత్యేక విచారణల జరుపవచ్చును.

11. పరిశ్రమలు, గనులు, వానివిలువ మున్నగునవి ఆయా కాఖిలును, గ్రామములలో కూలీలు, ధరలు మున్నగునవి రెవెన్యూ కాఖిలు కనుగొనవలయును.

12. లెక్కలను సమక్షాద్వారమున యంతయును స్వదేశీ సంస్థానములందునలెక్కలకొరకును జేయబడి, ఆర్థికముగ ప్రయోజనకరముగ నుండుటలు జేయవలయును.

13. ఈ లెక్కలను తయారు జేయుటకుందు నిర్మాణ వాతాయన దృఢములకు న్యాయప్రకారము అంగీకారమును బాచువలయును. ప్రజల దగ్గరనుండి అధికారులు తమకు కావలసిన సంగతులను తెలిసికొనుటకు గావలసిన అధికారము నీయవలయును. అట్లు చేసిన విషయములను రహస్యముగ నుండునట్లుగూడ గూర్చించి జేయవచ్చును.

14. ఆర్థిక విషయములందు లెక్కలన్నిటిని తయారు జేయుటకుగాను కేంద్ర ప్రభుత్వ ముఖ్యధానమున సెంట్రల్

స్టేటిస్టికల్ లీకోను స్థాపించవలయును. దానిపై ట్రేడింగ్ కౌన్సిల్ రిపోర్టరీగనుండి సిబ్బందితో పనిజేయవలయును. ఈ లెక్కలను పదేదేల కొకసారి జనాభా లెక్కలు సిద్ధము చేయుట! సెన్ససు కమిషనరుగగూడ నుండవలయును.

15. ప్రతిరాష్ట్రమునందును ప్రావిన్సియల్ ట్రేడింగ్ కౌన్సిల్ యుండి, దానిపై సభికారియుండి రెవెన్యూ డివిజను కొని అసిస్టెంటుండి జిల్లాలలో పనిని తనిఖీ జేయుచుండవలెను.

16. ఈ లీకోల కొక్కొక్కదానితో నొక అడ్వైజరీ బోర్డును జేయవలయును. ఇప్పుడున్న పబ్లిసిటీ అడ్వైజరీ కమిటీకి ట్రేడింగ్ కౌన్సిల్ రిపోర్టరును మరముగ్గరు సభ్యులు ఆర్థికాధికారులుగలవారిని జేర్చి సెంట్రల్ లీకోను అడ్వైజరీ బోర్డుగా నియమించవచ్చును. ప్రతిరాష్ట్రమునందును ఆర్థిక విచారణ సంఘ ముండవలయును. ఇయ్యది రాష్ట్రీయగణితసమ సలహా నియమ అవసరమైనయెడల ఆర్థిక పరిశోధన సందర్భమున జేయు పనిని తనిఖీ జేయవచ్చును.

17. ప్రతి జిల్లాయందును ఆర్థికవిషయముల లెక్కలను సమక్షాద్వారము రెండు యేజేస్సీలుండవలెను. (1) ఇనస్పెక్టరు లుండి ఏగవర్నమెంటు కాఖిలు తెలుపని ఉత్పత్తి లెక్కలను సమక్షాద్వారమును. వ్యవసాయాత్మక లెక్కలను సమక్షాద్వారము గుమాస్తా లుండవలెను.

(2) గాఢముగ విచారణను జరుపుటకు మంచి నిపుణు లుండవలెను.

మొదటిదానికి జేరినసిబ్బంది రెవెన్యూకాఖిక్రింద నుండును గాని ఆసంబంధముగ విషయములలో స్టేటిస్టికల్ కాఖిక్రిందనే యుండవలెను. రెండవది అసిస్టెంటుగణితనిక్రింద పనిజేయుచున్న ప్రజలతో తమ సంబంధమును నడుపుకొనువిషయమున రెవెన్యూ కాఖితో జేరియుండును.

18. ఈ పరిశీలనల ప్రతిసంవత్సరమును గ్రామములందు నూటికి రెండు వంతునను పట్టణములందు 4 వంతునను జనసంఖ్య నుండి వసూలుచేయవలయును. లెక్కలెక్కువగునరికి నమ్మకముగ నిర్ణయముల గావించ వీలుగను.

19. గ్రామములందు సహకారపరపతి సంఘములు జమిందారులు, స్కూలుమాస్టర్లు, దుకాణపుదారుల సంఘములు మున్నగునవి ఇనస్పెక్టర్లతోను, పరిశీలకులతోను సాధ్యమైనంత వరకు జేరియుండవలెను.

వీలైనపుడు గృహపరిశ్రమల సూచనలెండెంట్లు సహకార పరపతిసంఘములందలి సభ్యులు మున్నగువారి సహాయమును గాంచవచ్చును.

20. బర్మా, మద్రాసు, బొంబాయిలోని లేబరుఫీసులను ప్రావిన్సియల్ ట్రేడింగ్ కౌన్సిల్ లీకోలోజేర్చి లాండురికార్డులపై రెక్కలు, ప్రావిన్సియల్ ట్రేడింగ్ కౌన్సిల్ లీకోలోగములను వీలైనచోట కలిపిజేయవలయును.

21. బ్రటిషు ఇండియాకు సంవత్సరనివేదికను ప్రకటింపవలయును. తయారైన లెక్కలను విదేష్ల కొకసారి ప్రావిన్సియల్ సెంట్రల్ లీకోల పరిశీలించవలయును. సంవత్సరపు బడ్జెటును సిద్ధముజేసినపుడు ఆయాసంస్థలందు సంవత్సరములో జేసినపనుల గూర్చి చర్చింపవలెను.

22. గ్రామమునకు సంబంధించిన లెక్కలను అందు ప్రకటించి రెవెన్యూ స్టేటిస్టికల్ కాఖిల ఉద్యోగులు ప్రజలకు తెలుపవలయును.

అడ్వైజరీ సంఘములు డి ప్రతికలందును, ఉపన్యాసములందు ఆర్థిక నిర్మాణమునందు గల లోపముల వెల్లించి వాని నివారణ మార్గముల తెలుపవలయును.

23. జాతీయముగ ఆర్థిక పరిశీలనమును చేసి స్టేటిస్టికల్ కౌన్సిల్ సంపాదించుటకు స్వదేశీ సంస్థానములను గూడ కోరవలయును.

ఖర్చుల అంచనా

24. ఇప్పుడున్నవర్షలు ఇంటెలిజెన్సు ఆఫీసులో ట్రేడింగ్ కలా పెక్కును కను ఖర్చుకన్న యెక్కువ సం॥ మునకు 75000 రూపాయలను. ముందు సిద్ధముగలకు ఖర్చు లక్ష రూపాయలు గావలసియుండును. విదేష్ల కొకసారి విచారణకు 25 వేలు గా వలసియుండును. 75 వేలు ప్రతి సంవత్సరమునందు ఖర్చు. 125000 రూపాయల మొత్తము మొదటిరెండు సం॥ ములలో ఖర్చు జూపవలసి మొత్తము.

25. పంజాబునండి రాష్ట్రీయను ప్రావిన్సియల్ లీకోను స్థాపించవలెనని ప్రతిసంవత్సరమును 47500 రూ॥ లు గా వలసియుండును. మొదటి రెండు సం॥ ములలోను రు 255000 ను ఖర్చుజేయవలసియుండును.

26. బ్రిటిషు ఇండియా మొత్తము విగ్రహ ప్రతి సంవత్సరమును 56.79 లక్షలు ఖర్చు చేయవలసి యుండును. మొదటి రెండు సంవత్సరము లోను 30,62 లక్షలు ఖర్చుగావలయును. ఈ ఖర్చులో పెంటలవీరో చేరదు.

27. పర్మి నెంటు సెటిల్మెంటు క్రింద జేరిన ప్రదేశములందు వ్యవసాయాత్మక విషయముల సంబంధములకు పర్మి ఆ ఖర్చుగావలసియుండును. దీనిని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములే రేము గాము నిర్వహించుకొన వలెను.

28. రాష్ట్రముల కగు ఖర్చును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములే సాధారణముగ భరింపవలయును. కాని రాష్ట్రములందు ఆర్థికముగ యిబ్బందు లుండటవలన బదేండ్లబాటు కేంద్ర ప్రభుత్వమే సగము ఖర్చును భరింపవచ్చును.

29. ఈనూతన సంగీకరించు నెడల యాస్కీమును ఖర్చు యీక్రింది విధముగ నుండును.

కేంద్ర ప్రభుత్వము

మొదలు పెట్టుబడి 16.56 లక్షలు

ప్రతి సం॥ ము ఖర్చు 29.15 లక్షలు

రాష్ట్రము లన్నియు జేర్చి

మొదలు పెట్టుబడి 15.81 లక్షలు

ప్రతి సం॥ ము ఖర్చు 28.40 లక్షలు

30. నెమ్మదిగా కొంత ఖర్చును స్థానిక సంఘములకును యా ఆర్థిక భారమునందు పాల్గొను గ్రామములకును పంచవచ్చును.

యం. విశ్వేశ్వరయ్య

అధ్యక్షుడు

హరికిషక్ కాల్

ఏ. ఆర్. బర్మెట్టు హార్డు

ఇప్పుడే వెలువడినది! చదువ తగినది!!

నవన శృంగారము నవన శృంగారము. నాయికా నాయకుల నిష్కవర్ణుల ప్రేమ ప్రపూరిత శృంగారము. యువజన మనోహర శృంగారము. సుందరీసుందరుల చమత్కార సంభాషణ సంకోభిత శృంగారము. సరససల్లాప విలాసభాసుర శృంగారము శరచ్చంద్ర చంద్రికా భాసమనోహర సలతా ప్రతాప దోలికా క్రింద సేవ్య పరతంత్ర తరుణిగా రాజిత శృంగారము. కామినీ మృదుమధురాధర విలసిత శృంగారము. పిల్ల తెమ్మెరల చలువదనాని కెదురు చూచు శృంగారము. పద్మమంతయు శృంగారము ప్రతిపదము శృంగారము. ఇంతయేల? శృంగార మంతయు శృంగారము. ఆంధ్రదేశమున ప్రసిద్ధి గాంచిన కవి పుంగవులచే రచియింపబడిన శృంగారరస ప్రపూరితములగు పద్యరాజములచే రాజిల్లుచున్నది శృంగారము.

5 అజాల తపాలబిల్లుల పంపిన వారికి బుక్ పోస్టుగా పంపబడును. షెడ్యూల్డ్ కాగితముపై శృంగారముగ ముద్రించిన, శృంగారము. వెల 0 4 0

జి. యస్. శాస్త్రి అందు కంపెనీ,

తపాలా పెట్టె నెం 110 ముద్రాను.

క్రేష్టమైన రోల్డుగోల్డు బంగారు చేతిగడియారములు 10 సంవత్సరములు ఉత్తరవాదము

నెం. 20 స్త్రీలును, పురుషులును ధరించుటకు, సుందరమైన, గుండ్ర ఆకారముగల స్విచ్ యంత్రము కాలమునకు సరియైన గాంధీ చూపును. యా 7 2-0.

నెం. 23 పలువిధ విల్ల ఆకారములకలిగి, ప్రకాశించు నుండుంటి రూపుగల, డయల్, రెప్రినిషునుపుముల కలిగినది. యా 8-4-0.

నెం. 24 వీటిపై కనపరచిన వాటిలో అతి క్రేష్టమైన మొదటి తరము. యా 8-8-0.

నెం. 29 చిత్రముచెక్కిన, కేటి ఆఫ్ గోల్డు వెండిగడియారము, లీవర్, యంత్రము. యా 4-15-0.

గమనింపు. పై కనపరచినటువంటి చేతిగడియారముల యొక్క 10 సంవత్సర ఉత్తరవాదము. వెనుక భాగమునందలి ముద్రించుచున్న నెంబరులు 20, 23, లేక, 24 లో, మూడు గడియారములు తీయువారికి, అతి సుందరమైన, గోల్డు తిగి లింపు గడియారము బహుమానముగా యివ్వబడును.

డి. ఆటోమన్ కంపెనీ,

తపాలా పెట్టె నెం 174 (ఎ) మదరాసు.

అస్పృశ్యత - ప్రభుత్వము

(ఒకవిలేఖరి లేఖ)

“అస్పృశ్యతను తొలగించుటకు ప్రజలు చేయుచున్న ప్రయత్నమునకు దొరతనమువారు నిరోధమును కలిగించిన నిమిత్తమే మొక్కటియును నాకు కనబడలేదు” అని మార్చి 27-8-28 వ తేదీని ఎంగుయిండియా పత్రికలో ప్రకటింపబడిన వ్యాసమునందు నూచించితిరి. మీరు బాగుగా ఆలోచింపకుండానే అటుల వ్రాసితిరని నేను చాలామారు మోచించిపంపిండ్ నిర్ణయించి యుండలేదు. దొరతనమువారు సంస్కరణకు ప్రతిహేతులుగా నున్నారను విషయము మీకు తెలియకపోవచ్చును. దొరతనమువారు ప్రత్యక్షముగా నిరోధమును కలిగింపకపోయినను దానిని సాగకుండ్ చేయుటకు వారి సంకల్పముని యీ యుద్ధమున పని చేయుచున్న మేము అనుభవమువలన చెప్పగలిగియు యున్నాము. అంగ్ల దేశపు యువరాజు ప్రెన్సు ఆఫ్ బేల్జియా యిచటికి వచ్చి నప్పుడు మీరలు డివిజను నుండి కొంతమంది చమరుల నొకరి నచటికి గొనివచ్చివారి పక్షమున యువరాజు కొక సన్యాస పత్రమును సమర్పించిరి. ఆ సన్యాస పత్రమును గూర్చి నియమింపబడిన మనుష్యులను వారు అస్పృశ్యుల కడ చేరిన ప్రచారమురీతిని సన్యాసపత్రమునందలి రీతిని పరీక్షింపగా అది యంతయును దొరతనమువారి పనియే యని స్పష్టముగా తేలినది. అది యొక్కటిమాత్రమే గాదు. అటుపిమ్మట కూడ చాలపనులు జరిగినవి. మయిసపురి, యిటానా, ఎటా, కాన్పూరు మండలములలో యువరాజు వచ్చినపుడు అస్పృశ్యులలో విపరీతముగు చిత్తవికారము కలిగినసంగతిగూడ మీకు తెలియకపోవచ్చును. దానిచేరు అది హిందూ ఆంధ్రీశము. వారి నాయకుడు చాలకరప్రతిమలను అచ్చువేయించి పంచిపెట్టెను. అతడు అగ్రవర్ణములవారిని మిక్కిలిగా దూషించుచు అస్పృశ్యుల దీనస్థితికి అగ్రవర్ణములవారే కారకులనిగూడ వ్రాసెను. అగ్రవర్ణములవారు దేశమునుజయించిన విదేశీయులుగాగ వారిని ద్వేషింపవలె ననెను. ఆర్యులు ఆయుధ పాణులై వచ్చి ఆనాడులను (అబ్బసీను) ఓడించి వారి యిండ్లను తగులబెట్టి వారిని బానిసలను చేసెను కథ నతడు ప్రమాణముగా వ్రాసెను. హిందువులందరను ఆర్యులేగాన అస్పృశ్యులు హిందువులపై తిరుగబడవలెను. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును కోరవలెను. బ్రిటిషు పరిపాలన ముండుటచే మనము బ్రతికితిమిగాని లేనిచో హిందువులు వనలను పూర్తిగా రూపుమాపియే యుండురు. అనికూడ ఆతడు వ్రాసెను. ఇది ఆంతయును దొరతనమువారి ప్రోత్సాహమువలనే జరిగిన దనుట కెట్టి సత్యమును లేదు. ఈ సమస్య యందు గూడ వారు భేదోపాయమును ప్రయోగింపదలచిరి. అట్టిస్థితిలో దొరతనమువారేమి యను చేయుటలేదని ఎటుల చెప్పవలెను? వారు సంస్కరణకు నిరోధము కలిగింపకపోవచ్చును. ఈపరిస్థితులను తమకనుకూలముగా వీల చేసికొనగూడదు? అని అవిలేఖరి వ్రాసెను.

ఈ కథయంతయు నే నెరుగుదును. దొరతనమువారే అందులకు కారకులను విషయము నా కిదివరకు తెలియకపోయినను వారే చేసినరని నమ్ముటకు మాత్రమవకాశము లేకపోలేదు. భేదోపాయము దొరతనమువారికి ముఖ్యసాధనమే యగును. మనలో కలహములు కలిగిననే వారికి బలమధికమగును. మనయొకమత్యము వారికి హానికరము. కాని అంతమాత్రమున దొరతనమువారు అస్పృశ్యతనివారణమునకు నిరోధమును కలిగించుచున్నారని ఎటుల చెప్పవలెను? అస్పృశ్యతను తొలగించుటకు వారికి నూతులను త్రవ్వించుట, పాతకాలును తప్పించుట, మనసాత్మను వారికిచ్చుట మున్నగువనలను హిందువులను మనము చేయబూనినచో దొరతనమువారేమి చేయగలుగుదురు? మనము మనవిధిని నెరవేర్చుకొన్నచో దొరతనమువారు అస్పృశ్యులను వశపరుచుకొనే తమపనిని సాగించుట కెట్టి అభ్యంతరమును లేదు. కావున దొరతనముపై నిందవాపి స్వరాజ్యము వచ్చువరకును మిన్నకుండుట మహానరకముగాన వెంటనే అస్పృశ్యతను తొలగించుటకు చాలాకష్టతో పనిచేయవలెను” (మో. క. గాంధీ-ఎంగుయిండియా 24-9-28)

చుండుకునూనె సినా 1-కి 0-6-0

ఈ నూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాలంటు, జిలగోకుడుపుండ్లు మొదలగువి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకహాని గలుగక చక్కగ తెరుగ గవు.

అమృతాంజనం డిపొ, మదరాసు - బొంబాయి

ఎన్నిక తగవులు

స్వరాజ్యయులపై కేసు కొట్టివేయబడెను

ఎన్నూరు పోలీసుకోర్టులో నిన్నున ఎన్నికల సందర్భమున స్వరాజ్యయులపై లేబడిన కేసులను విచారించి కొట్టివేసిరి. మొట్టమొదట రత్నంగార మఫీ మహమ్మదుపై తెచ్చినకేసు విచారించబడినది.

బెజవాడ వకీలు కె. రంగారావుగారు తాను పెట్టెంబరు 14 వ తేదీన కాన్పూరేషను భవనములో వాసునాయుడుగారి తరపున ఓట్లు లెక్కించినపు డుండెననియు, కమిషనరుగారు గదిలోనుండి లేచిపోవగానే ముద్దాయి ఫిర్యాది వాగ్వాద మొనర్చినయే చెప్పెను. వారిరువురు ఒక బల్లపై కూర్చుండురి. ముద్దాయి ఫిర్యాదిని తోసివేసెను. అంత “మీస్టరాజ్యయులు జూపు మర్యాద యిదియూ” యని ఫిర్యాది అనగా “నోవమాయి, పూలు” అని ముద్దాయి అనెను. సురేంద్రనాథ ఆర్యగారు వారివెనుక కూర్చొనియుండెను. కాని ముద్దాయికి ఆశనికీ వాదము జరుగలేదు అని సాక్షి చెలిపెను. ఎ. ఎస్. మప్పురావుగారు, ముద్దాయికి ఫిర్యాదికి దేమివాదము జరుగలేదుగాని ఆర్యాగారికి ముద్దాయికి జరిగెనని నుడిచెను.

తీర్పు:—న్యాయాధికారి యిట్లు తీర్పుజెప్పెను:—ముద్దాయి వకీలు దెల్పినదానిబట్టి ముద్దాయి ను. ఆర్యగారిలో వాదించెనుగాని ఫిర్యాదితోగావని తెలియుచున్నది. ఫిర్యాది తెల్పినట్లు తాను ముద్దాయి ఒక్క బల్లపైనే కూర్చొనియున్న యెడల ప్రతిపక్షులైనవారు అట్టి సమయమున ఒక్క బల్లపై కూర్చునుటబట్టి సఖ్యతగ, హాస్యముగ మాట్లాడుకొని యుండురేగాని కాంతిభంగరమున అవమాన మేమియు లేదని తోచకమానదు. ఇంక “పూలు” అనుపదముగూర్చి ఆయన, ‘ఫెల్లో’ అనెనుగాని పూలు అనలేదని వాఖ్యులమునందు చెప్పెను. ఆయనను “స్వరాజ్యయుల మర్యాద యిదియూ?” అని ఫిర్యాది ఎగతాళి చేయగా ప్రత్యుత్తరముగా చెప్పెను. క్రొత్తవారి మధ్య యిట్టి సంభాషణ అవమానమగునగాని ఒండొరుల నెరిగిన పీర్లు నెంచవీలులేదు. అంత ప్రమాదము లేదు. ఇట్టి కేసుల విచారించి శిక్షలువేయుట మా కోర్టుకాలము వృధజేయుటయగున కావున కేసు కొట్టివేయుచున్నాను.

(2)

సురేంద్రనాథ ఆర్యగారు మహాదేవయ్యరు, మరివలుగురపై తెచ్చిన కేసు పిమ్మట విచారించబడెను. కె. వి. రంగరావు ఇనస్పెక్టరు ఉన్ననుగార్లు విచారించబడిరి. 223 స్పెక్టరు ప్రకారము సమనులు జేముటకు ఉత్తరువుజేసిరి.

(3)

పురుషోత్తమ ముదల్గారు కె. శ్రీరాములునాయుడు, నాదముని, మఫీమహమ్మదు, వేణు, పళ్లని, పొన్నురంగంగార్లుపై తెచ్చిన కేసులు పిమ్మట విచారించబడెను.

కె. రంగరావుగారు సాక్ష్యము నిట్లు దెల్పిరి:—కీల్సుకు డివిజను ఓట్లు లెక్కించుట నిలుపుతేయగానే మేడ దిగువను నెద్ద గ్వని వివరించెడి. నేను ముద్దాయిలు ఫిర్యాది అందరము నా బాటపై నుంటిమి. మొదటి ముద్దాయి దిగువ నొకని జూపుచు “వానిని జూచుకొనుడు” అని కేకులు వేసెను. వెంటనే దిగువనున్నవారు కొందరు ఆజూపబడిన వాని చుట్టవేసి కొట్టిరి. ఫిర్యాది ముద్దాయిలను చేరి యిదియూ మీరు చేయునది అని యడిగెను. “నీకేల పొమ్మ?”ని వారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. మొదటి ముద్దాయి వేగొకరిని జూపి అట్లే యనెను. అంతట మరికొందరు ఫిర్యాదిని మొగముపై గొట్టిరి. వారివారో నేను క్రొత్తవాడ నగుటచే జెప్పటం. కమిషనరుగారు పోలీసు ఇనస్పెక్టరుని బిలిచి, ఆర్యాగారిని ఫిర్యాదిని నన్ను మావత్తునువారిని జాగ్రత్తగా ఇండ్లకంపముని నుడిచెను. మేము ఇనస్పెక్టరు సహాయమున మోటారు పెక్కిలిమి. చుట్టునున్న ప్రజ మోటారు కర్రలతో కొట్టి పైకప్పు వెనుక భాగము చింపి తద్వారా రాళ్లు విసరిరి. ఒకడు ఫిర్యాది మొగముపై పెదము వాచునట్లు చేతితో గొట్టెను. మేము వెంటనే పోలీసునేషనులో ఫిర్యాదుజేసిరిమి.

న్యాయమార్తి యిట్లు తీర్పు జెప్పెను. ఫిర్యాదుతరఫ్ వకీలు కోల్పోగారు ముద్దాయిలలో శ్రీరాములు నాయుడుగారు మఫీమహమ్మదు రి న ముద్దాయిగార్లుపై నేరమును గ్రువపరచుకొనలేదు గాన వారు దుండగమును ప్రోత్సహించిన నూతనలు లేదుగాన వారిని విడచిపెట్టుచున్నాను. ఇతర ముద్దాయిలపై 22, 423 స్పెక్టరుల ప్రకారము సమను లొసంగుచున్నాను.

(4)

హమీదుఖాను తదితరులపై సారథినాయకురు పెట్టిన కేసునందు ఫిర్యాది హాజరుకానందున కొట్టివేసిరి.

మేనేజరు:—ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసిలిమిటెడ్,
19, హారిన్ రోడ్డు, మాంటురోడ్డు, మద్రాసు

హిందూ యువతీ శరణాలయము

విన్నపము

ఈ శరణాలయమునకు భవనసహాయము చేయగోరుచు దిగువ సంకేతములు చేసిన మదరాసు నాణ్యముల కొంకర పుర జనుల కీ దిగువనీతిని విన్నపమును ప్రకటించుచున్నాము. ఈ సంఘమునకు కార్యనిర్వాహకసభ్యులు గా || వి. రామదాసు పంతులుగారు (అధ్యక్షుడు) కా || ఎస్. మద్దులమ్మమ్మ గారు (ఉపాధ్యక్షురాలు) కా || కె. ఎ.కా. కేశరిగారు (కోశాధికారి) శ్రీమతి బి. వంగరాజమ్మ చివరమ్మ, వి. వంగరాజమ్మ, కె. భావ్యమయ్యంగారు శ్రీమతి యామినీపూర్ణతిలకమ్మ (కార్యదర్శిని) శరణాలయము కిల్పాకు మండపముగోడవందు 2 చ గృహము.

విన్నపము

మదరాసు పురజనులకు, ఇతరస్థలములవారికి, కిల్పాకు లోనున్న హిందూయువతీ శరణాలయమును ఎరుకపరచు కతాహాలపడుచున్నాము. ఈ సంస్థను ప్రఖ్యాతి వడసిన సంఘసేవకురాలు శ్రీమతి యామినీపూర్ణతిలకమ్మగారు 2½ సం వత్సరములక్రిందట స్థాపించి నడపించుచున్నారు. నీతిబాహ్యమున ప్రవర్తనకు పాల్పడు స్త్రీజాతి నుద్ధరించుటకు యాసంస్థ యుజ్జే శీలపడినది. ఇట్టిస్త్రీలు ఆదిని జేవాలయములలో భక్తురం డ్రుగానుండి రానురాను నీతిబాహ్యప్రవర్తనలకు లోనయి సంఘమునను హానికరమైపోయిరి. ఆజాతిస్త్రీలు చాలమంది అవకాశముదొరకిన గౌరవమున జీవనముల గడపుకొన సంసిద్ధముగ నున్నారు.

ఈవిషయమును శ్రీమతి యామినీపూర్ణతిలకమ్మగారు గుర్తించియు ఏదేండ్లనుండి వారియిండ్ల వంటది తిరిగి ప్రచారముచేసి చాలమంది బాలికలను వివాహితల జేసెను. కాని సేవజాలకు పోషణచేయగలసిన అవసరమున్నదిగాననే యీ శరణాలయము అవశ్యకమైనది.

ఈ సంస్థయందు సాహిత్య వైదిక వృత్తివిద్య లన్నియు నేర్పుచు న్నారు. అందుచేరు వారిని పారి పూర్వార్థమునుండి తప్పించి గౌరవమున స్వతంత్రజీవనముల గడపుటకు తుపాదిగా జేయుదును. ప్రస్తుతము వృత్తివిద్యగా నూయ్యుచుండు, నేత, చిత్రలేఖనము, బుట్టలట్టుట, తోటపని యివ్వు విద్య మాత్రము నేర్పుచున్నారు.

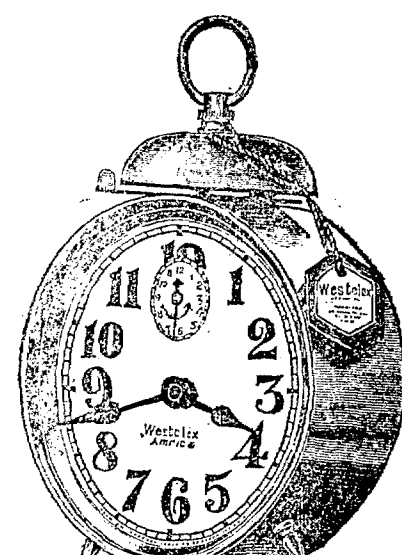
ఈసంస్థ ప్రస్తుతము తిలకమ్మగారు ప్రకటించుచున్న ఆంధ్రపత్రిక ప్రతిక "హిందూయువతీ" రాబడివల్ల పోషింప బడుచున్నది. మరియు ఆమె అవ్వడప్పుడు చందాలు పాలు జేయును. ఈసంస్థను మహాత్మాగాంధీ రెవరనాయకులు మెచ్చుకొనిరి. అందు చేరు పిల్లలసంఖ్య అధికముగుటచేతను, విద్యా శాఖ లెక్కమెట్టచేతను భవనము చాలకున్నది. ఈ సంస్థ చేయు పనికి సంబంధించి జేరియు దాని అవశ్యకతను గుర్తించియు, భవనసహాయము జేయుడని పురజనుల గౌరవమున్నాము.

చందాలను శ్రీమతి తిలకమ్మగారికిగాని, ఆమె పత్ర ప్రతినిధులకుగాని చెల్లించవచ్చును.

(సం) వి. రామదాసు, టి. వి. శేషగిరిఅయ్యరు, ఎ. మద్దులమ్మమ్మ, కె. భావ్యం. మృదాలినీ ఛటోపాధ్యాయ, టి. పదాశివయ్యరు, జి. లక్ష్మన్న, దొరతీ జనరాజదాస, వి. ఆండాశమ్మ, కె. ఎ.కా. కేశరి, వి. సుందరమ్మ, టి. వరదరాజులు, సి. నరేశముదల్యారు, కె. నాగేశ్వరరావు, ఆర్. మార్యనారాయణరావు, సి. కందస్వామి మువల్యారు.

ఇట్టి ప్రకటన బొంబాయిలో కొందరు నాయకులు గూడ గావించిరి.

ఆలశ్యముగా లేవకుండుటకు ఇది తగిన నివారిణి గుడ్ మార్నింగ్ అలారం టైమ్ పీసు

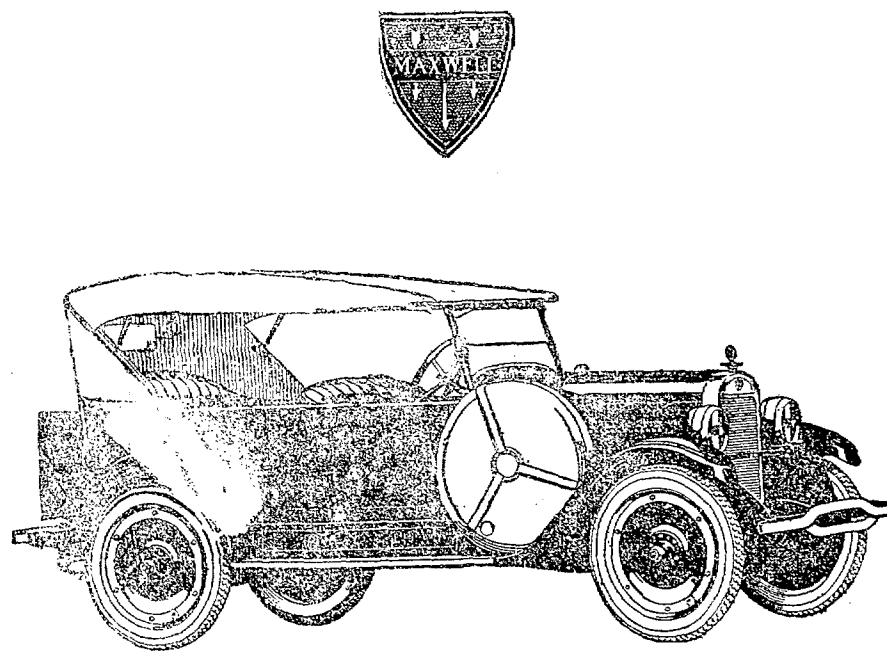
యెన్నె పెడే ప్లేట్సు ఆఫ్ అమెరికాలోనున్న వెస్టు క్రాస్ బిగ్ బెక్ క ర్యాగరము నందు యిది తయారు చేయబడినది. చూచుటకు చాల అందముగానుండును. మిక్కిలి గట్టిగా తయారు చేయబడినది.

తెల్లని డయలు, అరేబియా సంఖ్యలు, 6½" అం. ఎత్తుగలది. అలారము అవసరములేకపోయిన త్రిప్పివేయవచ్చును; ఒక నవత్సరం పూనీ ప్రత్యముతో సహా సరఫరాచేయబడును. ధర 1 కి రు 6-12-0 లు మాత్రమే. కాదరు అండ్ యూనస్ బ్రదర్సు, (1888 సం||ల నుండి గడియారముల వ్యాపారము చేయువారు. గవర్న మెంటు, రైల్వే సప్లైయర్లు, రటన్ బజారు, మదరాసు. Khader & Yousuf Bros. Govt. & Rly Suppliers, MADRAS

హనుమాన్ కావింగ్ పెటనలు

1727 ఎస్. రంగనాథం శెట్టి & బ్రదర్, 12, బందరుపేథి, మదరాసు.

పవ్లక్ టెక్ నా. ఎకర్ సైజు మోడెల్స్, డ్రాయింగ్, గ్రాఫ్ బుక్సులు, పూరిష్ క్యాప్ కేపర్, లెటర్ షేప్స్ మిక్కిలి మేలైనవి.

Maxwell

మా క్సు వెల్

క్రొత్తవి నోదమెనబండి

మంచి వేరుపొందిన బండి

విదుగురు కూర్చునుటకు తగినది, బాదాము రంగు వేయబడినది, ఎట్టని హంటు, నల్లని ఫెండర్లు, గుండ్రని చక్రములు, బాన్ చి మాగ్నెటో, జెనిత్, కార్బు రెటర్, రెమి ఎలక్ట్రిక్ వద్దతి, ముందు పెనుక బంపర్లు, వెనుక ట్రంకు—మెడలగునవి అన్నియు చేరి క్రొత్తమాక్సు వెల్ వినోదమైన బండి యగును. ప్రస్తుత కాలమునకు మిక్కిలి మనోహరమైన బండి. ఒకదానిని మేము మీకు చూపవచ్చునా? 1299

ధర రు 5,450

ఎఫ్. ఓ. ఆర్., మదరాసు.

SPENCER & Co., LTD. MADRAS & BRANCHES

నిజమైన సత్యాగ్రహము

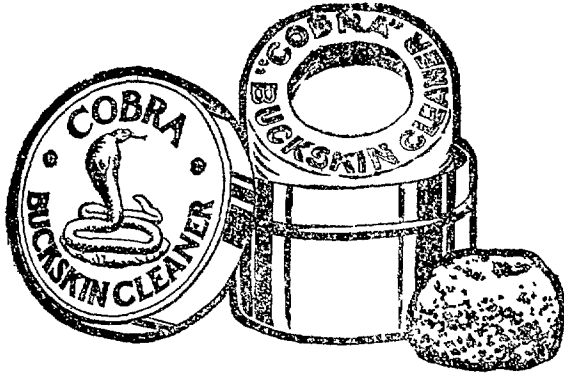
వైకంఠ జరుగుచున్న పని

ఇటీవల కొంతకాలమునుండి నే నీవిషయమును గూర్చి ఏమియును గూడ వ్రాయకుండ నుంటిని. ఇప్పుడైనను అధికముగా వ్రాయున దేదియును లేదు. అచట జరుగుచున్న పనిని మాత్రము వివరించుచున్నాను. నేను కలకత్తాలో నుండగా నే యీ లేఖ నాకు చేరెను. కాని దానిని మరపువలన యింతవరకును ప్రకటింపలేదు.

“ఇప్పుడిచట మేము పదిమంది మాత్రమే యున్నాము. మాలో ఒక్కొక్కరొకరు ఒక్కొక్కరు వంటచేయుదురు. తక్కిన వారిలో 8 మంది సత్యాగ్రహమును జరుపుటకు వెళ్లెదరు. సత్యాగ్రహమునకు వెళ్లుటకును జరుపుటకును మరల వచ్చుటకు మొత్తము నాలుగు గంటలు పట్టును. వేకువను 4½ గంటలకు మేము నిద్రలేచెదము. అరగంటసేపు ప్రార్థనచేసెదము. ఉదయము 5 మొదలు 6 వరకును యిండ్లు తుడుచుట, నీళ్లు తోడుట, పాత్రలను కడుగుట మున్నగు పనులను చేసెదము. మాలో యిద్దరు 5½ గంటలకే సత్యాగ్రహమునకు వెళ్లెదరు. తక్కిన మే మందరమును 7 గంటల లోగా స్నానముచేసి నూలు నడుతుట ఏ కులు చేయుట మున్నగు పనులను జేయుచుందుము. సత్యాగ్రహమునకు వెళ్లవలసిన వేళవచ్చునరకును ఈపనినే చేయుచుందుము. మాలో చాలమంది రోజుకు వేయిగజముల నూలు వడికెదరు. కొందరు యింకను హెచ్చుగా కూడ వడికెదరు. అందరమును కలిపి రోజుకు 10,000 గజముల నూలు వడికెదము. అదివారమునాడు మాత్రము నిర్వంధములేదు. ఎవరికితోచిన పని వారుచేసెదరు. మాలోకొందరు అదివారమునాడు గూడ 2, 3 గంటలసేపు ఖద్దరుపని చేసెదరు. కాని ఆనాడు నూలువడికినను దానిని ఆశ్రమమునకు యియ్య నవసరము లేదు. మాలో కాంగ్రెసు సభ్యులుగా నున్నవారు నూలుచందానిమిత్తము అదివారమునాడు వడికిన నూలునే పంపెదరు. దేశబంధు దేశీయనిధికి పంపుటకు మాలోకొందరు అదివారమునాడు గూడ నూలునడుతుచున్నారు. సెప్టెంబరు 4వ తేదీ భారతపితా మహాదినముగాన ఆనాడు మీకు కొంత నూలు పంపదలచితిమి. అందుకొరకు ప్రత్యేకముగా వడికిపంపెదము. ఆనాడు మేము వడుకుగలిగిన నూలునంతను యితరులచేబట్టి నూలును కలిపి మీకు పంపెదము.” అని ఆలేఖలో నున్నది.

వైకంఠ సత్యాగ్రహాలకు సత్యాగ్రహ తత్వము బాగుగా బోధపడినది. చాటుదర్శనము ప్రగల్భములు మున్నగున వేయును లేవు. పట్టుదలయును కార్యదీక్షయును మాత్రమే కనబడుచున్నవి. సత్యాగ్రహాలు ఒక్క నిమిషమైన వృథచేయగూడదు. వీరందరును సరిగా పనిచేయుచున్నారు. నూలు నడుతుటలోగూడ దేశీ దానికి వేరువేరుగా వడుతుచున్నారు. ఆశ్రమమునకు వేరుగను కాంగ్రెసు చందాకు వేరుగను పితామహాదినమునకు వేరుగను వారు వడికిరి. దేశబంధు దేశీయనిధికి గూడ ప్రత్యేకముగా వడుతుట చాల సమంజసముగా నున్నది. గతవారమున అదివారము తప్ప తక్కిన ఆరురోజులలోను ఎనరెంత వడికినదియును వివరముగా వారు వ్రాసి నాకు పంపిరి. ఒకరు 6 రోజులలోను 17 వ నంబరు నూలు 6, 895 గజములు వడికిరి. ఇది మిక్కిలి హెచ్చుమొత్తము. ఇంతకంటె హెచ్చుగా అచట మరెవ్వరును వడకలేదు. మిక్కిలి తక్కువ మొత్తము 18 వ నంబరు 2986 గజములు. అతడు మూడురోజులు నెలవుమీద వెళ్లెనని వ్రాయబడెను. కావున మూడురోజులలోనే అతడు 2986 గజములు వడికెను. మొత్తము మీద దామాషను ఒక్కొక్కరు ఆవారమున ఒక రోజుకు 8 6 6.6 గజములు వడికినట్లు నై నది. ఆ గజము 26 వ తేదీతో అంతమైనవారమున వడకబడిన నూలులెక్కలునుగూడ వారు నాకు పంపిరి. ఆ వారమున వడకబడిన మిక్కిలి హెచ్చు మొత్తము 7700 గజములు. మిక్కిలి తక్కువ మొత్తము 2000 గజములు. 2,000 గజములు వడకిన సత్యాగ్రహి ఆవారమున రెండు రోజులు మాత్రమే వడికెను. అప్పక్యతానివారణమునకును నూలువడుకుటకును సంబంధమేమి? అని అడిగినచో వైకెట్టి సంబంధమును లేదుగాని నిజమున కంతయును సంబంధమే అని చెప్పవలసియుండును. వీని కన్నిటికిని ప్రధానమైన భూషణ మొక్కటియే. వారికి నూలునడుతుటయే ఒక యజ్ఞము నంటిది. అది జాతీయమగు క్రతువు. నిజమైన విప్లవమునకు సీమిని, పీఠును వెల్లడించును. నిర్దుష్టమైన విజయమున కది ముఖ్యుత్తరములు. (హె. క. గాంధీ. 24-9-25.)

కోబ్రా మృదువైన చర్మమును

శుభ్రపరుస్తుండు

నీ వికి సాటి లేదు

తయారుచేయువాడు

జె. అండ్ కో., లిమిటెడ్.,

వాట్ ఫోరు,

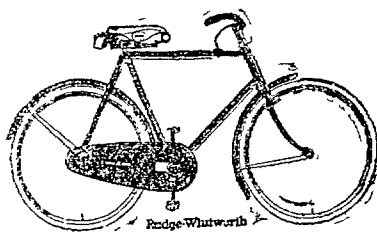
(5)

ఇంగ్లాండు.

Rudge-Whitworth Britain's Best Bicycle

మిక్కిలి సుప్రసిద్ధమైన బైసికిలును ఉపయోగించుటకు వీలున్నప్పుడు
ఏల మీరు కష్టపడి నడచెదరు

611

రజ్జి విట్ వర్త్ మాడల్ డి లక్సు నెం 8 రు

1 కి ధర రు 190 నుండి 180 లకు తగ్గించబడినది.

రజ్జి విట్ వర్త్ ఏరోస్పెషల్ నెం 1 రు ధర రు 160

నుండి రు 140 కు తగ్గించబడినది.

రజ్జి విట్ వర్త్ స్టాండర్డ్ నెం 26 రు ధర రు 130

నుండి 120 లకు తగ్గించబడినది.

ముఖ్యగమనింపు:— సరసమైనలాండర, గంటకూడ ఇనాముగా సరఫరా చేయబడును.

సోల్ ఏజెంట్లు:— ఇంగ్లీషు నైకిల్ మోటారు & ఇంప్రోవింగు కంపెనీ,

బ్రాంచిఆఫీసు: నెం. 3 మాంటూరోడ్డు.

1

9, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఉత్తరములచే మీవ్యాపారమును వృద్ధిజేసికొనుడు

దీనిని మీరు చేయగలరు. మీ రిదిగవ తెలుపబడిన పుస్తకములో ప్రకారము వ్రాసిన

తప్పక మీ ఉత్తరమువలన మీకు మంచిలాభము గలుగును

K. M. BANERJEE'S.

Mercantile and Mail Order Letters and Methods.

మీకు అని ముల వ్యాపారములందును మీకెట్లు లాభముగలుగునది తెలుపును. వ్యాపారము, ప్రకటనలు, ప్రార్థించుట, ఉద్యోగము, నూలుచేయుట మొదలగువాటికి సంబంధించిన ఉత్తరములు ఎట్లు వ్రాయవలసినది యందులోగలవు. మెయిల్ ఆర్డర్ బిసిన్స్ నందుగల రహస్యములన్నియు నిందులో గలవు. తొమ్మిది పూర్తిభాగములు ప్రస్తుతకాలమందు వ్రాయు ఉత్తర పద్ధతి, యేపద్ధతుల ననుసరించి ఉత్తరములు వ్రాయవలసినది, సాధారణముగానుండు మాదిరిలు, విక్రయించు, ప్రమోదించుట మొదలగువాటికి సంబంధించిన ఉత్తరములు, వ్యాపారమును అభివృద్ధిజేయుటకుగల రహస్యములు, ఎట్టివ్యాపారమునైనను హెచ్చుజేయుట, అప్పులు పనూలుచేయుట, వర్తకసంబంధమైన గురుతులు, లెక్కలు మొదలగునవి విపులముగా నిందు తెలుపబడియున్నవి.

సూర్త కొలది ఉదాహరణములు, ఉత్తరములమాదిరిలు ఇందులో గలవు. ప్రతి 1 కి ధర రు. 3-0-0
వి. పి చార్జీ ప్రత్యేకము.

Industry Book Depot Shambazaar, Calcutta.

(2347)1

నవీనముగ వచ్చినటువంటి, చిరకాలముగ బాధించు

చున్నటువంటి వా మేహవ్యాధులను నిర్మూలించుటలో

అమోఘము

తెల బుడ్డి 1-కి రు 2-0-0

ఆయుర్వేదభాషా నోరి రామశాస్త్రి, ఆయుర్వేదనిలయము. బెజవాడ.

అసలు బుట్టా జింకమార్కు గొడుగులు

గట్టి
సరకు

సరియైన వెల
నమక మెనది.

మారువేరుగల గొడుగులను తీయవద్దు! జాగ్రత్త!!

ఎండకును, వానకును భయపడకండి. ప్రసిద్ధమైన పేరుగల జింకమార్కు గొడుగులను తీయండి.

ఓణ, ఉత్తర ఇండియాలో సుప్రసిద్ధమైన

బ్రాహ్మిం కల అందు సన్న

గొడుగుల వ్యాపారస్థులు,

నెం 251, 252 చై నాబజారులోడ్డు, మద్రాసు.

ఇసనోఫెలిని (Esanofele) పుచ్చుకొని,

(6)

మలేరియా (Malaria) అందుచే గలుగు ఆపాయము నుండి తప్పించుకొనుడు.

ఇది మలేరియాకు గొప్ప సిద్ధాపథము, రాసీయక ఆటంకపరచును.

రాసీయక ఆటంకపరచుటకై ఉదయం, సాయంకాలములందు ఒకమాత్ర వంతున నేవించిన చాలును. బిడ్డలకు ఇసనోఫెలినినాను వాడుడు.

ఇదే మాదిరిగా ముందు ఔషధములను చూచి మోసపోకుడు.

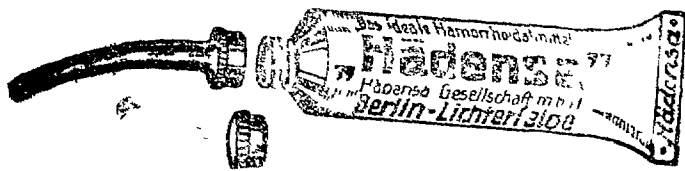
కెమిస్టు లందరివద్దను దొరకును. లేక ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Messrs. Gorio, Ltd.,

P. O. Box No. 159, Bombay.

జర్మనీ వారి కి మూల వ్యాధి నివారించుట ఎట్లు తెలియును.

ప్రపంచముందు అంతటను వేవకువేలుమంది హడెన్ సాను వాడి స్వస్థత చెందియున్నారు.

గొప్ప జర్మనీ మూలవ్యాధినివారణి. బర్లిన్ స్టేట్స్ విశ్వవిద్యాలయ క్లినిక్ నందు మూలవ్యాధికి గల ఔషధము హడెన్ సా యొక్క టేబ్లెట్స్. హడెన్ సా తప్పక మూలవ్యాధిని ఎండబెట్టి, రాలునట్లు చేయును. మరియు యొక్కక్షణముకూడ వ్యాధిచే బాధపడవద్దు. నేడే ఒక ట్యాబ్లెటును కొనుడు. ధర 1 కి రు 2-4-0 ప్రత్యేకస్పేటుతో పెద్దపైజాది గలదు. పూర్తిగా తృప్తి తేనినో పైకము వాసనీయబడును.

చురుకుగా పనిచేయునట్టి ఏజంట్లు కావలెను.

Sole Agents:—THE INTERNATIONAL TRADERS,

1961 Sankdi Sheri

Telegram.—"Special.

AHMEDABAD

Agents for Andhradesa:—Mr. K. A. RAJU, Goraganamudy, Post Vissakoderu,

Tq. Bhimavaram Kistna Dt.

Agents for Madras Presidency:—

Mesers, DADHA & Company, Esplanade, MADRAS

Agents for Mysore & Coorg:—

Messrs JONES & Co., No. 5, Gundopenh Street, Bangalore city.

AGENTS for Travancore:—

KRISHNA & Company, Trivandrum.

ఓరియంటల్

గవర్న మెంటు నెక్యూరిటీ

జీవ భీమా కంపెనీ, లిమిటెడ్.,

1922-1924 గత మూడు సంవత్సరములుగ కంపెనీ వ్యవహరించినందులకు ఫలములు:

లాభములు రూ 51,00,000

జీవ భీమాలపై రూ

1000-టికి సంవత్సర మొకటింటికి

రూ 22½ చొప్పునను

యెండ్ మెంటు భీమాలపై రూ

1000-టికి సంవత్సర మొకటింటికి

రూ 18 చొప్పునను

అధికమైన బోనసులు.

అభ్యుదయాభిముఖమునం దుండు ప్రజాభిమాన మును కంపెనీ బడసినందులకు నిరూపణము.

నూతన భీమాలు { 1923 - రూ 1,74,00,000
1924 - రూ 2,37,00,000

ఈ సంఖ్య లింక నధిక మగుచున్నది.

ఆదాయకరముగ జీవ భీమాలయందు

ధన ముంచుట కిదియేతరుణము.

వివరముల కీక్రింది విలాసములకు వ్రాయుడు:—

బ్రాంచి సెక్రటరీ

ఓరియంటల్ భీమా కట్టడములు

తపాల వెట్టె 8, మదరాసు

బెంగళూరు బ్రాంచి:

నెం 3, సాత్ వెరేడు, బెంగళూరు, ట్రవండ్రం బ్రాంచి: ట్రవండ్రం.

పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారి

ఆయుర్వేదాశ్రమం

వేగు * కలరా

ఔషధములకు ప్రసిద్ధిగాంచెను

స్నేగు, హైమాదీపానకము (రిజిస్టరు)

స్నేగు జ్వరములకును, అన్నివిధములైన జ్వరము

లకు రామబాణము సీసా 1 కి రు 1-4-0

శరధీతప్పుతము. అన్నివిధములైన బొబ్బలకు

సీసా 1 కి రు 0-14-0

కలరా, కర్మూరాధ్యర్థము } కెట్టు కలసి

విహాచీసంజీవిని } రు 1-2-0

అన్నివిధములైన బలహీనములకు

జీవామృతము (రిజిస్టరు)

విద్యార్థులకును మోచనాపరులకును కులదైవము

శ్రీలహరి కల్పద్రుమము వృద్ధులకు సంజీవిని మరియు

మెదడు బలకరచి జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిపరచి శరీరము

నకు బలమొనరుటకు దీనికి మించిన ఔషధరాజము

కలకరిలేదు. సీసా 1 రు 2-4-0

ప్యాకింగ పాక్టుఖర్చు కేరు, క్యాటలాగ వ్రచివము.

మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమం,

పోస్టుబాక్సు నెంబరు 287, మదరాసు.

151, గోవిందప్పనాయుని వీధి, మదరాసు.

బ్రాంచి:—188 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

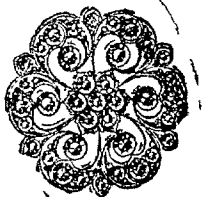
అన్నిచోట్లను ఏజంట్లు కావలెను.

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

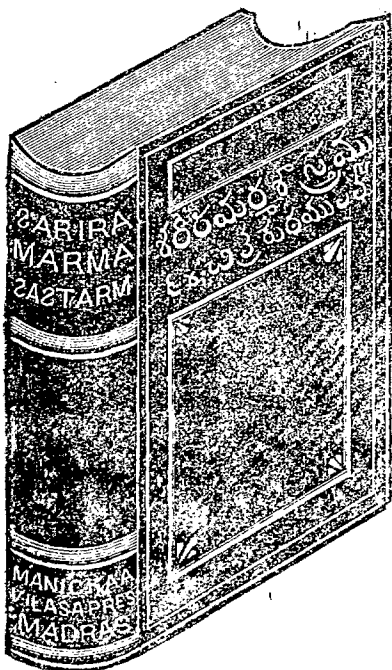

నమ్మక మగు క్రొత్త మాదిరి నగలు దొరుకు స్థానము
ది ఆంధ్రజ్యోతిషలరి మాన్యుఫాక్చరింగు కంపెనీ,

హెడ్ క్వార్టర్స్ బెజవాడ, బ్రాంచి. 51, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.
మానవ అనేకరకములు జడబిళ్ళలు, నాగరములు, క్లిప్సలు, ఉంగరములు, చంపరములు, పలురకములగాజులు, ఇవిగాక వెండిహజారులు,
గిన్నెలు, కాలుగొలుసులు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.
ప్రావైటర్లు: కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదర్సు. (3)

కేసరి
తోధ స్త్రీలకు
కొంగు బంగారు వంటిది
నమస్తగర్భాశయ రోగములకు వజ్రాయుధము
అన్ని మందుల పాపులలోను దొరుకును
వెద్ద బుడ్డి రు 3 టు. చిన్న బుడ్డి రు 1-10-0.
కేసరి కుటీరం - ఆయుర్వేద ఔషధశాల
ఎగ్గూరు - మద్రాసు.

నీకు కావలసినదియు, నీవుచూడవలెనవి
దీర్ఘ కాలమునుండి వెదకిన శాస్త్రమిదియే
శ రీ ర మ ర్త శాస్త్రము
ఆంధ్రభాషయందలి పూర్వమైన రహస్య శాస్త్రము
ఇంతవరకు ఎవరినెరిగినను బహిరంగముగా ప్రచురింపబడలేదు ఇం
దులో స్త్రీ, పురుష లక్షణము, వాటియొక్క సరియైన యుప
యోగములను, మొగ, ఆడ, శిశుత్వ త్రి వివరమును, స్త్రీ పురు
షులకు కలుగువ్యాధులును, వాటిని పోగొట్టు చికిత్సలును, వహా
ర్లు మర్యాదగా పూర్వము వ్రాసిన సంసార సుఖరహస్యము
లును బహుచక్కగా వ్రాయబడియున్నది. ఇది వివాహవైనవా
రికిని ఇకమీద వివాహము చేసుకొను స్త్రీ, పురుషులకు శ్రే
ష్ఠమైన శాస్త్రము. తప్పక ప్రతిగ్రహస్తుడును చదివి తీరవలెను
పీ. వి. ఖర్చు 5 అణాలు.
64 చిత్రపటములతో ధర రూ. 1-0-0
ఎం. ఎస్. సరస్వతి అండు కంపెనీ.
నెం. 9 ఆరుముగంపిడి, సాహుకారుపేట, పోస్టు మదరాస్.

కమలామణి లేఖలు
వెల 6 అణాలు- డజను 3 రూపాయలు
గ్రంథకర్త - బి. ఎ. బి. ఎస్. హైకోర్టు న్యాయవాది
రెంటూల వెంట సుబ్బారావు నుంతులు గారు
ఉద్యోగకారణమున విదేశాత్ముడైన భర్తకు
కమలామణి వ్రాసిన యీ లేఖలు వట్టివలపు జాబులు
గాక ప్రేమామృతము తోడ నిండి లోకాచార వ్యవ
హారముల విచిత్ర వర్ణనము కలిగియుండుటచే స్త్రీపు
రుషులకెల్ల పరిచయములు ఆన 1902 నల్ల జూను
మాసములోనివి యాంగ్లేయ భాషలో ప్రచురింపబడు
(Kamala's Letters to Her Husband) ప్రపంచ
మెల్లెడల వ్యాపించియున్నవి చక్కని మొదలుగ
లక్షలకొలది జనులు జదివి క్లాఫించియున్నారు. లే
ఖరూపక మయ్యును చదువ కట్టకదగాగనట్టి తుట్టుకు
దకు కమలామణికి సంప్రాప్తమగు దుర్గతి అత్యంతవ్య
సన కరముగా నుండును విశేష ప్రతులు లేవు
వికోరియా డిపో, మైలాపూరు, మదరాసు

ప్రపంచమందు అంతటను మంచిస్వ్యాగతము
"కామేశ్వరమునకు" గలదు ఆరోగ్యము, విశ్వరము,
అభివృద్ధి మొదలగు వాటినిసరించి సలహా యిచ్చు గ్రంథము,
150 పుటలు గలది మిన్నటి లేకున్న ఒకటిని తెప్పించుకొనుడు.
ఇది ఉచితముగా లేపాత్ ఖర్చులేక పంపబడును కావలసిన
వారు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు
ఆతంకనిగ్రహ ఔషధశాల,
26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఆంధ్రనైషధ సారము వెల రు 0-12-0
శ్రీనాథునినైషధము ననుసరించి నవనరూపమున వ్రాయబడినది
సుగుణమణి
మనోహరముగ చక్కని నకల వెల రు 0-8-0
పాండరిక మాహాత్మ్యము
పాండరంగమాహాత్మ్యంతర్గతము వెల ,, 0-8-0
గ్రంథముల తెట్టు 1-8-0 | పోస్టు చార్జీలు ప్రత్యేకము.
అత్తలూరి సూర్యనారాయణ, ఈమని గుంటూరుజిల్లా.

జాతీయమైత్ర్యరశాల, బెజవాడ

అచ్చు బైందుకనులు, రబ్బరుష్టాంపులు, స్టెప్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై చెక్కుట,
బాకులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు. (609) ఎం. గ్రేవింగు